Selma Lagerlöf

ca i?re a oe CRĂCIUN

Liliana Donose Samuelsson

Ilustraţii de
Ilon Wikland

HUMANITAS

CARTEA DE CRĂCIUN

Această cai le a apărut < u sprijinul Kulturrâdel -
I lie Swedisli Arts ('onticii (Consiliul Artelor din Suedia). Selma Ottiliana Invisa Ixigerlôf(20

noiembrie 1858, Mârbaeka, regiunea Vârmland, Suedia – 16 martie 1940, Mârbaeka), supranumită regina literaturii suedeze, a fost prima femeie care a primit Premiul Nobel pentru Literatură (1909) şi prima femeie în Academia Suedeză (1914). încă de la 15 ani şi-a propus să devină scriitoare. În 1881 a plecat la Stockholm, unde a urmat cursurile unui liceu de fete, apoi şcoala pedagogică. Din 1885 până în 1895 a fost învăţătoare la şcoala de fete din Landskrona. În această perioadă a scris *Gosta Berlings saga* (1891; *Povestea lui Gosta Berling),* care, după o primire destul de rece în Suedia, a ajuns să se bucure de succes în urma traducerii în daneză. Faima cucerită a ajutat-o să obţină o bursă şi să călătorească (în Italia, Palestina), adunând astfel material pentru viitoarele cărţi, printre care *Antikrisls mirakcler* (1897; *Minunile Anticristului)* şi *Jérusalem* (1901; *Ierusalim).* În 1904 a publicat *Knstuslegender (Legende despre /sus),* care s-au bucurat de succes şi continuă să fie reeditate în perioada Crăciunului. Si-a cucerit renumele internaţional în primul rând datorită romanului în două volume *Nils Holgerssons underbara resa genorn Sverige* (1907; *Min unata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia),* tradus în şaizeci de limbi. Extraordinarul talent de povestitoare pe care l-a dovedit în numeroase nuvele sau romane o înrudeşte, prin stil, cu scriitorul danez 1 lans Christian Andersen.

Selma Lagerlöf

CARTEA DE CRĂCIUN

Selecţia textelor şi traducere din suedeză de
Liliana Donose Samuelsson

Ilustraţii de
Ilon Wikland

HUMANITÁS
junior

Redactor: Molia Antohi
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: (ristina Jelcscn
DTP: Corina Roncea, Carmen Pctrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Copyrighl ilustraţii <ţ) Hon Wikland

© HVMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-50-3328-ti
Descrierea Cil’ este disponibilă
la Biblioteca Naţională a României

TDHlRA HI MAN1TAS
Piaţa Presei Libere I. 013701 Bucureşti, România
tel. 021 108 83 50, lax 021/408 83 51
www.humanilas.ro

Comenzi onlinc: www.libhnmanitas.ro
Comenzi prin e mai!: vanzarif4libhumanitas.ro
Comenzi lelelonii e 0723 I >8 I 10 1

Notă asupra ediţiei

Povestirile acestei ediţii în limba română an fost culese din următoarele volume:

Kristuslegender, Albert Bonniers Förlag, Stockholm, 1904 („Noaptea sfântă", „Viziunea împăratului", „Fântâna Magilor", „Fuga în Egipt", „Mărăcinarul cu gât roşu", „Dumnezeu şi Sfântul Petru")

julberättelser, Albert Bonniers Förlag, Stockholm, 1938 („Prinţesa din Babilon", „Pacea Domnului", „Dimineaţa de (irăciun", „Craniul", „Cele şapte păcate de moarte", „Cursa de şoareci")

brân skilda tider (vol. 2), Albert Bonniers Förlag, Stockholm. 1945 („Cartea de Crăciun")

Liliana Donoso Samuelsson

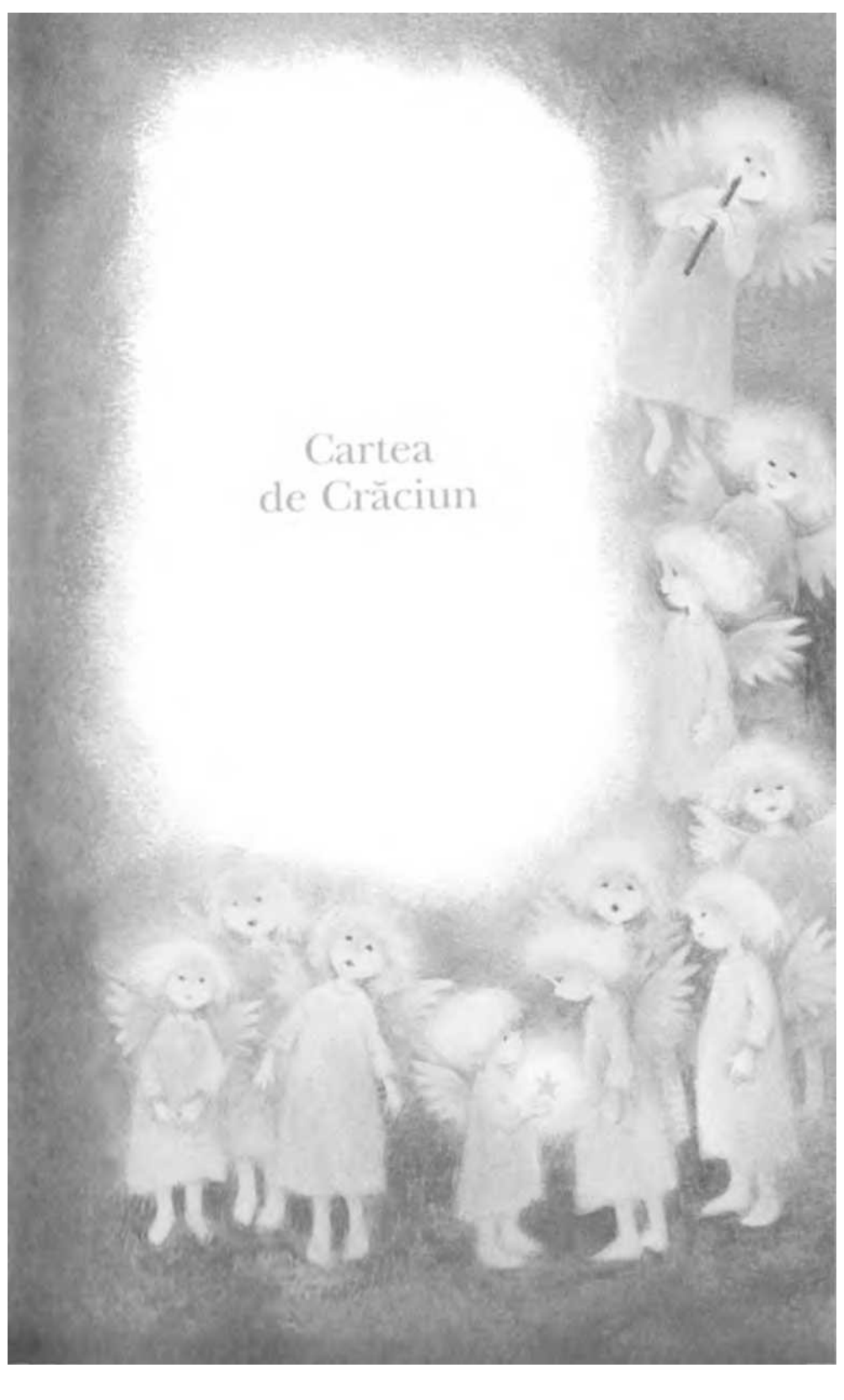
Cartea
de Crăciun

untem în seara de ajun. Stăm cu toţii la masa întinsă din Mârbaka. Tata la un capăt al mesei, mama la celălalt.

E şi unchiul Wachenfeldt – el are locul de onoare lângă tata, la dreapta lui. Apoi, mătuşa Lovisa, Daniel, Anna, Gerda şi cu mine. Eu şi Gerda stăm < a întotdeauna de-o parte şi de alta a mamei, fiindcă suntem cele mai mici. Revăd totul cu ochii minţii.

S-au servit deja şi peştele desărat, pregătit la cuptor, şi budinca de orez, şi foietajele. S-au strâns lai furiile, lingurile, cuţitele şi furculiţele, dar nu şi lata de masă, nici cele două lumânări duble, făcute în casă, care ard încă în sfeştnice. în jurul lor mai sunt solniţa, zaharniţa, oliviera şi o carafă mare din argint, plină până sus cu bere de Crăciun. Aşadar, .un terminat de mâncat şi ar trebui să ne sculăm de la

masa, dar nu, rămânem pe locurile noastre şi aşteptam împărţirea darurilor.

Ni< «licori prin împrejurimi nu se împart darurile de (ră< iuu la masă, după budinca de orez. Dar ăsta-i un obicei vechi la Mârbacka, şi nouă aşa ne place. Nimic nu se compară cu aşteptarea asta, oră de oră, toată seara Ajunului, când ştii că urmează lucrul cel mai minunat. Pentru noi, timpul trece încet, foarte încet, dar suntem siguri că ceilalţi copii, care şi-au primit deja darurile la ora şapte sau opt, n-au simţit chiar atâta plăcere ca noi acum, când a sosit, în fine, momentul mult aşteptat.

Ochii ne strălucesc, obrajii ne sunt îmbujoraţi şi mâinile ne tremură când se deschide uşa şi intră cele două slujnice deghizate în ţapi*, cărând din greu până la scaunul mamei două coşuri mari, pline cu pachete.

După aceea, mama ridică fără marc grabă pachet după pachet. Citeşte numele

* în Suedia, ţapul de paie, de diferite dimensiuni, este o decoraţitme tradiţională de Crăciun. Are origini păgâne, simbolizând forţele fertilităţii şi spiritele vegetaţiei. În trecut, darurile de Crăciun puteau fi împărţite de persoane deghizate în ţapi. (JV.Z.)

destinatarului, descifrează anevoie dedicaţia în versuri şi trimite apoi pachetele din mână în mână.

Primele secunde, atâta cât ne trebuie să rupem sigiliul şi hârtia, aproape că nu scoatem nici un sunet. Dar îndată se aude strigătul încântat al fiecăruia. Şi pe urmă, vorbim, râdem, privim atent dedicaţiile, ne comparăm darurile şi nu ne mai încăpem în piele de bucurie.

De Ajunul la care mă gândesc acum, tocmai împlinisem zece ani. Aştept acolo la masă, nemaipomenit de încordată. Ştiu bine, foarte bine, ce-mi doresc. Nu materiale frumoase de rochii, sau dantelării, sau broşe, sau patine, sau pungi cu bomboane. Altceva, cu totul altceva. De-ar da Domnul să fi avut careva ideea să-mi ofere exact ce vreau eu!

Din primul pachet pe care-l desfac iese la iveală o cutie de lucru, şi pricep imediat că-i de la mama. Are o mulţime de mici compartimente, în care a pus un pacheţel cu ace de cusut, un ghem de lână de stopat, o jurubiţă de mătase neagră, ceară şi aţă. Mama vrea, desigur, să nu uit c-ar trebui să-mi dau silinţa să fiu mai bună la cusut, în loc să mă gândesc tot timpul la

citit.

De la Anna primesc o perniţă brodată pentru acele de cusut, extraordinar de frumoasă, care intră pei fect într-unul din compartimentele cutiei de lucru. Mătuşa Lovisa îmi dă un degetar din argint, şi Gerda un tipar cu litere brodate, ca să-mi pot însemna ciorapii şi batistele.

AlinG şi Emma Laurell au plecat acasă la Karlstad, dar tot s-au gândit la mine şi la ceilalţi, şi ne-au pregătit daruri. De la Aline primesc o foarfecă pen- ini brodat, pusă într-un toc pe care l-a făcut chiar ca dintr-un cleşte de homar şi o bucată de mătase. Şi de la Emma, nu arici micuţ din lână roşie, cu ţepi din tce cu gămălie.

Ţoale darurile astea sunt teribil de dragule, dar încep să mă neliniştesc. Enorm de multe lucruri pentru cusut. Ce-ar ii chiar să nu primesc ce vreau cu!

Uite, vreau să vă mai spun că la Mărbacka regula e că în seara de Crăciun, când mergem la culcare, avem voie să tragem o măsuţă lângă pat, să aprindem acolo o lumânare şi pe urmă, lungiţi sub plapumă, să citim cât ne pofteşte inima. Asta-i cea mai grozavă dintre toate plăcerile Crăciunului. Ce poate fi mai

plăcut decât să stai în pat cu o carte interesantă primită în dar de Crăciun, o carte pe care n-ai mai văzut-o niciodată şi de care nici ceilalţi din casă n-au auzit, şi să ştii că ai voie să citeşti pagină după pagină până ţi se închid ochii? Dar ce-am să fac în noaptea asta de Crăciun dacă nu primesc nici o carte?

La asta mă gândesc eu în timp ce deschid toate pachetele cu lucruri de cusut. Simt că-mi ard urechile şi că-i vorba de un complot. Ce-ar fi să nu primesc nici o carte!

Daniel îmi dă un ac de croşetat, elegant, din os, Johan un mosorel drăguţ pentru resturile de aţă, şi ultimul pachet e unul mare de la tata. E un gherghef pe care l-a comandat la tâmplarul acela iscusit din Askersby. Gherghefu l, spune tata, e aidoma celui la care lucra sora lui când erau copii.

— Ce croitoreasă grozavă o să fii, cu toate lucrurile astea frumoase pe care le-ai primit, spune mama.

Ceilalţi râd de nu mai pot. Se vede limpede pe mine că nu sunt prea încântată de darurile pe care im l> .111 dat, I.II < i ISI IIK lupi i ic i II sigili anta < a mi-an 11 us < > pa< alrala /(li a\unu.

Impai (ii c a claiiiriloi se apropie de sfârşit şi tot i e < ia dc pi imit, uni pi imit. N-am la ce să mai sper.

M.unsa l.ovisa a primit un roman şi două alma- 11.111 m i *Svca* şi *Nornan* – şi o să-mi vină şi mie rândul .1 le < ite s(, dat mai întâi trebuie să le termine măi uşa. I i, asta o, nu-i uşor să te arăţi vesel şi mulţumit.

< rând mama ridică ultimul pachet din coş, văd eu dup.' < um arată, e o carte. Bineînţeles că nu-i pentru mine Parcă s-au vorbit cu toţii să nu capăt nici o carte.

(>i toate astea, pachetul îmi e adresat mie, şi când mii ajunge în mână simt imediat că este o carte. Mă I u toată roşie de bucurie şi, nerăbdătoare, strig în gma marc să-mi dea cineva o foarfecă şi tai sfori-

< < Ide. Rup hârtia în mare viteză şi-mi apare în la (a ochilor o cărticică neînchipuit de frumoasă – <> (at ic dc poveşti. înţeleg asta după imaginile de pi copertă.

Simt că toată lumea din jurul mesei e cu ochii pe mine. Ştiu ei, de bună seamă, că e darul cel mai iubit di ii toate câte am căpătat, singurul de care mă bucur

< el mai mult.

— Ce carte ai primit? întreabă Daniel

aplecân- dn se peste umărul meu.

Deschid cartea la pagina cu titlul şi înţepenesc. Mă uit fix şi nu pricep nici un cuvânt.

— Ia să văd! zice Daniel şi citeşte: *Nouveaux contes de jees pour Ies petits enfants par Mme la comtesse de Segur.*

Daniel închide cartea şi mi-o dă înapoi.

— E o carte de poveşti în franceză, spune el. Acum o să ai cu ce să te distrezi.

Până acum, am făcut franceza un semestru cu Aline Laurell, dar acum, când iau cartea în mână şi o răsfoiesc, nu înţeleg o iotă.

Să primesc o carte în franceză e aproape mai rău decât să nu primesc nici una. încerc să-mi stăpânesc lacrimile. Dar din fericire descopăr o ilustraţie pe una dintre paginile din interiorul cărţii.

O prinţesă încântătoare stă într-o şaretă trasă de doi struţi. Pe unul din ei călăreşte un paj cu blazon brodat pe haină şi pălărie cu pene. Prinţesa are mâneci bufante şi jabou. Struţii au panaşe înalte şi hamurile sunt făcute din lanţuri late de aur. Totul e de o frumuseţe fără seamăn.

Răsfoiesc mai departe şi dau peste o bogăţie de ilustraţii cu prinţese mândre, regi falnici, cavaleri înarmaţi, zâne minunate, vrăjitoare hidoase şi palate fantastice – o minunăţie.

Toată noaptea de Crăciun stau în pat şi privesc imaginile din carte, mai ales pe cea dintâi, cu struţii. Mă distrez aşa multe ore în şir.

în prima zi de Crăciun, după ce ne

întoarcem de la utrenie, îmi scot un mic dicţionar francez şi mă apuc de învăţat.

E greu. N-am făcut franceza decât după metoda Gronhmd. Dacă în poveştile astea s-ar vorbi de „pălăria mică a omului mare” sau de „umbrela verde a bunului tâmplar”, atunci aş înţelege, dar cum să fac faţă unui text lung în franceză?

Cartea începe aşa: *Il était, une fois un roi.* Ce înseamnă asta? Mi-a luat cu siguranţă o oră să pricep (ă se traduce cu: „A fost odată un rege.”

Dar desenele mă captivează. Trebuie neapărat să alin despre ce e vorba. încerc să ghicesc, caut în dicţionar şi avansez rând după rând.

(Sud se termină vacanţa de Crăciun, constat că 11 uinoasa cărticică de poveşti m-a învăţat mai multă franceză decât ar fi reuşit Aline Laurell şi metoda (Jrônlund în câţiva ani de zile.

■* rii mulţi, mulţi ani în urmă, creştea un pâini iei nemaipomenit de bătrân şi nemaipomenit de înalt într-un deşert îndepărtat din Orient. Toţi cei i-iic străbăteau deşertul se opreau să-l privească, pe n 11 u că era mai mare decât alţi palmieri şi se zicea < .1, Iară îndoială, avea să crească mai înalt decât obeliscurile şi piramidele.

I)e unde stătea el acolo în singurătatea lui contemplând deşertul, palmierul văzu într-o bună zi ceva .ii.ii dc neaşteptat, încât uriaşa coroană începu să i s< legene

înainte şi-napoi pe tulpina lui îngustă. Se zaie.au la orizont doi oameni intrând singuri în deşt i L. încă se aflau la distanţa la care cămilele se vad <a nişte furnicuţe, dar aceştia erau fără îndoială doi oameni. Şi cran doi străini, pentru că palmierul n < nnoştea bine pe oamenii deşertului; un bărbat şi < > Icnicic fără călăuză, fără animal de povară, fără
< oi t şi lai .i burduf t u apă.

I limpede", îşi zise palmierul „că aceştia doi au \< nit aici < a sa moară"

Palmierul aruncă priviri iuţi de jur împrejur.

„Mă mir că leii n-au ieşit încă să înhaţe prada asta. Chiar că nu văd nici unul în mişcare. Nici pe tâlharii deşertului nu-i văd. Dar vin ei."

Palmierul era sigur că moartea îi pândea din şapte părţi. „Leii o să-i înghită, şerpii o să-i muşte, setea o să-i usuce, furtuna de nisip o să-i îngroape, tâlharii o să-i doboare, arşiţa soarelui o să-i pârjolească, frica o să-i nimicească."

Căută să-şi îndrepte gândurile aiurea. Soarta oamenilor ăstora îl întrista. Dar nu era nimic nou pe imensa întindere pustie de sub el la care să nu fi cugetat deja în

ultima mie de ani. Nimic care să-i mai atragă atenţia. Tot la cei doi călători se gândea.

„Păzi-i-ar Domnul de secetă şi furtună”, îşi spuse palmierul, numindu-i pe cei mai aprigi duşmani ai vieţii, „ce poartă femeia asta în braţe? Cred că nebunii ăştia au cu ei şi-un copilaş!”

Palmierul, ca mai toţi bătrânii, vedea bine la distanţă, şi avea deplină dreptate. Femeia ducea în braţe un copil care dormea sprijinindu-şi capul pe umărul ei.

„Copilul ăsta nici măcar n-are destule haine pe el”, spuse palmierul. „Văd că mama şi-a ridicat fota ca să-l acopere. Cred că l-a luat grabnic din pat şi a fugit cu el. Acum înţeleg eu: oamenii ăştia sunt pribegi. Dar nebuni tot sunt”, îşi mai spuse palmierul. „Dacă n-au un înger care să-i păzească, mai bine ar fi îndurat chiar şi cel mai mare rău de la duşmanii lor, decât s-o pornească în deşert.

îmi închipui eu cum s-au petrecut lucrurile. Bărbatul îşi vedea de treaba lui, copilul dormea în leagăn, femeia pleca după apă. Şi nici n-a făcut doi paşi în afara casei, că i-a şi văzut năvălind pe duşmani. Sa repezit în casă, şi-a tras în grabă copilul

din pat, i-a strigat bărbatului s-o urmeze şi-au luat-o la fugă. \u pribegit apoi vreo câteva zile, şi sigur că nu s-au odihnit o clipă. Da, aşa trebuie să se fi întâmplat, dar eu tot spun că dacă nu-i păzeşte un înger...

Sunt încă atât de înfricoşaţi, că nu simt nici osteneala, nici alte suferinţe, dar văd eu cum le lucesc ochii de sete. Ştiu prea bine cum arată un chip de <>m însetat..."

Când palmierul se gândi la sete, îl străbătu un lieamăt de-a lungul tulpinii şi nenumăratele frunzuliţe ale fiecărei foi se încolăciră de parcă ar fi fost ţinute la foc.

„1)acă aş fi om", îşi spuse palmierul, „nu m-aş încumeta să pătrund în deşert. Mare curaj pe cel care \mc aici şi n-are rădăcini până jos, la firele de apă
< ai o nu seacă niciodată. Aici poate fi primejdios şi pentru palmieri. Chiar şi pentru un palmier ca mine.

I).u ă as putea să le dau un sfat, le-aş spune să facă imediat (a le-n toarsă. Oricare le-ar fi duşmanii, n-ar puica să lie mai < ruzi decât deşertul. Ei poate cred
< a i u>oi de trăit în deşert. Dat ştiu eu, şi mie mi-a fost uneori greu să rămân în viaţă. Mi-aduc aminte că odată, în tinereţe,

s-a dezlănţuit o furtună straşnică şi m-am trezit acoperit de un munte de nisip. Puţin mi-a lipsit să nu mă sufoc. Dacă mi-ar fi fost scris să mor, chiar că mi-ar fi sosit atunci ceasul.”

Palmierul cugeta mai departe cu voce tare, aşa cum fac de obicei bătrânii singuratici.

„Aud un susur minunat şi melodios străbătân- du-mi coroana”, spuse palmierul. „Cred c-au început să-mi tremure toate frunzuliţele. Nu ştiu ce mă tulbură atât de tare când îi văd pe aceşti bieţi străini. Dar femeia asta disperată este nemaipomenit de încântătoare în deznădejdea ei. îmi aminteşte lucrul cel mai minunat pe care l-am trăit vreodată.”

Şi în timp ce frunzele se legănau în ritmul acelei melodii abia şoptite, palmierul îşi aminti că odată, cu foarte mult timp în urmă, se opriseră în oază doi oameni străluciţi: regina din Saba şi înţeleptul rege Solomon. Frumoasa regină urma să se întoarcă în ţara ei, regele Solomon o însoţise pe drum, şi acum venise momentul despărţirii. „În amintirea acestei clipe”, spusese regina, „pun acum în pământ sâmburele acesta de curmal, şi vreau ca din el să crească un palmier care

să se înalţe şi să trăiască până ce va veni în ludeea un rege mai mare decât Solomon”. Şi după ce rostise aceste vorbe, regina înfipsese sâmburele în pământ şi-l udase cu lacrimi.

„Cum de mă gândesc eu la asta tocmai azi?” spuse palmierul. „Să fie oare femeia asta atât de minunată, încât să-mi amintească de cea mai încântătoare dintre regine, cea ale cărei vorbe au făcut să prind \ iată şi să trăiesc până în ziua de azi? Aud tot mai limpede susurul frunzelor, şi-mi pare tânguit ca un bocet. Ca şi cum ar prevesti că peste scurt timp se \a stinge o viaţă. Bine că ştiu că nu-i vorba despre mine, fiindcă eu sunt nemuritor.”

Palmierul era sigur că susurul frunzelor anunţa slâişitul celor doi călători singuratici. Fără îndoială
< .1 şi ci se credeau în pragul morţii. Se văzu asta pe « lupul lor când dădură peste un schelet de cămilă la marginea drumului. Se văzu şi în privirile pe care Ic ai uncară după nişte vulturi care tocmai treceau m /bor. Nu putea să fie altfel. Trebuiau să piară.

()bsci vaseră palmierul şi oaza şi se grăbeau într-a-

< <il<> după apă. Dar când, în fine, ajunseră, se pră- l >i isn .t disperaţi, fiindcă apa secase. Femeia îşi culcă
i iJQvit i copilul pe jos şi, plângând, se aşeză la marginea lâulânii. Bărbatul se aşeză şi el lângă ea şi bătea
< II .un.tudoi pumnii în pământul uscat. Palmierul
ii au/e i < inii îşi spuneau că vor muri.

\n/i dc asemenea că regele Irod poruncise să fie .iii toii copiii de doi sau trei ani, de teamă că .< ii.isc usc marele şi mul l-aşteptatul rege al Iudeii.

Susurul c lot mai puternic prin frunze", îşi spuse I i.iluuci ui. „Săi mami pi ibegi o să-şi vadă acuşi-acuşi i II silul." I'almiei ul simţea < a şi deşertul îi înfricoşa.

I> ii bitul zise (ai li fost mai bine să lamână acasă şi să se lupte cu soldaţii decât s-o ia la fugă în deşert. Zicea că atunci moartea le-ar fi fost mai uşoară.

— Dumnezeu o să ne-ajute, spuse femeia.

— Suntem singuri printre fiare şi şerpi, zise bărbatul. N-avem de mâncare, n-avem apă de băut. Cum să ne poată ajuta Dumnezeu?

îşi sfâşie hainele de disperare şi îşi lipi

faţa de pământ. Se simţea neputincios, ca un om rănit de moarte, în inimă. Femeia şedea cu spatele drept şi mâinile împreunate pe genunchi. Dar în privirile pe care le arunca peste întinderea deşertului se citea o tristeţe fără margini.

Palmierul auzea cum sunetul tânguitor al frunzelor se înteţea. Poate că şi femeia îl auzea, fiindcă îşi ridică ochii spre coroana copacului. Şi în aceeaşi clipă, fără măcar să-şi dea seama, braţele i se ridicară şi ele ca de la sine.

— Uite, curmale, curmale! strigă femeia.

Era atâta poftă în glasul ei, că bătrânul palmier ar fi vrut să nu fie mai înalt decât grozama, şi curmalele să fie la fel de uşor de cules ca măceşele. Palmierul ştia că îi era plină coroana de ciorchini de curmale, dar cum să poată oamenii ajunge la înăl-ţimea aceea ameţitoare?

Bărbatul văzuse deja cât de sus atârnau curmalele. Nu-şi ridică privirea şi o rugă pe soţie să nu tânjească la ceva imposibil. Dar copilul, care abia învăţa să se ţină pe picioare şi mergea de colo-colo cu paşi mici, nesiguri, jucându-se cu beţişoare şi fire de paie, auzi strigătul mamei.

Micuţul se miră că maică-sa nu poate să

capete orice-şi doreşte. De cum se vorbi de curmale, privi şi el îndelung în sus. Işi frământa căpşorul cum să dea jos curmalele. Parcă şi fruntea i se încreţise uşor sub buclele-i galbene. Şi deodată i se aşternu pe faţă un zâmbet. Găsise mijlocul. Se apropie de palmier, il mângâie cu mânuţa şi spuse cu glasul lui subţire de copilaş:

— Palmierule, apleacă-te! Palmierule, apleacă-te!

Dar ce se întâmpla, ce se întâmpla? Frunzele I jalmierului foşneau acum de parcă s-ar fi abătut asu- pi a lor un uragan, şi prin trunchiul său lung urcau valuri de fiori. Atunci palmierul pricepu că micuţul avea puteri nemaipomenite. Nu i se putea împotrivi.

Işi aplecă trunchiul şi făcu o plecăciune înaintea
< opilului, aşa cum fac oamenii plecăciuni înaintea I >i iuţilor. Şi trunchiul i se arcui atât de tare, că ajunse l< >s dc (ot, iar coroana cu frunzele tremurânde coborî alai de mult, că acum mătura nisipul deşertului.

(lopilul nu părea nici îngrozit, nici mirat. Scotea sii ¡gale de bucurie şi culegea

ciorchine după cior-
< liiue din coroana bătrânului palmier.

După ce luă destule curmale şi copacul era încă aplecai la pământ, copilaşul îl mângâie din nou şi-i spuse cu multă dulceaţă în glas:

Palmici iile, i idică-te! Palmierule, ridică-te!

Şi uriaşul palmier îşi îndreptă încet şi plin de respect trunchiul mlădios, în timp ce frunzele scoteau sunete de harpă.

„Acum ştiu pentru cine cântă frunzele dansul morţii”, îşi spuse palmierul după ce-şi îndreptă din nou falnicul trunchi. „Nu pentru oamenii ăştia.”

Dar bărbatul şi femeia, îngenuncheaţi, îi aduceau laude lui Dumnezeu.

— Ne-ai văzut groaza şi ne-ai luat-o cu mâna. Puternic eşti tu, care apleci trunchiul palmierului ca pe un fir de trestie. De care duşmani ne mai poate fi teamă acum, când puterea ta ne ocroteşte?

După un timp, când a trecut prin deşert o caravană, călătorii au băgat de seamă că toată coroana palmierului se veştejise.

— Cum vine asta? zise unul dintre ei. Palmierul ăsta nu trebuia să moară până ce nu i se arăta un rege mai mare decât Solomon.

— Poate l-o fi văzut, spuse un altul.

Dumnezeu
Sfântul Petr

1 oate acestea s-au petrecut când Dumnezeu şi Sfântul Petru ajunseseră de puţin timp în rai, după ce 11 il i liniaseră ani şi ani de urgie, cutreierând pământul.

Se înţelege că era prilej de mare bucurie pentru Sfântul Petru. Altceva era să şezi pe un munte în i ai şi să priveşti lumea întreagă, în loc să umbli din poartă în poartă ca un cerşetor. Altceva era să te plimbi în grădinile raiului şi să nu mai trebuiască sa baţi pământul în lung şi-n lat, fără să ştii dacă o sa ai unde pune capul într-o noapte furtunoasă sau < la< ă o să fii nevoit să mergi mai departe prin frig i întuneric.

Si cum să nu pricepem cât de mare i-a fost bucu- i ia < a ajunseseră în fine acolo unde trebuia după < > astfel de călătorie! Sfântul Petru nu fusese tot timpul sigur că lucrurile se vor sfârşi cu bine. Nu izbu- iisc

întotdeauna să scape de îndoieli şi de nelinişti, Imidi .i, bietul de el, nu prea înţelegea de ce trebuise ia sa întâmpine atâtea greutăţi, dacă Dumnezeu i ia şi ipân peste lumea întreagă.

Dar acum nu avea ce să-şi mai dorească. Şi atunci, se înţelege că se bucura.

Chiar aşa, Sfântul Petru râdea acum cu poftă gândindu-se la toate necazurile pe care le îndurase alături de Dumnezeu şi cu cât de puţin trebuiseră să se mulţumească.

Odată, când îi era atât de groaznic de greu, încât nu credea c-o să mai poată îndura, Dumnezeu l-a pus să urce cu el un munte înalt, dar nu i-a spus ce căutau acolo.

înainte, cutreieraseră pe lângă oraşele de la poalele muntelui şi pe lângă palatele aşezate ceva mai sus. Acum, trecuseră dincolo de gospodăriile ţăranilor şi colibele păstorilor şi lăsaseră în mmă şi ultima peşteră a pădurarului.

Ajunseseră, în fine, într-un loc unde muntele era sterp, fără verdeaţă, fără pomi, şi unde un pustnic îşi ridicase o colibă ca să poată veni în ajutorul drumeţilor rătăciţi.

Străbătură apoi întinderile înzăpezite, unde-şi fac marmotele somnul de iarnă, şi

ajunseră până la imensitatea sălbatică de gheaţă în pante abrupte, prăpăstioase, pe unde nici o capră de munte n-ar izbuti să se caţăre.

Acolo sus, Dumnezeu găsi o mică pasăre cu pieptul roşu care căzuse moartă de ger şi zăcea pe gheaţă. Dumnezeu a ridicat-o, a pus-o sub veşmântul său, la piept, şi Sfântul Petru îşi amintea că se întrebase dacă botgrosul acela mic avea să le fie cina.

Cutreierară ei o bucată de vreme pe gheţari şi Sfântului Petru i se părea că nu fusese niciodată mai aproape de împărăţia morţii ca atunci, fiindcă treceau printr-o pâclă neagră ca moartea şi sufla un vânt rece tot ca moartea, şi, după câte simţea el, nu era pic de viaţă în jur. Şi când te gândeşti că nu străbătuseră mai mult de jumătate din munte!

Atunci, îl rugase pe Dumnezeu să facă amândoi cale-ntoarsă.

— Nu încă, spuse Dumnezeu, fiindcă vreau să-ţi arăt ceva care o să-ţi dea curaj să înduri toate nenorocirile.

Aşadar, îşi continuară drumul prin pâclă şi ger până ce dădură de un zid nemaipomenit de înalt, care-i împiedica să meargă mai departe.

— Zidul ăsta înconjoară muntele, spuse Dumnezeu, şi nicăieri nu poţi să treci peste el. Nici o fiinţă nu poate să vadă ce se află în spatele lui, fiindcă aici începe raiul, şi de aici în sus, până în vârful muntelui, locuiesc morţii binecuvântaţi.

Dar Sfântul Petru nu-şi putuse ascunde neîncrederea.

— Acolo nu-i întuneric şi ger ca aici, spuse Dumnezeu. Dimpotrivă, e vară şi verdeaţă, şi o lumină strălucitoare pe care-o dau sorii şi stelele.

Dar Sfântul Petru tot nu-l putea crede pe Dumnezeu.

Atunci, Dumnezeu scoase păsărică găsită mai devreme pe gheaţă, se lăsă puţin pe spate şi-i făcu vân(dincolo de zid, ca să nimerească în rai.

Şi nu mică i-a fost Sfântului Petru mirarea auzind de îndată un ciripit triumfător, plin de bucurie, pentru că recunoscuse cântul botgrosului.

Se întoarse către Dumnezeu şi-i spuse:

— Hai să ne ducem iar pe pământ şi să-ndurăm tot ce e de îndurat, pentru că acum văd şi eu că există un loc unde viaţa învinge moartea.

Aşadar, coborâră de pe munte şi luară călătoria de la început.

Mulţi ani după aceea, Sfântul Petru nu mai văzu nimic altceva din rai, dar dorul de ţinutul din spatele zidului l-a urmărit tot timpul. Acum era în sfârşit acolo şi nu mai trebuia să-i ducă dorul. Acum se putea înfrupta ziua întreagă din izvoarele tuturor desfătărilor, căci ele nu secau niciodată.

Dar nu trecură nici două săptămâni de când Sfântul Petru ajunsese în rai, că veni un înger, făcu şapte plecăciuni în faţa tronului pe care şedea Dumnezeu şi-i povesti că se abătuse o nenorocire asupra

Sfântului Petru. Nu mai voia nici să mănânce, nici să bea, şi ochii i se înroşiseră ca după nopţi întregi nedormite.

Auzind aşa ceva, Dumnezeu se ridică şi se duse să-l caute pe Sfântul Petru.

II găsi undeva departe, la o margine a raiului. Era lungit pe jos, atât de sleit de puteri, că nu mai putea sta în picioare, îşi sfâşiase veşmintele şi îşi pusese cenuşă pe cap.

Văzându-l într-un asemenea hal de disperare, Dumnezeu se aşează şi el pe jos lângă Sfântul Petru şi-i vorbi exact cum i-ar fi vorbit dacă încă ar mai fi colindat prin lumea jalnică de pe pământ.

— Oare ce te întristează atât de tare, Sfinte Petre? spuse Dumnezeu.

Dar Sfântul Petru era atât de copleşit de marele lui necaz, că n-avea putere să răspundă.

— Oare ce te întristează atât de tare, Sfinte Petre? întrebă încă o dată Dumnezeu.

Şi când Dumnezeu repetă întrebarea, Sfântul Petru îşi scoase coroana de aur de pe cap şi o aruncă la picioarele lui Dumnezeu, în semn că nu voia să mai aibă parte de cinstea şi slava Domnului.

Dar Dumnezeu pricepu că Sfântul Petru era prea disperat şi nu mai ştia ce face, aşa că nu se mânie pe el.

— Hai, spune-mi ce te chinuie, rosti el la fel de blând, dar cu şi mai multă iubire în glas.

Sfântul Petru sări atunci în picioare, şi Dumnezeu văzu că era nu numai disperat, ci şi furios. Se apropie de Dumnezeu cu pumnii încleştaţi şi cu ochii scăpărări d de mânie.

— Vreau să fiu eliberat din serviciul tău, spuse Sfântul Petru. Nu mai pot să stau nici măcar o zi în rai.

Dumnezeu căută să-l liniştească, aşa cum mai făcuse de multe ori în trecut, când Sfântul Petru se învolbura peste măsură.

— Sigur că-ţi voi da voie să pleci, îi zise el, dar mai întâi trebuie să-mi spui ce nu-ţi este pe plac.

— Pot să-ţi spun că mă aşteptam la o răsplată mai bună, de vreme ce-am ţinut laolaltă piept mizeriilor de-acolo de jos, de pe pământ, spuse Sfântul Petru.

Dumnezeu îşi dădea seama că sufletul Sfântului Petru era plin de amărăciune, şi nu simţea mânie împotriva lui.

— Ţi-am zis, eşti liber să mergi oriunde

vrei, spune-mi doar de unde atâta supărare.

În sfârşit, Sfântul Petru îi spuse lui Dumnezeu de ce era aşa de nefericit.

— Aveam o mamă bătrână şi a murit acum câteva zile.

— Acum ştiu ce te chinuie, zise Dumnezeu. Suferi pentru că mama ta n-a ajuns aici, în rai.

— Da, chiar aşa, spuse Sfântul Petru, şi în aceeaşi clipă îl doborî tristeţea şi începu să plângă cu suspine şi să se vaiete. Cred c-aş fi meritat să-i îngădui şi ei să vină aici, mai adăugă el.

Când Dumnezeu află din ce pricină suferea Sfântul Petru, fu şi el cuprins de supărare. Fiindcă mama Sfântului Petru nu fusese o fiinţă care să poată intra în împărăţia cerurilor. Toată viaţa nu se gândise decât să adune bani, iar săracilor care se opreau la uşa ei nu le dăduse niciodată o para chioară sau o bucată de pâine. Dar Dumnezeu îşi dădea seama că Sfântului Petru îi era peste putinţă să înţeleagă că mama lui fusese prea zgârcită ca să poată căpăta mântuirea.

— Spune-mi, Sfinte Petre, cum poţi să fii atât de sigur că mamei talc i-ar plăcea aici, la noi?

— Vezi? Spui asta numai pentru că nu vrei să-mi asculţi rugămintea, zise Sfântul Petru. Cui nu i-ar plăcea în rai?

— Cel care nu se bucură de bucuria altuia nu se poate simţi bine în rai, zise Dumnezeu.

— Păi atunci mai sunt şi alţii care n-ar avea ce căuta aici, nu numai mama mea, spuse Sfântul Petru, şi Dumnezeu pricepu că la el se gândea sfântul.

Pe Dumnezeu îl cuprinse o mare tristeţe că suferinţa îl lovise atât de tare pe Sfântul Petru, încât nici nu mai ştia ce spune. Aşteptă în tăcere câteva clipe ca acesta să se pocăiască şi să înţeleagă de ce mama lui nu-şi avea locul în rai, dar el nu dădea înapoi.

Atunci Dumnezeu chemă un înger şi-i porunci să coboare în iad şi s-o aducă în rai pe mama Sfântului Petru.

— Lasă-mă şi pe mine să văd cum o aduce, spuse Sfântul Petru.

Dumnezeu îl luă de mână, se suiră pe o stâncă înaltă şi povârnită, şi-i arătă că dacă se apleca doar puţin peste margine putea să vadă până în iad.

La început, când privi în jos, Sfântul Petru nu văzu nimic. Era ca şi cum s-ar fi uitat într-o fântână, ca şi cum sub el s-ar fi

căscat o prăpastie fără fund.

Pe urmă, îl zări mai întâi pe înger, care pornise deja în hău. Sfântul Petru văzu cum îngerul o lua în jos repede-repede şi fără teamă prin negura aceea înspăimântătoare, cu aripile doar puţin desfăcute, ca să nu coboare cu prea mare viteză.

Dar după ce i se mai obişnuiră ochii cu întunericul, Sfântul Petru începu să desluşească tot mai multe lucruri. Mai întâi văzu că raiul era aşezat pe un vulcan, în jurul unui crater foarte larg, şi acolo jos, pe fundul craterului, se găseau cei osândiţi la chinurile iadului. Vedea cum îngerul cobora şi cobora şi tot nu mai ajungea la fund. 11 îngrozea cât de mare era distanţa.

— Nu vreau decât să mai poată zbura înapoi şi s-o aducă pe mama.

Dumnezeu se uită la Sfântul Petru cu ochi mari, trişti, şi spuse:

— Nu există greutate pe care îngerul meu să n-o poală ridica.

Atâl de adânc era hăul, că nici o rază de soare nu pătrundea până acolo. Totul era doar o beznă ca păcura. Dar zburând îngerul răspândise parcă puţină limpezime şi lumină, aşa că Sfântul Petru putu să desluşească întru câtva cum arăta locul

acela.

Era o pustietate stâncoasă, nesfârşită şi neagră. Pietrele erau colţuroase, ascuţite, şi printre ele luceau băltoace de apă noroioasă. Nici un fir de iarbă, nici un copac, nici un semn de viaţă. Dar peste tot se vedea cum morţii blestemaţi atârnau pe stâncile acelea ascuţite. Se căţăraseră în speranţa c-ar putea să-şi facă vânt şi să se salte în afara craterului, dar văzând că nu era chip să iasă la liman rămăseseră acolo, împietriţi de deznădejde.

Sfântul Petru văzu că unii şedeau sau zăceau cu braţele întinse într-o nesfârşită rugă, privind în sus. Alţii îşi acoperiseră ochii cu mâinile, ca să nu mai vadă nenorocirea fără de scăpare din jur. Stăteau cu toţii neclintiţi, nu era unul să mai poată face vreo mişcare. Alţii zăceau încremeniţi în ochiurile de apă mlăştinoasă, şi nici măcar nu încercau să se ridice.

Lucrul cel mai înfiorător era numărul imens al blestemaţilor. Parcă tot fundul craterului nu era altceva decât trupuri şi capete.

Şi pe Sfântul Petru îl cuprinse o nouă nelinişte.

— Ce-ar fi să n-o găsească? îi spuse

atunci lui Dumnezeu.

Dumnezeu se uită la el cu ochi la fel de trişti ca mai înainte. Ştia foarte bine că Sfântul Petru nu trebuia să-şi facă griji şi să se îndoiască de înger. Dar Sfântul Petru vedea că îngerul nu dădea semne s-o găsească pe mama lui prin tot puhoiul acela de păcătoşi. îşi întinsese aripile şi plutea încolo şi-n- coacc deasupra prăpastiei, căutând-o.

Deodată, un biet păcătos îl zări pe înger. Alergă spre el, îşi întinse braţele şi strigă:

— la-mă cu tine, ia-mă cu tine!

Şi atunci prinseră parcă imediat cu toţii viaţă. Toate milioanele şi milioanele de păcătoşi care zăceau fără vlagă în iad dădură năvală în acelaşi moment şi, întinzându-şi braţele, îl chemară pe înger să-i ia cu el şi să-i ducă în binecuvântatul rai.

Strigătele lor ajungeau până sus, unde erau Dumnezeu şi Sfântul Petru, şi inimile le tremurau de tristeţe auzindu-le.

îngerul pluti multă vreme deasupra blestemaţilor, dar în timp ce se legăna de colo-colo încercând s-o descopere pe cea după care venise, toţi ceilalţi se îmbulzeau spre el, ca măturaţi de vârtejuri.

în fine, îngerul o zări pe cea după care fusese trimis. Işi aşează aripile pe spinare şi o luă în jos iute ca fulgerul. Sfântul Petru, mirat, scoase un strigăt de bucurie când văzu că îngerul întinde un braţ, o prinde pe mama lui pe după umăr şi-o ia cu el în sus.

— Binecuvântat fie cel ce-mi aduce mama lângă mine! spuse sfântul.

Dumnezeu îşi aşează uşurel mâna pe umărul Sfântului Petru, dându-i parcă de înţeles că nu trebuie să se bucure prea devreme.

Dar Sfântul Petru era cât pe ce să plângă de fericire că maică-sa e salvată. Şi nu-şi putea închipui că o să-i mai poată despărţi ceva. Mai mare îi fu bucuria când văzu că, oricât de iute fusese îngerul, tot mai izbutiseră câţiva păcătoşi să se prindă de mama lui, ca să fie şi ei duşi în rai odată cu ea.

Trebuie să fi fost cam doisprezece cei care se agăţaseră cu nădejde de bătrână, şi Sfântul Petru îşi spuse că era mare cinste pentru mama lui să-i ajute pe atâţia nefericiţi să scape de osânda iadului.

Nici îngerul nu fă.cea nimic să-i împiedice. Povara nu părea să-l îngreuneze, ci urca şi urca şi dădea la fel

de uşor din aripi de parcă ar fi cărat spre cer un pui de pasăre.

Dar atunci Sfântul Petru văzu că mama lui începe să se descotorosească de blestemăţii care se prinseseră de ea. Le apuca mâinile şi le desfăcea încleştarea, aşa că unul după altul se prăvăleau în iad.

Sfântul Petru auzea bine cât de fierbinte o rugau, dar se părea că bătrâna n-are de gând să lase pe nimeni altcineva să fie mântuit. Se elibera de tot mai mul ţi şi-i lăsa să se prăbuşească în suferinţă. Şi când se prăbuşeau, toată bolta cerească răsuna de vaiete şi blesteme.

Atunci Sfântul Petru îi strigă mamei şi o rugă să fie milostivă, dar ea n-avea urechi s-audă aşa ceva, ci tot după voia ei făcea.

Sfântul Petru văzu că îngerul zboară tot mai încet pe măsură ce povara îi devine mai uşoară. Şi sfântul se îngrozi atât de mult, că nu se mai putu ţine pe picioare, ci căzu în genunchi.

Până la urmă, mai rămase doar un singur osândit agăţat de mama sfântului. Era o tânără care i se atârnase bătrânei de gât şi se tânguia şi se ruga, foarte aproape de urechea bătrânei, s-o lase şi pe ea să intre în binecuvântatul rai.

îngerul ajunsese cu cele două atât de

aproape, că Sfântul Petru întinse mâinile ca s-o ia în braţe pe mama lui. îngerul trebuia să mai bată doar de câteva ori din aripi şi ajungea pe munte.

Numai că îngerul nu mai dădea din aripi. Şi le ţinea cu totul nemişcate şi faţa i se făcuse neagră ca noaptea.

Pentru că bătrâna tocmai îşi întinsese mâinile spre spate, apucase braţele femeii care i se agăţase de gât, le zgâlţâia, le trăgea, şi până la urmă izbuti să-i desfacă încleştarea eliberându-se şi de această ultimă osândită.

Când blestemata căzu, îngerul coborî şi el câţiva stânjeni. Părea că nu mai are putere să dea din aripi.

O privi cu adâncă tristeţe pe bătrână, braţul cu care o ţinea de mijloc îşi desfăcu strânsoarea, şi-i dădu drumul să cadă, de parcă acum, singură, cântărea prea mult pentru puterile lui.

După care, cu o singură bătaie de aripi, se săltă în rai.

Slănini Petru rămase mult timp în genunchi suspinând, cu Dumnezeu alături de el, în tăcere.

— Sfinte Petre, nicicând nu mi-aş fi închipuit că odată ajuns în rai ai să verşi atâtea lacrimi, spuse în cele din urmă

Dumnezeu.

Atunci, bătrânul slujitor al lui Dumnezeu îşi ridică ochii şi răspunse:

— Ce fel de rai e ăsta, în care aud vaietele celor dragi mie şi văd suferinţele semenilor mei?

Chipul lui Dumnezeu se întunecă de o mare mâhnire.

— N-am dorit eu cel mai mult să vă dau tuturor raiul unei nesfârşite şi luminoase fericiri? N-ai înţeles că tocmai de aceea am coborât printre oameni şi i-am învăţat să-şi iubească aproapele precum se iubesc pe ei înşişi? Atâta timp cât oamenii nu fac asta, nu vor găsi nici un adăpost, nici un loc paşnic, nici în cer, nici pe pământ, unde să nu le dea de urmă durerea şi nenorocirile.

Prinţesa clin Babilon

ra o scară întunecată de iarnă în căsuţa de lemn din Skrolycka. Kattrina, nevasta, şedea la vârtelniţă şi torcea, iar pisoiul, ghemuit în poala ei, torcea şi el în felul lui. Bărbatul femeii, Jan Andersson, şedea lângă sobă, cu spatele la foc. Tăiase lemne toată ziua în pădurea lui Erik din Falia, aşa că nu-i putea nimeni cere să pună mâna la treabă şi acasă. Kattrina nu-l dojenea niciodată că nu făcea decât să se joace şi să stea de vorbă cu fetiţa lor, care în iarna aceea împlinea cinci ani.

Kattrina era dusă pe gânduri şi nu prea asculta la ce vorbeau bărbatul şi copila. Dar asupra *unui lucru* insista foarte tare. Nu suporta să-l audă pe Jan că-i bagă în cap fetiţei ce frumoasă e, ce aparte, aşa cum îi plăcea lui să-i spună tot timpul. Pentru că ştia Kattrina că, dacă Klara Gulia

începea de mică să aibă fumuri, nu va ieşi niciodată din ea un om înţelept.

Era greu cu Jan, fiindcă mereu găsea să-i spună fetiţei o sumedenie de lucruri care puteau să i se urce la cap. Dar în seara aceea, Kattrina era cât se poate de liniştită, pentru că bărbatul povestea ceva care se întâmplase cu mult timp în urmă, când Dumnezeu făcuse pământul şi când oamenii începuseră să-l umple. Acum, tocmai îi spunea despre turnul Babei, aşa că era de sperat că n-o să-i împuie copilei capul cu prostiile obişnuite.

„Ei, şi cărau lut, povesteajan, şi făceau cărămizi, şi stingeau var, şi ridicau schele, şi turnul creştea zi după zi.

Şi ştiau ei că Domnului nostru nu-i plăcea că făceau turnul ăsta, dar nu-i ceruseră încuviinţarea, fiindcă îşi puseseră în cap să-l ridice până la cer, ca să vadă şi ei cum era pe-acolo.

— Ascultaţi, oameni buni! le-a zis Dumnezeu. Vă spun acum pentru ultima oară că, dacă nu plecaţi de-aici şi nu vă lăsaţi de construit, o să fiu nevoit să trimit o nenorocire peste voi. Şi o să fie o nenorocire de care n-o să mai scăpaţi niciodată, şi nimeni n-o să vă poată sări în

ajutor.

Numai că oamenii îşi ziceau că Dumnezeu o să fie, ca întotdeauna, îngăduitor. Merseră mai departe cu turnul, care se înălţa tot mai mult pe zi ce trecea.

Şi atunci Dumnezeu le încurcă limbile. Adică, până în ziua aceea, se înţelegeau când vorbeau unul cu altul, dar acum, gata cu bucuria asta.

Când meşterii zidarii voiau să spună: «Dă-mi lut!», spuneau în loc de asta: «Kolvippen, kolvappen!» Şi când ucenicii voiau să-i întrebe pe meşteri de ce anu-

me aveau nevoie, ziceau: «Erbe derbe, mirbe, mar- be?» Şi atunci, nu era de mirare că nu se înţelegeau.

Meşterii credeau că ucenicii râd de ei, dar când voiau să spună: «Vorbiţi ca lumea!», le spuneau în loc: «Ullen dullen dorf!» Şi când ucenicii voiau să-i întrebe de ce arătau aşa de supăraţi, nu puteau scoate din gură decât: «Abracadabra?»

Atunci, meşterii şi ucenicii se supărau atât de tare, că se încăierau şi începea ditamai bătaia.

Din ziua aceea, se termină cu prietenia dintre oameni şi nu-i mai păsă nici unuia de turn. Plecară cu toţii de-acolo, care încotro.”

Când Jan ajunse la partea asta a povestirii, se uită pe furiş la Kattrina. Roata de tors se oprise. Lui Jan i se păru că şi nevasta, şi pisoiul adormiseră, aşa că el îşi continuă povestea. Coborî doar puţin vocea.

„Dar printre toţi oamenii care fuseseră acolo, la Babilon, şi

ridicaseră turnul, erau şi un rege şi o regină care aveau o micuţă prinţesă. Şi prinţesa începu şi ea să vorbească într-un fel atât de neobişnuit, că nimeni, nici măcar părinţii ei, nu mai pricepea un cuvânl.

Atunci, regele şi regina n-o mai ţinură la ei la palat, ci o goniră de-acasă, şi fetiţa trebui să plece singură în lumea largă.

Şi plecă fetiţa, dar se înţelege cât de nefericită era. Nu ştia cine putea să-i iasă în cale. Dac-ar fi văzut-o, urşii şi lupii ar fi înfulecat într-o clipită o prinţesă adevărată şi atât de fragedă.

Şi totuşi, aşa frumuşică şi micuţă cum era, nu-i făcu nimeni nici un rău.

Nu, dimpotrivă. Toţi cei cu care se întâlnea se apropiau, îi spuneau bună ziua, dădeau mâna cu ea şi o întrebau încotro se duce. Dar când răspundea, nimeni nu pricepea o vorbă, şi atunci nu le mai păsa de ea.

Şi fiindcă era aşa de drăguţă şi cu haine alese pe ea, n-avea decât să se oprească la un palat sau la un conac, că i se şi deschideau larg uşile şi era poftită înăuntru. Insă de îndată ce deschidea gura şi lumea auzea ce limbă ciudată vorbeşte, micuţa prinţesă era nevoită să-şi vadă din nou de drum.

în fine, după ce hoinări prin toate regatele lumii, ajunse într-o seară lângă o pădure mare de tot şi, după ce o străbătu, se opri la o căsuţă de lemn atât de joasă,

că abia izbuti să-i treacă pragul. După ce intră, spuse «Bună seara!».

înăuntru, nevasta torcea, iar bărbatul ei şedea lângă sobă să se încălzească. Şi când văzură că le intrase în casă un oaspete, spuseră şi ei «Bună seara!».

Atunci, prinţesa se bucură nespus de mult, fiindcă oamenii din căsuţa aceea vorbeau de-i putea înţelege. Prinţesa avu însă grijă să nu le spună de la început cum stau lucrurile.

— Cum se numeşte casa asta? zise ea ca să-i pună la încercare.

— Se numeşte Skrolycka, răspunseră ei imediat.

Nu-şi mai încăpea în piele de bucuroasă ce era, dar se gândi să-i mai pună o dată la încercare.

— Şi cum se numeşte limba pe care-o vorbiţi la voi în casă?

— E limba vărmlandeză†, spuseră cei din casă.

Atunci prinţesa se apropie de dânşii şi-i rugă s-o lase să rămână la ei, pentru că era

† Värmland este regiunea Suediei unde s-a născut Selma Lagerlöf, iar *inländska* (värmlandrza), dialectul vorbit în acea regiune. *(N.l.)*

singurul loc din lume unde oamenii înţelegeau ce zicea.

Dar în lumina focului din sobă, gazdele văzură că era o prinţesă din Babilon, şi-i spuseră că se rătăcise. Şi că n-avea cum să se simtă bine la ei. Limba lor se vorbea în toate gospodăriile din Värmland, aşa că putea să-şi aleagă orice alt loc ar fi dorit.

Dar micuţa prinţesă nici nu voia să audă.

— Nu, spuse ea, văd c-am nimerit bine. Şi vreau să rămân aici, fiindcă aici vă pot fi de folos şi pot aduce bucurie."

Micuţa Klara Gulia stătuse nemişcată în braţele tatălui ei, Jan, şi ascultase, făcând ochii tot mai mari de uimită ce era. Acum, când Jan îşi termină povestea, fetiţa mai rămase puţin tăcută, dar pe urmă întoarse capul şi îşi plimbă privirea prin toată căsuţa lor, de parcă n-o mai văzuse niciodată.

— Ei, acum e bine aşa cum e, am să mai stau o vreme, spuse fetiţa în cele din urmă. Dar când mă fac mare, mă întorc de unde-am venit.

Lui Jan nu-i prea plăcu ce auzise. Partea proastă era că nevasta lui, Kattrina, se trezise şi auzise ultimul schimb de cuvinte:

— Vezi? spuse ea. Aşa-ţi trebuie dacă o faci pe copilă să-şi închipuie că e cine ştie

ce de capul ei!

Cursa ele şoareci

fost odată un bărbat care bătea drumurile şi vindea curse de şoareci, făcute din sârmă de oţel. Le meşterea el singur în orele libere, cu material căpătat de milă prin prăvălii sau pe la conace. în orice caz, prea mult nu câştiga cu negoţul ăsta, încât trebuia să se mai ocupe şi cu cerşitul sau cu furtişagul ca să-şi poată duce zilele. Dar şi aşa, hainele atârnau pe el ca vai de lume, obrajii îi erau supţi şi foamea îi lucea în ochi.

Nimeni nu-şi poate închipui cât de plicticoasă şi searbădă e viaţa unui călător pribeag, care merge şi merge pe unde-l duc picioarele şi n-are drept tovarăş de drum decât propriile-i cugetări. Dar într-o bună zi îi trecu prin minte un gând care i se păru de-a dreptul hazliu. Bineînţeles că tot la cursele lui de şoareci cugeta, când aşa, deodată, îl străfulgeră ideea că toată lumea din jur, lumea întreagă, cu ţări şi mări,

oraşe şi sate, nu era altceva decât o mare cursă de şoareci. N-avea alt rost decât să pună o momeală oamenilor: plăceri şi bogăţii, case şi mâncare, căldură şi haine, întocmai cum se pune brânză şi slănină în cursa de şoareci; de îndată ce se lasă cineva momit, haţ!, cade în cursă, şi astfel se sfârşeşte totul.

Nici cu el nu fusese prea blândă lumea asta, aşa că se bucură tare mult că-i trecuse prin cap gândul acela urât la adresa ei. Multă vreme i-a făcut mare plăcere să-şi omoare plictisul hoinărelilor gândin- du-se la unele cunoştinţe de-ale lui care se lăsaseră prinse în cursa asta periculoasă, sau la altele, care încă dădeau târcoale momelii.

Intr-o seară întunecată, pe când mergea târându-şi cu greu picioarele, zări o căsuţă cenuşie la marginea

drumului, bătu la uşă să întrebe dac-ar putea să înnopteze acolo şi fu primit. Proprietarul, un bătrânel fără nevastă şi copii, nu-i deschise uşa strâmbând din nas, cum se întâmpla de obicei. Dimpotrivă, era bucuros că avea cu cine să mai schimbe o vorbă în singurătatea lui. Puse imediat pe foc oala de terci şi-i pregăti drumeţului cina. Pe urmă, îşi luă sulul de tutun şi tăie din el o bucată mai mare, ca să ajungă şi pentru pipa străinului, şi pentru a lui. După aceea, aduse nişte cărţi vechi de joc şi jucară popa prostul până se făcu ora de

culcare.

Bătrânul se arătă generos nu numai cu terciul şi tutunul, ci şi cu încrederea pe care i-o arătă străinului. Ii povesti oaspetelui său că pe vremuri, în zilele lui bune, fusese arendaş la moşia de la Ramsjo şi lucrase lângă conac. Acum, când nu mai putea munci cu ziua, trăia din laptele vacii. Şi chiar că era nemaipomenită văcuţa lui. Nu era zi să nu dea lapte pentru fermă, şi luna dinainte câştigase treizeci de coroane.

Poate că se citea oarecare neîncredere pe chipul străinului, pentru că bătrânul se ridică, merse până la fereastră, luă o pungă de piele agăţată într-un cui bătut direct în cercevea şi scoase de acolo trei bancnote mototolite a câte zece coroane. I le flutură oaspetelui în faţa ochilor, clătină din cap plin de importanţă, după care le puse înapoi în pungă.

A dona zi, se sculară amândoi devreme. Arendaşul se grăbea să-şi mulgă vaca, iar celuilalt nu-i venea să mai sica în pal când stăpânul casei era în picioare.

Ieşiră din casă în acelaşi timp. Arendaşul încuie uşa şi puse cheia în buzunar. Străinul îşi luă cursele de şoareci, spuse mulţumesc şi la revedere şi fiecare îşi văzu de-ale lui.

Dar după o jumătate de oră vânzătorul de curse de şoareci se afla din nou în faţa uşii. Nu încercă să intre, ci se apropie de fereastră, sparse un geam, îşi vârî pe-acolo mâna şi apucă punga cu cele treizeci de coroane. Scoase banii şi-i puse în buzunar. Apoi atârnă cu grijă punga la loc şi-şi văzu de drum.

Umbla cu banii în buzunar şi era foarte mulţumit că fusese aşa de isteţ. înţelegea, desigur, foarte bine că o bucată de vreme nu mai putea îndrăzni să meargă pe drumul mare, ci trebuia s-o ia prin pădure. În primele ore nu-i fu deloc greu. însă pe la mijlocul zilei se schimbară lucrurile, fiindcă pădurea în care nimerise te zăpăcea, şi cărările erau încâlcite. Dădea să meargă într-o anume direcţie şi nu era chip, pentru că potecile o luau aiurea, ba încolo, ba încoace. Merse el ce merse şi, fiindcă nu mai ieşea odată la lumină, pricepu într-un târziu că se învârtise tot timpul în cerc.

În clipa următoare îşi aduse aminte de gândul acela că lumea întreagă e o cursă de şoareci. Venise acum rândul lui. Se lăsase ispitit de o momeală şi căzuse în plasă. Pădurea, trunchiurile copacilor, crengile, tufişurile, pomii doborâţi de vânt, toată pădurea asta de nepătruns îl

înconjura ca o închisoare din care n-avea să mai scape niciodată.

Era aproape sfârşitul lui decembrie şi se lăsa deja întunericul peste pădure. Drumul era din ce în ce mai primejdios şi el tot mai cătrănit, tot mai disperat. Până la urmă, se prăbuşi mort de oboseală şi încredinţat că-i sunase ceasul.

Când să pună capul pe pământ, auzi un zgomot, un bocănit puternic şi regulat. N-avea cum să se înşele. Se ridică în capul oaselor. „Astea-s lovituri de ciocan de la o fabrică", îşi zise. „Trebuie să fie oameni prin apropiere." Cu ultimele puteri, se ridică în picioare şi porni, clătinându-se, spre locul de unde venea zgomotul.

*

Fabrica din Ramsjö, azi desfiinţată, era nu demult o uzină mare de prelucrare a fierului; avea cuptor de topire, laminor şi foijărie. Pe timp de vară, şlepuri şi cargoboturi încărcate până la refuz alunecau, rânduri-rânduri, de-a lungul canalului până la un lac foarte mare, şi iarna, drumurile din apropierea uzinei erau negre de zgura care curgea din căruciorele cu mangal.

într-una din nopţile lungi şi întunecate din preajma Crăciunului, meşterul fierar

şedea împreună cu ajutorul lui în forjăria neagră, lângă cuptor, aşteptând ca fonta să fie gata de pus pe nicovală. Se ridicau tot timpul, ba unul, ba celălalt, să învârtă câteva clipe cu un drug de fier masa încinsă, şi se întorceau leoarcă de sudoare, cu toate că n-aveau pe dânşii, ca de obicei, decât o cămaşă şi o pereche de saboţi.

În forjărie se auzeau mereu tot felul de zgomote. Foalele pocneau şi cărbunele arzând trosnea. Şi apoi, zornăitul puternic atunci când un băieţandru băga cu lopata cărbune în cuptor. Afară vâjâia râul, şi crivăţul biciuia ploaia care răpăia pe acoperişul de ţiglă.

Cu atâta hărmălaie, fierarii nu băgară de seamă că cineva deschisese poarta şi intrase în forjărie, până ce nu-l văzură pe străin stând chiar lângă vatră.

Ce-i drept, se mai întâmpla ca luminiţa cernută prin geamurile înnegrite de cenuşă să atragă câte un drumeţ pribeag care, neavând unde să înnopteze, intra să se încălzească lângă foc. Aşa că fierarii îi aruncară în grabă nou-venitului o privire nepăsă- toare. Arăta ca toţi ceilalţi de teapa lui: barbă lungă, murdar, jerpelit. Pe piept i se bălăbănea un mănunchi de curse de şoareci.

Străinul ceru voie să poposească acolo, şi maistrul fierar încuviinţă dând din cap dispreţuitor, dar nu se obosi să-i adreseze vreun cuvânt.

Călătorul nu spuse nici el nimic. Nu venise să vorbească, ci să-şi încălzească oasele şi să doarmă.

În zilele acelea, proprietarul fabricii era o persoană însemnată, şi cea mai mare dorinţă a lui era să pună pe piaţă fier de bună calitate. Avea grijă zi şi noapte ca lucrătorii să-şi vadă de treabă cum se cuvine, iar acum se întâmplă să vină într-una din inspecţiile lui nocturne.

Bineînţeles că dădu în primul rând cu ochii de matahala de coate-goale, care se apropiase atât de mult de cuptor, că-i ieşeau aburi din zdrenţe. Dar patronul, spre deosebire de fierarii care abia dacă se uitaseră la străin, se apropie de el, îl cercetă de sus până jos şi-i smulse pălăria moale cu boruri late, ca să-i vadă mai bine chipul.

— Păi sigur, tu eşti, Nils Olof! spuse patronul. Dar vai, în ce hal ai ajuns!

Vânzătorul de curse de şoareci nu-l văzuse în viaţa lui pe patronul fabricii din Ramsjö şi habar n-avea cum îl cheamă. Dar, îşi zise el, dacă un domn atât de

distins îl lua drept o veche cunoştinţă, poate ar fi avut ceva de câştigat dacă se lăsa prins în jocul lui. Aşa că se gândi să nu-i spulbere imediat convingerea.

— Da, din păcate, am luat-o rău la vale.

— N-ar fi trebuit să-ţi dai demisia din armată, spuse patronul. Acolo a fost greşeala. Dacă aş mai fi fost atunci în post, nu s-ar fi întâmplat aşa ceva. Asta e! Bineînţeles, acum ai să vii acasă la mine.

Dar călătorului nu-i convenea să meargă la conac şi proprietarul să-l primească de parcă ar fi fost vechi camarazi de regiment.

— Nu, Doamne fereşte! spuse el îngrozit.

Se gândea la cele treizeci de coroane. Dacă mergea la conac, era ca şi cum ar fi intrat de bunăvoie în gura lupului. Nu voia decât să doarmă la fierărie şi apoi, pe nesimţite, să se facă nevăzut.

Patronul credea că omului îi era ruşine cu înfăţişarea lui mizerabilă.

— Să nu-ţi închipui că am o casă atât de frumoasă încât să nu te poţi arăta acolo, spuse patronul. Elisabet a murit, după cum poate ai auzit. Fiii mei sunt plecaţi în străinătate, aşa că nu mai e nimeni altcineva în casă, doar fiica cea mare şi cu mine. Tocmai vorbeam cât de trist c fără musafiri de Crăciun. Hai, vino, ca să nu ne rămână prea mult din bucatele de Crăciun.

Dar cum străinul o ţinea una şi bună că nu şi nu, patronul înţelese că trebuia s-o lase moartă.

— Văd că domnul căpitan de cavalerie von Stăhle preferă să rămână aici cu tine, Stjernstrom, îi zise patronul meşterului fierar şi făcu stânga-mprejur.

Dar în sinea lui râdea când a plecat, şi fierarii, care-l cunoşteau, pricepuseră că patronul nu-şi spusese încă ultimul cuvânt.

Nu trecu nici o jumătate de ceas, că se şi auzi huruitul roţilor unei trăsuri oprind în dreptul fierăriei, şi-şi făcu apariţia un alt vizitator. De data asta nu era patronul, ci fiica lui. O trimisese, desigur, în speranţa că avea să izbutească mai repede să-l înduplece pe străin.

Fata intră urmată de un servitor care ducea pe braţ o haină de blană. Nu era chiar frumoasă, n-avea nimic deosebit şi

părea foarte sfioasă. în forjărie totul arăta la fel ca în fiecare noapte. Maistrul fierar şi ajutorul lui şedeau pe bancă, fierul şi cărbunele ardeau în cuptor. Străinul se întinsese pe podea, cu capul pe o bucată de fontă, şi-şi trăsese pălăria peste ochi. De îndată ce-l văzu, fata se duse la el şi-i scoase pălăria. Era limpede că bărbatul obişnuia să doarmă iepureşte, aşa că, speriat la culme, sări imediat în picioare.

— Mă cheamă Edla Willmansson, spuse tânăra. Tata a venit acasă şi mi-a spus că domnul căpitan de cavalerie doreşte să doarmă la fierărie în noaptea asta, şi atunci l-am rugat să-mi dea voie să vin până aici ca să-l aduc pe domnul căpitan la noi acasă. îmi pare foarte rău că domnul căpitan se află într-o situaţie atât de grea.

Se citea compătimire în ochii ei trişti, şi atunci îşi dădu seama că bărbatului îi era frică. „Ori a furat ceva, ori a fugit din închisoare”, îşi spuse fata şi adăugă repede:

— Domnul căpitan poate fi sigur că va pleca de la noi la fel de liber precum a venit. Dar rămâneţi cu noi de Ajun!

Rosti aceste cuvinte cu multă căldură, şi probabil că vânzătorul de curse de şoareci căpătă încredere în ea.

— Nici prin cap nu-mi trece să-i fac necazuri domnişoarei, spuse el. Vin îndată.

Luă blana pe care servitorul i-o întinsese cu o plecăciune adâncă, şi-o puse peste zdrenţe şi o urmă pe tânăra domnişoară la trăsură, fără să le arunce măcar o privire fierarilor încremeniţi de mirare.

Avea însă presimţiri rele în drum spre conac. „Vai, vai, de ce i-am luat eu omului ăluia banii?” se gândea el. „Am căzut în plasă şi n-o să mai scap niciodată.”

*

A doua zi era Ajunul, şi când patronul intră în sufragerie să-şi ia micul dejun, se gândea mulţumit la vechiul lui camarad de regiment, pe care-l reîntâlnise cu totul pe neaşteptate.

— În primul rând, trebuie să avem grijă să-l mai întremăm puţin, îi spuse el fiică-sii, care trebăluia pe lângă masă. Şi pe urmă am să aranjez într-un fel ea sa aibă şi altceva de făcut decât să bată ţara în lung şi în lat şi să vândă curse de şoareci.

— E de neînţeles că a putut ajunge în halul ăsta, spuse fata. Ieri n-am văzut nimic la el care să dea impresia c-ar fi fost vreodată un om cultivat.

— Ai puţintică răbdare, fetiţa mea, zise

tatăl. Spălat şi pus la punct, o să fie cu totul altceva. Era stingherit ieri. Să vezi că odată cu zdrenţele o să-şi lepede şi de prinderile de vagabond.

Şi tocmai când patronul spunea vorbele astea, se deschise uşa şi străinul păşi în cameră. Păi da, acum era câtj se poate de curat şi de îngrijit. Servitorul îi făcuse baie, îl tunscsc şi-i tăiase barba. Purta un (osiuin frumos de zi dc-al patronului, cămaşă albă

< n guler scrobit şi pantofi închişi.

Dar i n toată ţinuta asta frumoasă, patronul nu părea toe mai mulţumit. II privea încruntat: era lim- p< d< < i văzânelu-l pe străin la flacăra focului din vatră pntns<‘ da greş, dar acum, la lumina zilei, n-avea

< nm sa-l ia elrept o veche cunoştinţă.

— Ce-nseamnă toate astea? rosti patronul cu voce tunătoare.

Străinul nu încercă să se prefacă. înţelegea prea bine că minunea luase sfârşit.

— Nu-i vina mea, domnule patron, spuse omul. Nu m-am dat niciodată drept altceva decât un negustor amărât, şi am cerut doar îngăduinţa să înnoptez la fierărie. N-am făcut nici un rău. N-am decât să-mi pun iar

zdrenţele pe mine şi să-mi văd de drum.

— Păi stai puţin, spuse patronul, căzând pe gânduri. Chiar cinstit n-ai fost. Asta trebuie să recunoşti. Şi nu m-aş mira dacă şi comisarul ar vrea să ne spună ce părere are.

Călătorul făcu doi paşi înainte şi bătu cu pumnul în masă.

— Acum vreau să-i spun eu domnului patron cum stau lucrurile, zise el. Lumea întreagă nu-i decât o cursă mare de şoareci. Ţi se întind doar resturi de brânză şi bucăţele de slănină, şi sărăntocul care ia din ele e împins la pierzanie. De altceva mai bun n-are parte. Şi dacă s-o întâmpla acum ca domnul comisar să mă bage în puşcărie pentru chestia asta, păi atunci ar trebui să se gândească domnul patron că poate o să vină cândva ziua când şi domnul patron va tânji după o bucată zdravănă de slănină şi va cădea în cursă.

Patronul pufni în râs.

— 1 .e-ai zis bine, să ştii. Poate îl lăsăm în pace pe comisar în ziua de Ajun. Dar vezi-ţi de drum cât poţi de repede.

Când bărbatul deschidea uşa să plece, fiica patronului spuse:

— Eu zic să mai stea şi azi la noi. Nu vreau să plece.

Şi se repezi să închidă uşa.

— Ce Dumnezeu faci? spuse tatăl.

Fiică-sa stătea acolo încurcată şi nu prea ştia ce să răspundă. în dimineaţa aceea se simţise fericită gândindu-se cât de frumos şi plăcut va aranja totul pentru bietul om, sărac şi înfometat. La gândul ăsta nu putea renunţa prea uşor, şi de aceea trecea acum de partea lui.

— Mă gândesc şi eu la străinul ăsta, spuse tânăra. Tot anul nu se opreşte din mers, şi poate că nu există nici un locşor în toată ţara unde să fie bine-venit, unde să găsească puţină linişte. Pe oriunde ajunge, e alungat. Ii e mereu teamă să nu fie arestat şi luat la întrebări. Vreau tare mult să aibă şi el o zi de tihnă aici, la noi, una singură în tot anul.

Patronul bolborosi ceva în barbă. Nu-i venea să se împotrivească fiică-sii.

— Totul a fost o greşeală, zise tânăra mai departe, dar, oricum, nu cred că putem da afară un om pe care l-am poftit la noi în casă şi căruia i-am făgăduit puţină bucurie de Crăciun.

— Predici mai abitir ca un preot, spuse patronul. Nădăjduiesc doar să nu te căieşti.

Tânăra îl luă de mână pe străin şi-l conduse la masă.

— Luaţi loc şi mâncaţi! le spuse fata,

fiindcă înţelesese că tatăl ei se înmuiase.

Fără să scoată o vorbă, vânzătorul de curse de şoareci se aşeză şi luă din ce era pe masă. Dar îşi ridica mereu ochii s-o privească pe tânăra căreia îi fusese milă de dânsul. Pentru ce-o făcuse? Ce istorie afurisită putea fi la mijloc?

Pe urmă trecu şi Ajunul, cam la fel cum trece de fiecare dată la Ramsjö. Străinul nu-i stânjenea prea tare, pentru că mai tot timpul dormea. Toată dimineaţa zăcu pe canapea într-una din camerele de oaspeţi şi dormi fără întrerupere. II treziră la ora prânzului, să se înfrupte şi el din bucatele de Crăciun. Dar după prânz se culcă la loc. Parcă de ani şi ani de zile nu se mai întâmplase să poată dormi în linişte şi siguranţă ca la Ramsjö.

Seara, când luminiţele fură aprinse în brad, îl treziră din nou. Rămase câteva clipe în picioare în salon, clipind tot timpul, de parcă-i făcea rău lumina. Pe urmă, dispăru din nou. După două ore, îl mai treziră o dată să mănânce peştele şi budinca de orez.

De cum se ridicară cu toţii de la masă, străinul se duse la cei de faţă, mulţumi fiecăruia în parte şi le ură noapte bună. Când ajunse în dreptul fetei, află că hainele de pe el erau un dar de Crăciun din partea

tatălui ci. Nu trebuia să le înapoieze. Şi dacă avea plăcerea să mai petreacă şi următorul Ajun într-un loc unde să se poată odihni în linişte şi unde putea fi sigur că nu i se va întâmpla nimic rău, era bine-venit.

Vânzătorul de curse de şoareci rămase tăcut. Se uită doar lung la fată, grozav de uimit.

În dimineaţa următoare, patronul şi fiica lui se sculară din timp ca să meargă la utrenie. Oaspetele lor nu se trezise încă şi-l lăsară să doarmă.

Pe la ora zece, întorcându-se în trăsură de la biserică, tânăra îşi simţea capul mai greu ca de obicei. La biserică, aflase că un arendaş de prin părţile locului fusese jefuit de un drumeţ care vindea curse de şoareci.

— Ai văzut ce băiat cumsecade ai adus în casă? spuse tatăl. Mă întreb câte linguri de argint ne-au mai rămas la ora asta în dulap.

Nici bine nu se opri trăsura în faţa scării, că patronul îşi întrebă servitorul dacă străinul mai era în casă. Ii spuse imediat că la biserică auzise că omul e un hoţ. Servitorul răspunse că omul plecase şi că nu luase absolut nimic din casă. Dimpotrivă, lăsase un pacheţel pe care domnişoara Willmansson era rugată să-l primească în dar de Crăciun.

Tânăra deschise pachetul, care era atât de prost făcut, că se văzu imediat conţinutul. Scoase un strigăt de bucurie. Era o cursă de şoareci care avea înăuntru cele trei bancnote mototolite. Dar nu erau numai bancnotele. în cursa de şoareci mai era şi o scrisoare, scrisă stângaci şi cu litere mari:

Stimată şi noblă Dansară,

Fincă Donşara fuse atâta de jantilă cu mine ziua ntreagă de parcă eram capiten de calaverie voiesc şi io să fiu tot aşa cu dânsa ca un capiten getbeget. Că nu voiesc săfie ruşinată ca ţinut în casă un pungaş ci săi dea napoi bani ceia lu moşu de lângă drum ce-a atârnat punga cu parale la gergevea să fie momeală la drumeţi sărmani.

Cursa de şareci ie un dar de Crăciun de la un şarece cât pe ce să cadă pe veci în cursa lumi dacă nu era înălţat la grad de capiten fincatunci primi putere să scape.

Semnat cu pretnie şi mare stimă

Capten de cadaveric fon Stole

Noaptea sfântă

ând aveam cinci ani, mi s-a întâmplat o mare nenorocire. Nici nu cred c-am avut o alta mai mare.

Atunci mi-a murit bunica din partea tatei. Până să moară, bunica se aşeza zi de zi pe sofaua din colţul camerei şi ne spunea poveşti.

îmi amintesc doar că ne povestea şi ne povestea, de dimineaţa până seara, şi noi, copiii, şedeam tăcuţi lângă ea şi ascultam. Ce viaţă minunată! Nu mai erau copii care s-o ducă aşa de bine ca noi.

Nu-mi amintesc prea multe despre bunica. Doar că avea un păr frumos, alb ca neaua, că mergea adusă de spate şi că tot timpul împletea la câte-un ciorap.

îmi mai amintesc că după ce termina de spus câte o poveste îmi punea mâna pe cap şi-mi zicea: „Şi toate astea-s adevărate, cum mă vezi şi cum te văd.”

Şi mi-aduc aminte că ne şi cânta, dar nu în fiecare zi. Intr-unui din cântece era

vorba despre un cavaler şi o zână a apelor, şi refrenul era: „Rece suflă vântul, rece peste lac.”

Şi mai ţin minte o rugăciune scurtă şi o strofă dintr-nn psalm.

Din toate poveştile ei, nu-mi amintesc decât foarte puţine lucruri, vag şi fără legătură. Numai de una îmi amintesc atât de bine, c-aş putea s-o spun şi eu. E o poveste scurtă despre naşterea lui Isus.

Cam atât îmi amintesc eu de bunica. Dar povestea aceea, pe care-o ştiu şi azi atât de bine, îmi lipseşte cel mai mult acum, când bunica nu mai e.

îmi amintesc de dimineaţa când sofaua din colţ a rămas goală şi mi-era peste putinţă să înţeleg cum o să treacă orele zilei. Da, asta mi-aduc foarte bine aminte. Şi n-am să uit niciodată.

Şi-mi amintesc că noi, copiii, am fost duşi să-i sărutăm mâna moartei, dar ne era teamă. Atunci cineva ne-a spus că era ultima oară când îi puteam mulţumi bunicii pentru toată bucuria pe care ne-o dăruise.

Şi-mi amintesc că poveştile şi cântecele au ieşit din casă împachetate într-un sicriu lung şi negru şi că s-au dus, şi duse-au fost.

Parcă-mi dispăruse ceva din viaţă. Ca şi

cum cineva ar fi închis uşa către o lume întreagă, o lume a mea, frumoasă şi fermecată. Până atunci, puteam intra şi ieşi după pofta inimii, iar acum nu mai ştia nimeni cum să deschidă uşa.

Şi-mi mai amintesc că noi, copiii, am învăţat după aceea, încetul cu încetul, să ne jucăm cu păpuşi şi jucării, şi să trăim ca alţi copii, şi atunci poate că cei din jur credeau că nu ne mai lipsea bunica, sau că am uitat-o.

Dar până şi azi, după patruzeci de ani, când îmi adun legendele despre Cristos auzite în ţările din Răsărit, îmi vine în minte legenda despre naşterea lui Isus pe care mi-o povestea bunica. Şi simt că vreau s-o mai povestesc o dată şi s-o pun şi pe ea în culegerea mea.

*

Era prima zi de Crăciun, când toţi ceilalţi plecaseră la biserică, în afară de mine şi de bunica. Cred că nu eram decât noi două în toată casa. Pe noi nu ne-au luat, fiindcă una era prea mică şi cealaltă prea bătrână. Eram supărate amândouă că nu ni se dăduse voie să mergem la utrenie şi să vedem lumânările de Crăciun.

Şi stând noi două aşa, singure, bunica a început să povestească.

„A fost odată un bărbat care a plecat în plină noapte să caute foc. Se oprea la fiecare casă, bătea la uşă şi spunea:

— Dragii mei, ajutaţi-mă! Tocmai mi-a născut nevasta şi trebuie să fac un foc să-i încălzesc pe ea şi pe micuţ.

Dar era în mijlocul nopţii şi lumea dormea. Nimeni nu-i răspunse.

Bărbatul merse ce merse şi într-un târziu zări departe de tot o văpaie lucitoare. Se duse într-acolo şi văzu că focul ardea afară, în aer liber. O mulţime

de oi albe dormeau lungite împrejurul focului şi un cioban bătrân şedea treaz şi-şi păzea turma.

Când bărbatul aflat în căutarea focului ajunse la oi, observă că la picioarele ciobanului dormeau trei dulăi. Omul se apropie, şi atunci dulăii se treziră, îşi deschiseră larg boturile dând să latre, dar nu scoaseră nici un sunet. Blana de pe spate li se zbârlise, dinţii ascuţiţi le străluceau şi mai albi în lumina focului, şi bărbatul văzu cum dulăii se năpustesc asupra lui. Simţi că un dulău îl apucă de-un picior, altul de mână, altul de beregată. Dar fălcile şi dinţii care trebuiau să-l muşte nu le dădeau ascultare dulăilor, şi el nu păţi nimic.

Bărbatul voia să înainteze, ca să capete cc-i trebuia lui, dar oile dor meau atât de aproape una de alta, spate-n spate, că nu putea face nici măcar un pas. Atunci se sui pe spi-

Până aici, bunica îşi depănase povestea în linişte, dar acum nu m-am putut abţine să n-o opresc.

— Dar de ce nu s-au mişcat?

— O să vezi tu îndată, îmi răspunse bunica şi povesti mai departe.

„Când bărbatul ajunse lângă foc, ridică şi ciobanul ochii. Era bătrân şi arţăgos, aspru şi deloc binevoitor cu oamenii. Văzând că se apropie de el un străin, înşfăcă o bâtă ascuţită, de care se folosea când îşi mâna turma, şi o aruncă asupra bărbatului. Şi bâta veni drept înspre el, dar când să-l nimerească, îl ocoli şi zbură pe lângă el departe, pe câmp.”

Când bunica ajunse aici, iar am oprit-o.

— Bunico, dar de ce n-a vrut bâta să-l lovească pe bărbatul ăla?

Insă bunica nici nu se obosi să răspundă, ci povesti mai departe:

„Bărbatul se apropie de cioban şi-i spuse:

— Dragul meu, ajută-mă şi dă-mi şi mie puţin foc! Tocmai mi-a născut nevasta şi trebuie să fac focul ca să-i încălzesc pe ea şi pe copilaş.

Ciobanul ar fi vrut mai degrabă să spună nu, dar când se gândi că dulăii nu-l putuseră vătăma pe bărbat, că oile n-o

luaseră la goană de frica lui, iar bâta nu voise să-l doboare, i se făcu puţin frică şi nu îndrăzni să nu-i dea ce-i ceruse.

— Ia cât îţi trebuie! îi spuse ciobanul bărbatului.

Focul era aproape stins. Nu mai rămăseseră nici butuci, nici rămurele, ci doar o grămadă mare de jăratic, şi străinul n-avea cu el nici lopată, nici căuş în care să ducă acasă cărbunii aprinşi.

Ciobanul, văzând asta, spuse încă o dată:

— Ia cât îţi trebuie!

Şi se bucura că bărbatul n-o să poată lua nici un pic de foc.

Dar el se aplecă şi culese jăratic din cenuşă cu mâinile goale şi-l puse în mantaua de pe el. Cărbunii încinşi nu-i arseră nici mâinile, nici mantaua, şi bărbatul merse cu ei ca şi cum ar fi dus nuci sau mere.”

Aici am oprit-o a treia oară pe povestitoare:

— Bunico, dar de ce n-au vrut cărbunii să-l ardă pe bărbat?

— Aşteaptă şi-ai să vezi, spuse bunica şi povesti mai departe:

„Când ciobanul acela rău şi arţăgos văzu toate astea, începu să se întrebe: «Oare ce fel de noapte o fi asta, că dulăii nu muşcă, oile nu se sperie, bâta nu omoară şi focul

nu arde?» II chemă înapoi pe străin şi-l întrebă:

— Ce fel de noapte e asta? Şi cum se face că toate lucrurile se milostivesc de tine?

Bărbatul răspunse atunci aşa:

— Asta nu pot să-ţi spun eu dacă nu vezi tu singur.

Şi voi să plece mai departe, ca să poată face cât mai repede focul şi să-şi încălzească nevasta şi copilul.

Ciobanul îşi zise atunci că n-ar vrea să-i piardă urma bărbatului înainte de-a afla şi el ce însemnau toate' astea. Se ridică şi merse după dânsul până când bărbatul ajunse la casa lui.

Şi-atunci văzu ciobanul că bărbatul nu avea nici măcar o colibă şi că nevasta şi copilul erau culcaţi într-o peşteră, unde nu erau decât nişte pereţi de piatră goi şi reci.

Dar ciobanul îşi zise că bietul copil nevinovat putea să moară de frig acolo, în peşteră, şi cu toate că era om aspru i se făcu milă şi vru să-i vină în ajutor

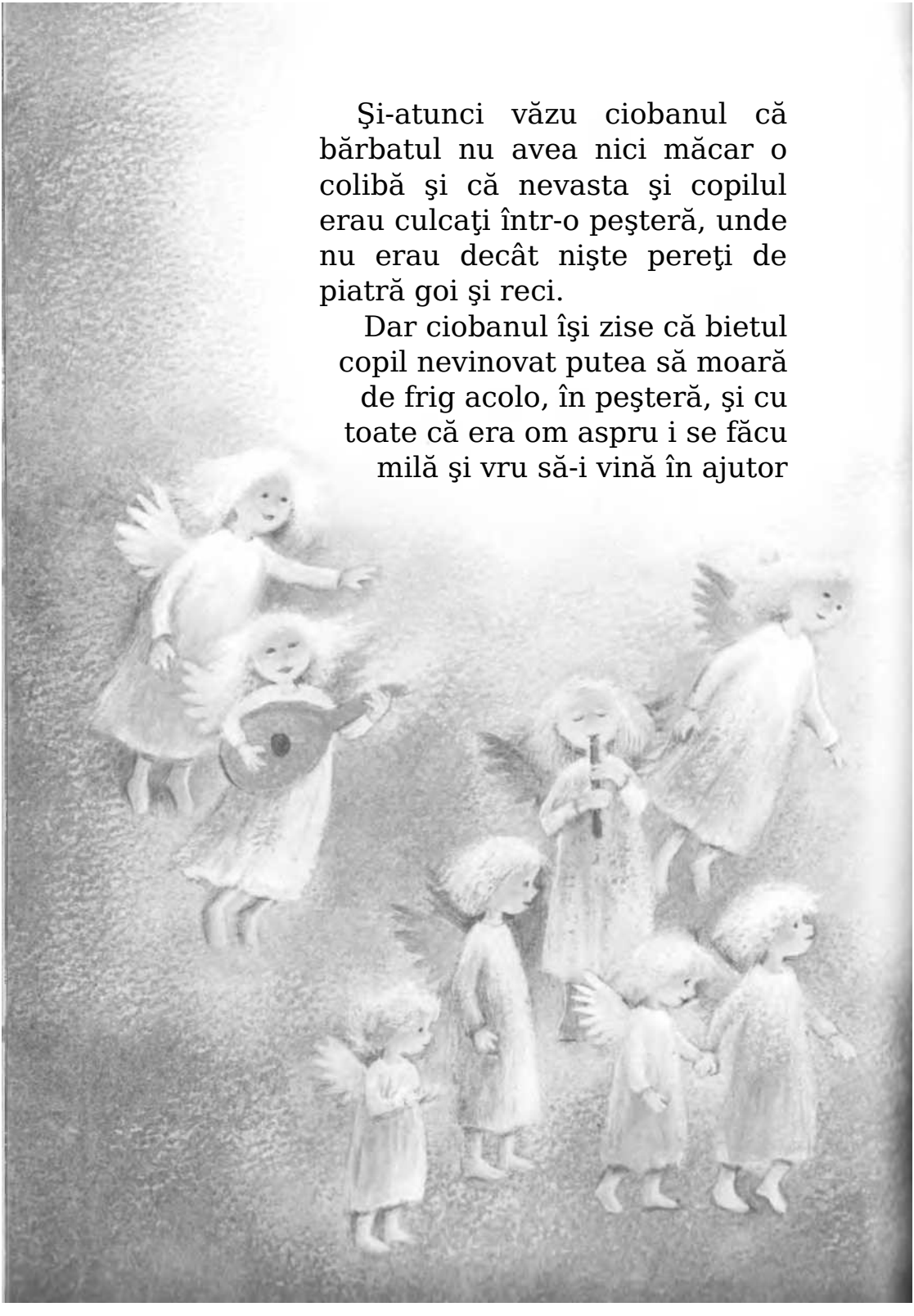

din ea o blană de oaie, i-o întinse bărbatului şi-i spuse să-şi culce copilul pe ea.

Dar exact în clipa în care dovedi că putea să fie milostiv şi el i se deschiseră ochii şi văzu ceea ce înainte nu putuse să vadă, şi auzi ceea ce înainte nu putuse să audă.

Văzu că era înconjurat de un alai des de îngeraşi cu aripi de argint. Şi fiecare înger avea în mână câte un instrument de coarde, şi cântau toţi cu voce tare că în noaptea aceea s-a născut Mântuitorul care avea să izbăvească lumea întreagă de păcate.

Atunci pricepu că toate lucrurile erau atât de bucuroase în noaptea aceea, că nu voiau să facă nici un rău.

Şi erau îngeri nu numai în jurul vetrei, ci peste tot. Erau îngeri în peşteră, afară pe munte şi alţii sub cer, zburând în văzduh. Veneau stoluri-stoluri pe drum, şi când ajungeau în dreptul peşterei, aruncau câte o privire copilului.

Se auzeau strigăte de slavă, de bucurie, şi erau cântece, şi jocuri, şi ciobanul vedea toate astea în negura nopţii, unde până atunci nu putuse să observe nimic. Era atât de fericit că i se deschiseseră ochii, încât

căzu în genunchi şi-i mulţumi lui Dumnezeu.”

Când ajunse aici cu povestitul, bunica oftă şi spuse:

— Ce-a văzut ciobanul am putea vedea şi noi, pentru că îngerii zboară pe cer în fiecare noapte de Crăciun, numai de-am fi noi în stare să-i vedem.

Apoi bunica îmi puse mâna pe cap şi-mi spuse:

— Şi să-ţi aduci aminte de asta, pentru că-i adevărat, cum te văd şi cum mă vezi. Nu lumânările sau lămpile te-ajută să vezi, nici luna sau soarele, fiindcă nu ne trebuie decât ochi cu care să putem vedea minunăţia lui Dumnezeu.

Viziunea împăratului ui

■ sta sc întâmpla pe vremea când Augustus era împăratul Romei, iar Irod – rege în Israel.

Se lăsă odată asupra pământului o noapte foarte lungă şi sfântă. Era cea mai neagră noapte pe care o văzuse cineva vreodată, de parcă întreg pământul nimerise sub bolta unui beci. Nu mai puteai deosebi apa de pământ, nu mai ştiai pe unde s-o iei, nici dacă mergeai pe drumurile cele mai cunoscute. Şi nu putea să fie altfel, fiindcă din cer nu venea nici un fir de lumină. Toate stelele rămăseseră în casele lor, iar frumoasa lună stătea şi ea cu faţa întoarsă.

Şi pe cât de adâncă era negura nopţii, pe atât de adânci erau tăcerea şi liniştea. Apa râurilor nu mai curgea, vântul se oprise, nici măcar frunzele plopilor tremurători nu mai tremurau. Dacă te-ai fi dus la mare, ai fi văzut că valurile nu mai izbeau ţărmul, şi dacă te-ai fi dus în deşert, nu ţi-ar mai fi scârţâit nisipul stib picioare.

Totul era împietrit, înţepenit, ca să nu tulbure noaptea aceea sfântă. Nici iarba parcă nu mai creştea, rouă nu mai putea să cadă, şi florile nu îndrăzneau să-şi răspândească mireasma.

în noaptea aceea, animalele de pradă nu erau puse pe vânat, şerpii nu muşcau, câinii nu lătrau. Dar şi mai minunat era că nici unul dintre lucrurile neînsufleţite nu voia să întineze sfinţenia acelei nopţi cu fapte urâte. Nici o cheie de hoţ n-ar fi putut deschide vreo uşă, nici un cuţit n-ar fi făcut să curgă sânge.

Şi tocmai în noaptea aceea, un grup de oameni porniseră de la locuinţa imperială de pe muntele Palatin şi se îndreptau spre Capitoliu, traversând Forumul. în ziua aceea, care acum tocmai se sfârşise, senatorii îl întrebaseră pe împărat dacă îngăduie să i se ridice un templu pe colina sacră a Romei. Dar Augustus nu-şi dăduse consimţământul pe loc. Nu ştia dacă ar fi fost pe placul zeilor să aibă şi el un templu alături de-ale lor, şi răspunse că voia mai întâi să aducă o ofrandă spiritului său protector, aflând astfel voinţa zeilor. Aşadar, împăratul, însoţit de câţiva fideli, mergea să facă această ofrandă.

Augustus era purtat într-o lectică, fiindcă era bătrân şi scările Capitoliului erau multe şi anevoioase. Ţinea singur în braţe

colivia cu porumbeii pe care urma să-i jertfească. Nu-l conduceau nici preoţi, nici soldaţi sau senatori, ci numai prietenii lui cei mai apropiaţi. În faţă mergeau purtătorii de torţe, ca să lumineze drumul prin bezna nopţii, şi în urma lui, sclavii cu altarul aşezat pe un trepied, cărbunii, cuţitele, focul sacru şi altele trebuincioase jertfei.

Pe drum, împăratul vorbea vesel cu prietenii lui, aşa că nici unul nu băgă de seamă cât de nesfârşite erau tăcerea şi liniştea nopţii. Abia când ajunseră sus de tot pe Capitolin, la locul gol ales pentru noul templu, îşi dădură seama că se petrecea ceva neobişnuit.

Asta nu putea fi o noapte ca toate nopţile, pentru că la marginea colinei văzură o fiinţă miraculoasă. La început li se păru că era trunchiul răsucit al unui măslin bătrân, pe urmă crezură că o statuie străveche ieşise la vedere din templul lui Jupiter. În cele din urmă îşi spuseră că nu putea fi altcineva decât bătrâna sibilă.

Nu mai văzuseră niciodată o arătare uriaşă ca asta şi atât de bătută de vânturi. Era o femeie înspăimântătoare. Dacă n-ar fi fost acolo împăratul, ceilalţi ar fi luat-o la goană acasă, în culcuşurile lor. „Ea e, bătrâna care are atâţia ani câte fire de

nisip sunt pe ţărmul locului ei de baştină”, îşi şopteau unul altuia. „Oare de ce-o fi ieşit din grota ei tocmai în noaptea asta? Oare ce semn vrea să le dea împăratului şi ţării lui, ea, care-şi scrie profeţiile pe frunzele copacilor şi ştie că vântul duce prevestirea celui căruia îi este menită?”

Erau atât de înfricoşaţi, că la cea mai mică mişcare a sibilei ar fi căzut toţi în genunchi, cu fruntea la pământ. Dar sibila şedea nemişcată, de parcă ar fi fost lipsită de viaţă. Şedea pe vine, la marginea colinei, de unde, umbrindu-şi ochii cu mâna, iscodea negura nopţii. Şedea acolo de parcă dinadins se suise pe colină, să vadă mai bine ceva ce se întâmpla departe de tot. Putea să vadă şi prin întunericul unei asemenea nopţi!

împăratul şi însoţitorii lui băgară atunci şi ei de seamă cât de adâncă era noaptea. Nu vedeau nici la doi paşi. Şi ce tăcere! Câtă linişte! Nici măcar o dată nu auziră susurul înăbuşit al Tibrului. Dar aerul parcă voia să-i sugrume, sudori reci le apăruseră pe frunte şi mâinile le erau ţepene, neputincioase. Işi ziceau că avea să se petreacă ceva înfiorător.

Dar nici unul nu voia să arate că-i e frică, şi-i spuneau împăratului că era semn bun: natura întreagă îşi ţinea suflarea, ca să

salute un nou zeu.

Îl îndemnară pe Augustus să dea zor cu ofranda, spunându-i că sibila de aceea ieşise din grota ei şi se suise pe colină, ca să-i salute spiritul.

Adevărul era însă că bătrâna sibilă, fiind atât de absorbită de ceea ce vedea, nici nu observase că împăratul venise pe Capitoliu. Cu sufletul, era dusă într-o ţară îndepărtată, şi acolo parcă mergea pe o câmpie întinsă. Dădea mereu cu piciorul de câte ceva, şi credea că sunt smocuri de iarbă. Se aplecă să simtă cu mâna. Nu, nu erau smocuri de iarbă, erau oi. Paşii o purtau printre turme de oi adormite.

Văzu şi focul ciobanilor. Ardea chiar în mijlocul câmpului. Se îndreptă într-acolo. Păstorii erau lungiţi lângă foc şi dormeau. Işi puseseră alături ciomegele lungi cu care-şi apărau turma de animalele sălbatice. Dar animalele acelea mici cu cozi stufoase, care se furişaseră pe lângă foc, nu erau şacali? Cu toate astea, păstorii nu-i alungau cu ciomegele, câinii îşi vedeau de somnul lor, oile n-o luaseră la fugă, aşa ss
că animalele sălbatice se lungiseră şi ele să se odihnească lângă oameni.

Sibila vedea toate acestea, dar nu ştia nimic din cele ce se petreceau în spatele

ei, sus pe colină. Nu ştia că fusese aşezat altarul, că se aprinseseră cărbunii, că se presărase tămâie şi că împăratul scosese din colivie un porumbel ca să-l jertfească. Dar mâinile îi erau atât de amorţite, că nu izbuti să ţină strâns pasărea. Cu o singură bătaie de aripă, porumbelul se eliberă şi dispăru în întunericul nopţii.

Atunci, curtenii îi aruncară o privire bănuitoare sibilei. Credeau că ea pricinuise nefericita întâmplare.

Cum să ştie ei că sibila era dusă acolo, departe, lângă focul păstorilor şi că acum tocmai desluşea un sunet slab care unduia prin tăcerea de mormânt a nopţii? Ascultă o bucată de vreme sunetul acela, până când înţelese că nu era de pe pământ, ci venea de sus, din ceruri. Işi ridică atunci ochii şi văzu nişte fâpturi sclipitoare plutind acolo sus în noapte. Erau stoluri de îngeri care cântau minunat de frumos şi roiau deasupra câmpiei întinse, căutând parcă ceva.

În timp ce sibila asculta muzica aceea încântătoare a îngerilor, împăratul se pregătea pentru următoarea jertfă. Işi spălă mâinile, curăţă altarul şi primi al doilea porumbel. Dar cu toate că se străduia să-l ţină cât se poate de strâns, trupul neted al porumbelului îi alunecă din mână şi pasărea se înălţă în negura nopţii.

împăratul era îngrozit. Căzu în genunchi

în faţa altarului gol şi se rugă spiritului său să-i dea putere

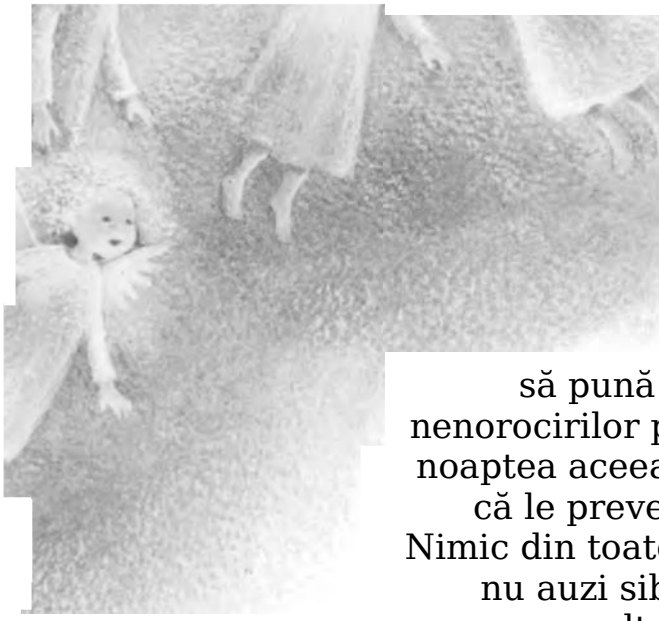

să pună stavilă nenorocirilor pe care noaptea aceea părea că le prevesteşte. Nimic din toate astea nu auzi sibila. Ea asculta cu tot sufletul cântarea îngerilor, care devenea tot mai puternică, şi, până la urmă, căpătă atâta forţă, că-i trezi şi pe păstori. Se ridicară sprijinindu-se în coate şi văzură o mulţime lucitoare de îngeri alb-argintii care zburau sus în întuneric, în cârduri lungi şi legănate, ca păsările călătoare. Unii aveau lăute şi viori, alţii ţitere şi harpe, şi cântul le era vesel ca râsul de copil şi ca ciripitul ciocârliei. Auzind toate

acestea, păstorii se ridicară şi porniră spre oraşul de munte de unde erau ei, ca să povestească despre toată minunea. Aleseră o potecă îngustă, şerpuită,

şi bătrâna sibilă se luă după ei. Şi dintr-odată se făcu lumină sus pe munte. O stea mare, luminoasă se oprise chiar deasupra muntelui şi oraşul de pe culmi sclipea ca argintul sub strălucirea stelei. Cârdurile de îngeri zglobii se grăbeau într-acolo strigând de bucurie, iar păstorii îşi iuţiră într-atâta pasul, că aproape alergau. Ajunşi în oraş, îi găsiră pe îngeri adunaţi deasupra unui staul în apropiere de poarta oraşului. Era un loc ca vai de lume, cu acoperiş de paie, şi înăuntru, în fund, stânca golaşă a muntelui ţinea loc de perete. Tocmai aici, deasupra acestui staul, strălucea steaua şi se adunau tot mai mulţi îngeri. Unii se aşezară pe acoperişul de paie, alţii pe stânca râpoasă din spate, alţii încă pluteau deasupra, cu aripile întinse. Şi sus, sus de tot, strălucirea aripilor limpezise aerul.

În clipa în care se aprinse steaua deasupra muntelui, întreaga natură se trezi la viaţă, şi bărbaţii de pe Capitoliu nu putură să nu bage de seamă. Simţiră că un vânt răcoros, dar mângâietor, străbătea văzduhul, miresme minunate se răspândeau în jurul lor, copacii foşneau, apa Tibrului începea să clipocească, stelele străluceau şi luna suise pe bolta cerească şi lumina pământul. Iar din cer coborâră în

spirală cei doi porumbei şi se aşezară pe umărul împăratului.

Când se întâmplă şi minunea asta, Augustus se ridică însufleţit de o mândră bucurie, dar prietenii şi sclavii lui căzură în genunchi.

— *Ave X'.(iesar*| strigară cu toţii. Spiritul tău te-a ascultat. Tu eşti zeul de pe Capitoliu căruia ne vom ruga.

Şi uralele pe care bărbaţii, în culmea încântării, le aduceau împăratului răsunau atât de puternic, că bătrâna sibilă le auzi şi se trezi din vedeniile ei.

Se ridică în picioare acolo unde şezuse, la marginea colinei, şi se apropie de oameni. Era ca şi cum un nor negru ar fi urcat din prăpastie şi s-ar fi prăvălit peste Capitoliu. Sibila era înfricoşător de bătrână.

Părul aspru îi atârna
în smocuri rare în

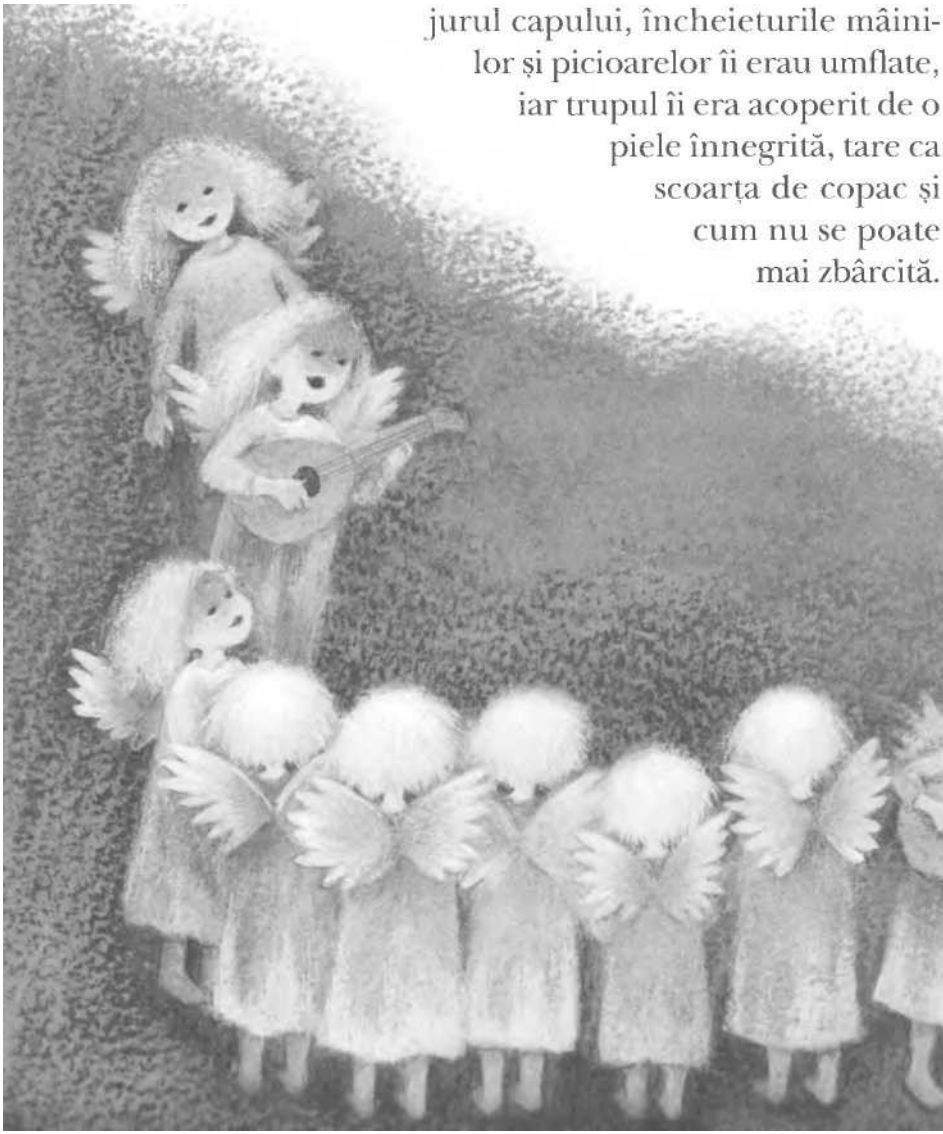
jurul capului, încheieturile mâini-
lor și picioarelor îi erau umflate,
iar trupul îi era acoperit de o
piele înnegrită, tare ca
scoarța de copac și
cum nu se poate
mai zbârcită.

Dar aşa nemaipomenit de mare cum era, se apropie de împărat cu foarte mult respect. îl apucă de încheietura mâinii, şi cu cealaltă mână îi arătă ţinuturile îndepărtate din Răsărit.

— Priveşte! îi porunci sibila, iar împăratul îşi ridică ochii şi privi.

Văzduhul i se deschise în faţă şi privirea

lui putu străbate până în ţara din îndepărtatul Răsărit. Şi atunci văzu un staul sărăcăcios sub o stâncă râpoasă, şi în pragul lui nişte păstori îngenuncheaţi. înăuntru, în staul, văzu o mamă tânără, îngenuncheată şi ea lângă un copilaş culcat pe jos, pe un mănunchi de paie. Degetele mari şi osoase ale sibilei arătară spre acel copil sărman.

— *Ave Caesarl* spuse sibila cu un râs dispreţuitor. Acolo se află zeul la care trebuie lumea să se roage sus pe Capitoliu!

împăratul se dădu înapoi din faţa ei, ferindu-se ca de un nebun.

Dar asupra sibilei se coborî puternicul spirit al profeţiei. Ochii ei înceţoşaţi începură să ardă, mâinile i se întinseră spre cer, glasul i se schimbă de parcă nu mai era al ei, ci avea un răsunet şi o forţă de putea fi auzit în lumea întreagă. Şi rostea vorbe ca şi cum le-ar fi citit acolo sus, printre stele.

— Sus pe Capitoliu să fie preaslăvit cel ce va reînnoi lumea, sau Cristos, nu oameni slabi, muritori.

Şi după ce rosti aceste vorbe se îndepărtă de bărbaţii înspăimântaţi, coborî încet-încet de pe colină şi se făcu nevăzută.

Dar a doua zi Augustus ceru ca poporului să nu i se îngăduie cu nici un chip să-i ridice templul pe Capitoliu. Pe locul acela construi un lăcaş sfânt zeului

nou-născut şi-l numi „altarul cerului”, *Ara coeli.*

La Nazaret

dată, când avea doar cinci ani, Isus şedea pe treapta din faţa atelierului unde lucra tatăl lui la Nazaret şi făcea cuci dintr-o bucată moale de lut pe care o primise de la olarul de peste drum. Niciodată nu se simţise mai fericit ca în ziua aceea, fiindcă toţi copiii din împrejurimi îi spuseseră că olarul era om aspru şi nu se lăsa înduplecat nici de ochi frumoşi şi nici de vorbe mieroase, aşa că Isus nu cutezase să-i ceară nimic. Şi ce să vezi? Nici nu ştia prea bine cum se întâmplase de data asta. Şedea acolo pe treaptă şi doar se uita cu jind la vecinul care trebăluia cu formele lui, când deodată acesta ieşi din olărie şi-i dădu destul lut ca să facă din ea un urcior pentru vin.

Pe treapta din faţa casei alăturate şedea Iuda. Era urât, cu părul roşu, avea faţa plină de vânătăi şi hainele rupte din pricina nesfârşitelor încăierări cu băieţii de pe stradă. Pentru moment era liniştit. Nu

întărâta pe nimeni şi nici nu se bătea. Şedea şi el cu o bucată de lut şi meşterea ceva întocmai ca Isus.
Dar mi putuse să-şi facă singur rost de lut; aproape că nici nu cuteza să se arate în ochii olarului, care-l ura pentru că clădea cu pietre în vasele lui gingaşe şi l-ar fi izgonit cu ciomagul. Nu, îl avea de la Isus, care-l împărţise cu eL

Pe măsură ce terminau de făcut câte un cuc de lut, copiii îl aşezau frumos pe pământ, fiecare în faţa lui, într-un cerc. Cucii arătau cum arată mereu cucii de lut. În loc de picioare, stăteau pe un cocoloş mare, rotund, aveau coadă scurtă, gât – deloc şi aripile abia se vedeau.

Cu toate astea, se observa imediat o diferenţă între lucrătura celor doi prieteni. Păsările lui Iuda erau aşa de strâmbe, că tot timpul se răsturnau şi, oricât se străduia el, degetele lui scurte şi ţepene nu izbuteau să dea trupurilor o formă potrivită şi frumoasă. Din când în când mai trăgea cu ochiul la Isus să vadă cum făcea de-i ieşeau toate păsările la fel, toate netede ca frunzele de stejar din pădurile de pe Muntele Tabor.

Cu fiecare pasăre terminată, Isus era tot mai fericit. I se părea una mai frumoasă decât alta, şi le privea pe toate cu mândrie şi iubire. Cucii aveau să-i fie prieteni de joacă, frăţiori, urmau să doarmă cu el în

pat, să-i ţină de urât şi să-i cânte cântece de-ale lor când mama lui pleca de-acasă. Niciodată nu se simţise mai bogat, niciodată n-avea să se mai simtă singur sau părăsit.

Trecu pe-acolo negustorul de apă, un bărbat înalt, dar încovoiat sub greutatea burdufului plin ochi, şi în urma lui veni călare zarzavagiul, bălăbănindu-se pe spinarea măgarului şi înconjurat de coşurile goale de răchită. Negustorul de apă îşi trecu mâna peste părul blond şi buclat al lui Isus şi-l întrebă despre păsările acelea, şi Isus îi spuse că aveau toate câte un nume şi că toate puteau să cânte. Păsărelele veniseră la el din ţări străine şi-i povestiseră lucruri pe care doar el şi păsările le ştiau. Şi Isus vorbea în aşa fel, că şi negustorul de apă, şi cel de zarzavaturi îşi uitară mult timp de negoţul lor şi rămaseră să-l asculte.

Dar pe când negustorii se pregăteau să-şi vadă de drum, Isus arătă cu degetul spre Iuda.

— Uitaţi-vă ce păsări frumoase face Iuda!

Atunci, zarzavagiul îşi opri binevoitor măgarul şi-l întrebă pe Iuda dacă şi păsările lui aveau un nume şi puteau să cânte. Dar Iuda habar n-avea de aşa ceva. Nu scoase o vorbă şi nici nu-şi ridică ochii de la treaba lui, iar zarzavagiul, mânios,

dădu cu piciorul într-una din păsări şi porni mai departe.

Aşa se scurse toată după-amiaza şi soarele coborî atât de mult, că razele puteau trece acum prin poarta joasă a oraşului, pe care o împodobea un vultur roman şi pe care o puteai vedea la capătul străzii. Lumina amurgului, cernută de-a lungul drumului, era trandafirie, parcă amestecată cu sânge, şi îşi aşeza culoarea peste tot ce-i apărea în cale – potirele vopsite ale olarului, scândura ce scrâşnea sub fierăstrăul tâmplarului sau vălul alb din jurul chipului Măriei.

Dar cel mai frumos lucea lumina soarelui pe ochiurile” de apă dintre bucăţile mari şi inegale de I<I

piatră ce acopereau strada. Şi dintr-odată Isus îşi băgă mâna în cel mai apropiat ochi de apă. Ii venise ideea să-şi vopsească păsărelele cenuşii cu lumina sclipitoare a amurgului, care colorase atât de minunat apa, pereţii caselor şi totul din jur.

Lumina amurgului îi făcu atunci pe plac şi se lăsă prinsă ca într-o cănită de culoare, şi când Isus o întinse peste păsărelele de lut acestea stătură nemişcate şi el putu să le acopere de sus până jos cu o strălucire aidoma diamantelor.

Iuda, care din când în când mai arunca

pe furiş câte o privire spre Isus, vrând să vadă dacă nu cumva făcea păsări mai multe şi mai frumoase decât el, scoase un strigăt de încântare când văzu cum Isus îşi vopseşte cucii de lut cu lumina soarelui din ochiurile de apă de pe stradă. îşi băgă şi el mâna în apa strălucitoare ca să-i prindă lumina.

Dar lumina soarelui nu se lăsă prinsă de Iuda. Ii aluneca printre degete şi, oricât de iute îşi mişca mâinile ca s-o prindă, îi scăpa, aşa că nu izbuti să culeagă pentru bietele lui păsări nici o fărâmă de culoare.

— Aşteaptă, Iuda! spuse Isus. Vin eu să-ţi vopsesc păsările.

— Nu, zise Iuda, să nu te-atingi de ele, că arată bine şi aşa.

Se ridică în picioare cu sprâncenele încruntate şi gura făcută pungă. Şi călcă păsărelele cu talpa lui lată, preschimbându-le pe toate, una după alta, în bucăţele de lut turtit.

După ce nimici toate păsările, se apropie de Isus, care şi le mângâia pe-ale lui, strălucitoare ca nişte giuvaicre. Iuda le privi câteva clipe în tăcere, dar ridică apoi piciorul şi-o călcă pe una dintre ele.

Când Iuda îşi dădu piciorul la o parte şi văzu că păsărică se transformase în argilă cenuşie, se simţi atât de uşurat, că-l apucă râsul şi ridică piciorul să mai zdrobească

una.

— Iuda, îi strigă Isus, ce faci? Nu ştii că sunt vii şi pot să cânte?

Dar Iuda râdea şi mai călcă în picioare încă o pasăre.

Isus se uită împrejur după ajutor. Iuda era înalt şi voinic, şi Isus nu putea să-l tragă la o parte. îşi căută din ochi mama. Nu era departe, dar până să vină ea Iuda ar fi apucat să-i distrugă toate păsările. Lui Isus i se umplură ochii de lacrimi. Iuda îi călcase deja în picioare patru păsări. îi mai rămăseseră doar trei.

Era supărat pe ele, că şedeau nemişcate şi se lăsau călcate în picioare, fără să ia în seamă primejdia. Isus bătu din palme ca să le trezească şi strigă:

— Zburaţi, zbura ţi!

Atunci cele trei păsări începură să-şi mişte aripioarele şi, dând cu teamă din ele, se ridicară în aer şi izbutiră să se înalţe până pe marginea acoperişului, unde erau în siguranţă.

Şi când Iuda văzu că păsările au dat din aripi şi şi-au luat zborul aşa cum le-a cerut Isus, îl podidi plânsul. îşi smulse părul din cap, cum văzuse că făceau bătrânii când treceau prin mari nelinişti şi nenorociri, şi se aruncă la picioarele lui Isus.

Rămase acolo, rostogolindu-se ca un câine printre resturile cucilor de lut din

faţa lui Isus, îi sărută picioarele şi-l rugă să-l calce în picioare, aşa cum făcuse el cu păsările.

Căci Iuda îl iubea pe Isus şi-l preţuia şi i se ruga, şi îl ura în acelaşi timp.

Dar Maria, care urmărise de la început jocul copiilor, se ridică în picioare, se apropie, îl luă pe Iuda pe genunchi şi-l mângâie.

— Biet copilaş! îi spuse ea. Nu ştii că ai încercat ceva care nu-i stă în putinţă nici unei fiinţe făcute de Dumnezeu? Nu te mai încumeta la astfel de lucruri dacă nu vrei să fii cel mai nefericit dintre oameni! Cum să nu se întâmple aşa când îndrăzneşti să te iei la întrecere cu cel care poate zugrăvi cu lumina soarelui şi sufla viaţă într-o bucată de lut mort?

(Tan
iul

fost odată un bărbat în parohia Svartsjö, din Värmland, care în ziua de Ajun porni prin sat să-i poftească pe oameni seara la el la masă, dar nimeni nu voia să plece de-acasă într-o asemenea zi. Bătu uliţele în lung şi-n lat, dar până la urmă, când începu să se lase seara şi tot nu izbutise să ademenească nici măcar un musafir, pricepu că nu-i mai rămânea decât să se întoarcă acasă de unul singur.

Bărbatul ar fi trebuit să se gândească mai bine că nici nu se putea altfel, şi să nu-şi facă sânge rău. Dar el tare se mai supără că fusese respins de atâtea ori. Cumpărase şi rachiu, şi mâncare, şi în timpul ăsta nevastă-sa pregătea de zor ospăţul. Dar la ce bun, dacă nu avea nici un prieten care să stea bucuros cu ei la masa de Crăciun?

— Desigur, se cred prea buni ca să vină la mine. Nu le place lor să stea la masa de

Crăciun în casa groparului.

Dar învinuirea asta era cu totul nedreaptă. Ori- ce-ar zice cineva de lumea din Svartsjö, nici unuia nu i-ar fi trecut vreodată prin cap să nu răspundă unei invitaţii din pricină că amfitrionul ar fi un om mai prejos decât el. Şi pe urmă, groparul ăsta nu era un gropar obişnuit. îl chema Anders Oster şi se trăgea dintr-o familie de muzicanţi. Făcuse şi el parte din orchestra regimentului de vânători, *Värmlands Jägare,* şi abia după ce Maiestatea Sa regele îi aprobase demisia din armată devenise gropar.

Şi nu era numai gropar, era pe deasupra şi paznicul bisericii, dar asta n-avea de ce să-i sperie pe oameni, numai că starea sufletească în care se afla el în momentul acela îl făcea să vadă totul în negru.

— De vreme ce nimeni nu vrea să vină la mine, n-am decât să poftesc câţiva musafiri de la cimitir, mormăi bărbatul. Cel puţin ăstora n-o să le fie ruşine că vin la ospăţul groparului.

Tocmai trecea pe lângă zidul de granit din jurul cimitirului şi bineînţeles că de aceea îi şi venise ideea asta, dar deocamdată nu se gândea s-o pună în aplicare.

De îndată ce mai făcu însă câţiva paşi, băgă de seamă ceva rotund şi alb care se zărea în iarba uscată de pe marginea potecii. Obiectul acela lucea mult mai tare decât albul unei pietre obişnuite, aşa că se opri să vadă ce fel de piatră putea să fie. Atunci observă, în lumina palidă a amurgului, că nu era decât un craniu de mort. Probabil că fusese scos cu tot cu pietriş şi ţărână dintr-un mormânt pe care-l săpase cu o zi înainte, şi apoi vreun animal îl trăsese până în locul unde se afla acum.

Fireşte că în împrejurări obişnuite bărbatul ar fi luat rămăşiţa aceea de om, care ar fi putut foarte bine să fie chiar a unei rude de-ale lui sau, în orice caz, a unei persoane care trăise şi murise în parohia lor, şi ar fi dus-o la morgă, dar acum nu era el în stare de ceva atât de simplu şi de normal. În schimb, îşi scoase pălăria, zâmbi uşor, făcu o plecăciune craniului şi i se adresă cu o voce neobişnuit de blândă şi melodioasă, de care rar se folosea dacă nu era într-o dispoziţie cât se poate de proastă.

— Bună seara, bună seara, şi încântat de întâlnire! Vă urez în primul rând Crăciun fericit, iar în al doilea rând, daţi-mi voie să vă spun că sunt în căutare de oaspeţi

pentru o petrecere, aşa că vreau să vă întreb daca vă consideraţi prea important ca să veniţi la mine în seara asta. Să ştiţi că nu-i cine ştie ce, dar veţi fi mulţumit, pentru că mâncarea şi băutura vor fi din belşug.

După ce-i adresă invitaţia, rămase cu pălăria în mână, dându-i parcă de înţeles că vrea un răspuns.

— Aha, văd că cel puţin nu ziceţi nu, spuse bărbatul după ce aşteptă destul de răbdător. Aşadar, pot spera că veţi veni. Stau acolo, în casa aia mare de pe deal, unde-i şi biserica, asa că n-aveţi cale lungă până la ospăţ.

Şi după ce spuse toate astea, pe Anders Oster îl pufni un râs răsunător şi sălbatic, îşi puse pălăria pe cap şi-o porni spre casă fără să se mai oprească pe drum.

Era, într-adevăr, vecinul cel mai apropiat al cimitirului. Locuia chiar în clădirea parohială, unde avea două odăi mici la mansardă. Şi acum, când trecu de poarta casei şi deschise uşa de la intrare, văzu înăuntru ceva deloc menit să-i aline necazul. Nevastă-sa freca în genunchi podelele din holul de jos. În faţa ei, pe podeaua udă, ardea într-un sfeşnic de alamă o lumânărică subţire de seu, care lumina peria, ligheanul şi cârpele.

— Bine faci că mai deretici, pentru că din clipă-n clipă sosesc musafirii, spuse bărbatul de îndată ce păşi în casă.

Femeia îşi ridică spre el faţa surprinzător de frumoasă, cu trăsături cât se poate de fine, şi-i aruncă rapid o privire. Pricepu dintr-un foc cum stăteau lucrurile.

— Vasăzică nu vrea nimeni să vină, spuse nevas- tă-sa. îmi închipuiam eu. Cine-a mai auzit ca oamenii să se lase invitaţi în seara de Ajun!

— Ba nu-i aşa. Se simt prea bine unii cu alţii ca să vrea să vină la noi, răspunse bărbatul cu o asemenea asprime, de parcă nevasta lui ar fi fost de vină. Am dat totuşi peste unul care a acceptat invitaţia, spuse în continuare bărbatul fără să se gândească prea bine la ce zice, dar o să

vină abia mai încolo.

— Atunci du-te sus la noi şi aşteaptă-1! îi spuse nevastă-sa. Lumânările sunt aprinse, masa-i pusă. Termin şi eu imediat aicea jos.

Dar Anders Oster n-avea de gând să facă ce-l rugase nevasta. Rămase în mijlocul încăperii, în drumul femeii care spăla pe jos. Ştia c-o încurcă, şi asta-l umplea de o amară mulţumire.

La dreapta lui era uşa ce dădea în sala de şedinţe a parohiei. Era o cameră încăpătoare, unde se ţineau alegerile anuale şi alte întruniri ale enoriaşilor din comună. În sobă focul ardea cu flăcări mari, care luminau toată încăperea, şi Anders Oster, ţintuit locului, privea într-acolo. Era o încăpere de modă veche, cu pereţii din bârne groase de cherestea, fără nici un ornament, podele de scânduri nemaipomenit de late şi căpriorii acoperişului la vedere. La perete, de jur împrejurul sălii, erau fixate bănci solide. Intr-un colţ al încăperii, de partea cealaltă a uşii, era o masă mare, nevopsită, cu picioare răsucite, iar în faţa mesei, jilţul din piele al preşedintelui, cu mânere şi spătar înalt – adevărat simbol al autorităţii ocrotitoare şi al păcii statornice.

Nevasta frecase podelele şi acolo, presărase apoi nisip alb de la malul lacului şi ienupăr mărunţii. în lumina jucăuşă a flăcărilor din sobă, sala îi părea impunătoare şi confortabilă lui Anders Oster, care-i spuse neveste-sii:

— Când eşti gata, adu jos mâncarea şi pune masa în sala parohiei. Cred c-aş vrea să petrec Ajunul aici.

Femeia îl privi îngrozită.

— Cum adică? întrebă ea. Ai de gând să stai aici şi să te îmbeţi cu acela pe care-l aştepţi? Şi la ferestre nu-s perdele. Dacă trece cineva pe-aici, vede tot.

Femeia îşi ieşise din fire. Sala parohială, la fel ca şi biserica, aparţinea parohiei, şi după mintea ei era aproape la fel de sfântă. Nu şi-o putea imagina ca loc de beţie.

Dar Anders Oster nu voia să se împace cu gândul că tot ce-şi dorea în ziua aceea îi era refuzat.

— Hai, Bolla, lasă gâlceava! îi spuse Anders ne- vesti-sii. Ascultă ce-ţi spun! De Ajunul ăsta, eu aici vreau să mănânc.

Masa cea mare, jilţul, încăperea spaţioasă, toate-i surâdeau. Dacă ar fî putut să şadă într-un jilţ atât de impunător, să mănânce la o masă la care ar mai fi încăput pe puţin douăzeci, chiar treizeci de

oameni, şi dacă ar fi putut cuprinde cu privirea sala unde se adunau oamenii cu putere din comună, s-ar fi simţit şi el om de vază, un ţăran cu stare, adică exact ce-şi dorea el acum.

— Poţi fi sigur c-ai să rămâi fără slujbă dacă faci una ca asta, îi spuse nevastă-sa. N-ai să faci o astfel de nebunie câte zile oi avea.

Când văzu că femeia i se împotriveşte cu atâta încăpăţânare, furia bărbatului nu mai avu margini. Toată amărăciunea care se adunase în timpul zilei clocotea şi era cât pe ce să dea în foc. Fără să spună măcar un cuvânt, se repezi în sus pe scări, traversă mansarda, intră în locuinţa lor şi înşfacă de pe perete puşca de vânătoare.

După aceea, tiptil-tiptil, se apropie de scară şi se aplecă peste balustradă ca să-şi vadă nevasta, care încă nu terminase de frecat podeaua din hol.

— Bolla, Bolla, spuse bărbatul pe un ton blând şi mieros, vrei să spui că n-am voie să stau de Ajun la masa din sala parohiei cât timp eşti tu în viaţă?

— Da, chiar aşa, îi strigă de îndată femeia.

Dar abia termină de spus vorbele astea, că se şi gândi că tonul acela fermecător nu prevestea niciodată ceva bun. Aruncă o

privire în sus şi văzu gura lucioasă a puştii la vreo doi coti deasupra capului ei.

Se trânti pe spate. În aceeaşi clipă, holul se umplu de fum şi foc, şi un glonţ nimeri podeaua drept în faţa femeii.

— Dumnezeule mare!

Lăsă peria şi ligheanul şi o luă la fugă în întuneric.

Anders Oster nu încercă nicicum să alerge după ea. Izbucni într-un râs rece şi tăios ca mai adineaori, pe drum. Apoi se întoarse cu puşca şi-o atârnă la locul ci pe perete.

După aceea, rândui grabnic şi cu îndemânare lucrurile după placul lui. împinse cârpele într-un colţ al holului ca să nu-i stea în drum, după care duse jos în sala parohială tot ce pregătise nevasta pentru ospăţ. întinse o faţă de masă, o împodobi cu două lumânări duble, şi între ele aşează un calup mare de unt, frumos vălurit şi decorat cu cea mai mare grijă. Aduse apoi mai multe feluri de pâine, brânză, şi grasă, şi slabă, cârnaţi şi friptură de porc, o pulpă de oaie, o cană cu bere de Crăciun, cuţite şi farfurii. La sfârşit de tot, aduse şi un butoiaş mic cu rachiu, pe care-l puse la mijlocul mesei, cu o coroană de păhărele sub robinet.

Când totul fu în ordine, se aşează în jilţ,

mâncă şi bău în tihnă şi se simţi nemaipomenit de bine.

Se prea poate ca focul acela de armă să fi deschis o portiţă pe unde ieşise toată furia care-l chinuise în asemenea hal, că durerea îi pătrunsese fiecare mădular. Acum se simţea atât de uşurat, încât era sigur că făcuse ce trebuia.

De ce să se împotrivească nevastă-sa unei dorinţe atât de nevinovate? Nu era de datoria ei să i se supună? Acum i se întâmplase exact ce meritase. Ce făcuse el era cât se poate de drept. Şi nu doar drept, ci şi înţelept.

Işi amintea că fusese în multe rânduri îndărătnică. Dar acum, gata, se terminase cu asta. Ii arătase acum cine-i stăpânul casei. Ce idee grozavă să tragă în ea! De-acum înainte avea să trăiască zile mai bune şi căsătoria avea să-i aducă mai multă bucurie.

Era şi ostenit, şi flămând, aşa că se înfruptă cu nesaţ din mâncare. După un timp, când începuse să se sature, îl apucă iar tristeţea că nu fusese în stare să-şi găsească un tovarăş.

Şi atunci îşi aminti de craniul mortului.

— Cred c-o să facă şi el ca toţi ceilalţi şi n-o să vină. N-am decât să mă duc după el.

Işi puse pălăria, făcu cei câţiva paşi până

la cimitir şi se întoarse repede cu craniul în mână.

Craniul era plin de pământ, aşa că-l cufundă în ligheanul cu apă de spălat podeaua şi-l şterse cu o cârpă. După ce-l curăţă cât putu de bine, îl puse în faţa lui pe masă.

În tot timpul ăsta, nevastă-sa şedea disperată şi plânsă în casa unui ţăran, la numai câţiva paşi de biserică. Erau buni prieteni şi vecini de-ai lor, care încercară s-o mângâie, şi, pentru că era Ajunul Crăciunului, femeia îşi dădu toată silinţa măcar să nu mai plângă, ca să nu le strice oamenilor bucuria cu văicărelile ei. Dar ea se vedea ca la marginea unei prăpăstii în care avea să se prăbuşească. „A tras în mine”, îşi spunea fără încetare. „A vrut să mă omoare. Unde-o să ajungem?”

Dacă ar fi fost beat, n-ar fi trebuit să-l ia în seamă. Dar fusese treaz şi voise s-o omoare pentru un lucru de nimic.

Se gândi la toţi anii pe care-i trăiseră împreună, împărţiseră şi bune, şi rele timp de peste douăzeci de ani, şi acum să meargă el până acolo încât să tragă în ea? însemna că în inima lui nu mai era nici cea mai mică urmă de iubire, după toate lipsurile şi necazurile prin care trecuseră împreună.

În casa unde găsise adăpost femeia, erau doi băieţei pe care-i interesa nemaipomenit cele petrecute. Alergau tot timpul până la casa parohială, priveau prin fereastră şi-i povesteau femeii ce văzuseră.

— Acum aduce jos mâncarea şi pune masa în sala mare a parohiei.

Peste câteva minute:

— Acum stă pe scaunul preşedintelui şi mănâncă şi bea.

Data următoare povestiră că bărbatul vorbea ca şi cum ar mai fi fost cineva acolo. îşi ridicase paharul şi dăduse noroc cu cineva, dar copiii nu putuseră să vadă cu cine.

Femeia nu întreba prea multe. N-o interesa mai deloc cu ce se ocupa bărbatu-său. Nu se putea gândi la altceva decât că trăsese în ea cu puşca. Cum se poate ca bărbatul care promisese că o va iubi şi la bine, şi la rău să tragă în ea!

îşi zicea că-i este peste putinţă să se întoarcă în casa lui. N-o împiedica atâta gândul c-ar trăi mereu cu groaza că bărbatul ar pune mâna pe puşcă la cea mai mică împotrivire a ei. Mai degrabă un alt simţământ îi împietrise inima, acela c-ar urî-o, de vreme ce fusese în stare să se repeadă asupra ei în felul ăsta.

Era ceva fără ieşire, fără leac. Ce-i făcut e bun făcut. Temelia pe care-şi clădiseră împreună fericirea se prăbuşise. Nu mai avea pe ce să se sprijine.

Trupul îi era cuprins de fiori, în timp ce-o ajuta pe gazdă să învârtă orezul cu lapte şi să pună masa. „Oricum, de omorât, tot m-a omorât cu glonţul ăla”, se gândea femeia. „Mi-a străpuns inima.”

Abia se aşeză la masă cu toţi ceilalţi, că uşa fu dată de perete şi bărbatul intră în odaie. Nu înaintă, ci rămase acolo, în umbră, lângă uşă. Nu-i făcu semn cu mâna nevesti-sii să vină la el, nu făcu nici o mişcare, stătea pironit locului.

în primele clipe, femeia simţi doar mânie văzând că îndrăznise să se arate în apropierea ei şi se sili să nu se uite la el sau să nu-i pese că intrase acolo. Dar sigur, tot mai arunca ea pe furiş câte-o privire spre uşă, şi tare se mira să-l vadă atât de liniştit. „I s-a întâmplat ceva”, se gândi femeia. „Nu mai e deloc ca adineaori. Şi ce alb e la faţă! A dat pesemne o boală peste el. Poate că era încins de febră când a tras în mine.”

Femeia se ridică de la masă şi zise cu voce joasă gazdelor:

— Vă mulţumesc pentru tot.

Şi se duse spre uşă.

Bărbatul deschise uşa, ieşi înaintea ei din casă şi porni spre clădirea parohiei. Mergea tăcut, fără să scoată o vorbă, iar nevesti-sii i se părea că merge după o stafie, nu în urma bărbatului ei.

Ştia cum aranjase el masa în sala parohiei, dar acum nu mai rămăsese nici o urmă, totul fusese pus la loc. Bărbatul urcă scara până la odăile de la mansardă. Chiar şi acolo totul arăta întocmai cum fusese înainte să fugă ea de acasă.

Un singur lucru îi era străin, şi anume un craniu de mort aşezat pe o masă din colţul camerei. Bărbatul se opri lângă masă şi arătă cu degetul spre craniu.

— Uită-te la el!

Femeia se uită, dar nu i se păru că vede ceva deosebit.

— Vezi c-a fost împuşcat, ucis? spuse el. N-a fost un sinucigaş. Glonţul i-a venit din spate, aici, exact lângă ureche.

— Da, văd, spuse nevasta, care acum tremura de nerăbdare.

— Ştii tu de cineva care să fi fost împuşcat la noi în parohie? Nu, niciodată nu s-a întâmplat aşa ceva, şi nici pe timpul părinţilor noştri. Rareori e cineva omorât prin părţile noastre. Dintre toţi morţii

îngropări la noi în cimitir, ăsta e poate singurul doborât de un glonţ, şi tocmai el a venit la mine în seara asta.

Bărbatul îşi privi nevasta dând din cap convins de cele spuse, apoi continuă:

— Ia gândeşte-te! Dintre miile de cranii din cimitir, poate că doar ăsta a fost străpuns de un glonţ ucigaş, şi tocmai el e acum în faţa mea.

Nevastă-sa rămase tăcută.

— Mi-a ieşit în cale în seara asta, când mă-ntor- ceam acasă. Tocmai el, cu urma de glonţ. Sigur că voia să mi se arate, dar atunci nu i-am dat eu prea multă atenţie. Mai târziu, pe când şedeam singur la masă, îmi apărea tot timpul în minte, şi am simţit că trebuie să mă duc după el. M-am gândit că era păcat să zacă singur afară, în ger şi întuneric, şi apoi voiam şi eu să stau de vorbă cu cineva. Şi când l-am aşezat în faţa mea pe masă şi mi-am turnat un pahar ca să dau noroc cu el, am văzut că era găurit de un glonţ. Ce zici tu de asta, Bolla? De unde a venit, şi de ce mi-a ieşit în cale tocmai în seara asta? Cum de l-am adus eu înăuntru, de îndată ce-am tras în tine?

— Dumnezeu a făcut asta, şopti femeia şi-şi împreună mâinile.

— Da, răspunse bărbatul tot în şoaptă.

Aşa e. A fost voia Domnului. Dumnezeu a vrut să văd tocmai craniul ăsta. Mi l-a trimis ca să înţeleg ce mare păcat am săvârşit, nenorocitul de mine.

Se apropiară unul de celălalt. îşi prinseră mâinile de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat şi rămaseră tăcuţi în faţa craniului. Nu încăpea îndoială că le fusese trimis de Dumnezeu. Craniul le spunea că Dumnezeu are grijă de ei, că îi este milă de ei şi că vrea să-i mântuiască.

Simţiră dintr-odată că orice altceva n-avea importanţă. Nevasta nu-i ceru bărbatului ei să se căiască. Ii ieşi cu totul din minte că nu mai voia să trăiască alături de el. Bărbatului nu-i mai păsa care din ei o să fie stăpânul casei. Chiar dacă ar fi fost de o mie de ori mai învrăjbiţi, chiar dacă ar fi avut de o mie de ori mai multe învinuiri să-şi aducă unul altuia, toate acestea ar fi fost date uitării, acum când erau siguri de binecuvântata grijă a lui Dumnezeu, care-i mântuise pentru totdeauna de duşmănie.

Dumnezeu le voia binele, şi de aceea le trimisese un semn. Lucrul ăsta atât de măreţ îi făcuse să-şi uite nu numai furia, ci şi sărăcia, şi grijile viitoare. Simţeau cea mai mare fericire de care pot avea parte oamenii.

Pacea Domnului

ra în după-amiaza Ajunului, într-un conac vechi, undeva la ţară, şi cerul era greu de nori, aşa cum se întâmplă înainte de o ninsoare deasă şi viscolită de vânturile dinspre nord. Oamenii tocmai se grăbeau să termine treaba şi să iasă la saună să-şi facă baia. Acolo ardea deja un foc atât de zdravăn, că văpaia ţâşnea cu putere prin horn, şi vântul răscolea mulţimea de scântei şi fulgi de cenuşă care cădeau apoi pe acoperişurile înzăpezite ale anexelor.

Când oamenii vedeau flacăra ieşind din horn şi înălţându-se deasupra gospodăriei lor ca un stâlp de foc, simţeau cu adevărat că sărbătoarea Crăciunului era aproape. Servitoarea, care stătea în genunchi şi freca podeaua camerei de la intrare, începu să cânte, deşi apa din lighean era rece ca gheaţa. Argaţii, care erau în şură şi spărgeau lemne pentru focul de Crăciun, tăiau acum câte doi copaci deodată şi

mânu- iau veseli topoarele, de parcă toată truda lor n-ar fi fost decât o joacă.

Din cămară ieşi o bătrână cu un braţ de pâini rotunde de secară cu aromă de bere. Traversă încet curtea, intră în conac şi apoi în camera marc, unde aşeză pâinea pe servantă. Pe urmă întinse faţa de masă, puse pe ea pâinile, două câte două, una mică peste una mare. Era o fiinţă stranie, urâtă şi bătrână, cu părul roşcat, cu pleoape atârnânde şi pielea întinsă pe lângă gură şi bărbie, de parcă muşchii gâtului îi erau prea scurţi. Acum însă, în seara de Ajun, atâta pace şi bucurie îi umpleau sufletul, că nici nu i se mai vedea urâţenia.

Dar în casa aceea era şi cineva care nu se bucura defel. Era fata care lega crengile de mesteacăn pentru baie. Şedea în camera mare lângă sobă, şi în faţa ei, pe podea, zăcea un braţ de crenguţe frumoase, dar răchita pe care-o avea nu era destul de tare ca să ţină mănunchiurile strâns legate. Fereastra lungă şi joasă a încăperii era făcută din gemuleţe pătrate, aşa că lumina de la saună intra prin ele până în casă, dansa jucăuşă pe podea şi dădea crengilor de mesteacăn un luciu auriu. Dar pe măsură ce focul se înteţea fata se simţea tot mai nefericită. Ştia că

legăturile o să se desfacă de cum vor fi atinse, şi vai, ce ruşine avea să-i fie, cel puţin până la următorul foc de Crăciun.

Şi cum stătea ea acolo, posomorâtă şi supărată, intră tocmai cel de care-i era cel mai frică, adică tocmai Ingmar Ingmarsson, stăpânul casei. Trecuse desigur pe la saună să vadă dacă focul din sobă era destul de puternic, şi acum voia să vadă cum mergea şi treaba cu crengile de mesteacăn. Ingmar Ingmarsson era bătrân şi iubea lucrurile de modă veche, dar pentru că oamenilor începea să nu le mai pese nici de obiceiul cu baia, nici de plesnitul cu crengi de mesteacăn, el punea mare preţ pe aceste lucruri, ţinea morţiş să nu fie date uitării, ci să se facă după toate regulile.

Ingmar Ingmarsson avea pe el o haină din blană de oaie, pantaloni de piele şi bocanci. Era murdar şi neras, se mişca tacticos şi intrase tiptil, tiptil, de-ai fi zis că e vreun cerşetor. Avea aproape aceleaşi trăsături şi aceeaşi urâţenie ca şi nevastă-sa, fiindcă erau rude, şi fata învăţase de mică să respecte cu sfinţenie pe orice om cu o astfel de înfăţişare. Era mare lucru şi numai să faci parte dintr-o familie atât de veche ca aceea a Ingmarssonilor, o familie

care dintot- deauna fusese cea mai de vază din tot ţinutul, dar cel mai şi cel mai grozav era să fii însuşi Ingmar Ingmarsson, adică cel mai bogat, cel mai înţelept şi cel mai cu putere din toată parohia.

Ingmar Ingmarsson se apropie de fată, se aplecă să apuce unul dintre mănunchiurile deja legate şi pocni cu el prin aer. Crengile de mesteacăn zburară imediat care încotro, una nimeri pe masa întinsă şi alta în patul cu baldachin.

— Ascultă, fetiţo, zise bătrânul Ingmar râzând, crezi oare că de mănunchiuri din astea e nevoie când vine lumea să se îmbăieze la Ingmarssoni? Sau ţi-e teamă c-o să-i usture pielea? Ia spune!

Cum stăpânul casei n-o dojeni mai aspru de-atât, slujnica prinse curaj şi răspunse c-ar putea foarte bine să facă mănunchiuri care să ţină, doar să i se dea răchită de legat.

— Păi atunci o să-ţi fac rost de răchită, fată dragă, zise bătrânul Ingmar binevoitor, aşa cum se cade de Crăciun.

Plecă din odaie, păşi peste femeia cu ligheanul de spălat podeaua şi se opri în pragul uşii, căutând din ochi un om pe care să-l trimită după răchită în pădurea cu mesteceni. Argaţii erau încă ocupaţi cu

spartul lemnelor, fiu-său venea din hambar cu paie, amândoi ginerii se luptau să bage toate maşinile de lucrat pământul în magazie, ca să se vadă şi în curtea din faţa conacului că e sărbătoare.

Atunci bătrânul luă împăcat hotărârea să meargă chiar el. Traversă de-a curmezişul curtea, ca şi cum s-ar fi dus în grajd, privi de jur împrejur, ca nu cumva să-l vadă cineva, şi se furişă în spatele grajdului, pe lângă perete, de unde se deschidea o potecă spre pădure. Se gândi că n-avea de ce să spună unde se ducea, pentru că cine ştie dacă fiul sau vreunul din gineri nu l-ar fi rugat să stea acasă. Iar bătrânii vor să facă totul după capul lor.

Aşa că străbătu câmpul, păduricea de brazi şi ajunse în dumbrava de mesteceni. Acolo se abătu din drum şi merse prin stratul gros de zăpadă, doar-doar va da peste nişte puieţi de mesteacăn.

Vântul îşi terminase treaba de până atunci. Smulsese zăpadă din nori şi acum îşi mătura drum în sus, spre pădure, urmat de un roi de fulgi de zăpadă.

Ingmar Ingmarsson tocmai se apleca să taie un puiet, când vântul prăvăli peste el toată încărcătura de zăpadă, şi în clipa în care bătrânul îşi îndreptă spatele, vântul se

dezlănţui şi mai tare, iar faţa bătrânului fu izbită de un val des de ninsoare. Ochii i se umplură de zăpadă, şi vântul se învârtejea atât de aprig, că-l făcu şi pe el să se rotească de câteva ori.

La urma urmelor, toată nenorocirea asta era din pricină că Ingmar Ingmarsson îmbătrânise. în tinereţe nu-l apuca pe el ameţeala din pricina viscolului. Dar acum, absolut totul se învârtea în jurul lui, de parcă dansa o polcă de Crăciun. Şi căutând să se înapoieze acasă, o luă exact pe unde nu trebuia. în loc să se întoarcă spre conac, se afundă în pădurea de brazi care începea dincolo de dumbrava cu mesteceni.

întunericul cădea repede, vântul urla fără încetare în jurul copacilor tineri de la marginea pădurii, şi vârtejurile îl buimăceau pe bătrân. Vedea el că merge printre brazi, dar nu-şi dădea seama că o luase greşit, fiindcă brazi creşteau şi de partea cealaltă a pădurii de mesteceni, adică pe drumul cel bun, spre casă. Tot mergând, se pomeni departe în inima pădurii. Viscolul se potolise, domnea o linişte deplină, şi acum copacii erau înalţi, cu trunchiuri groase. Abia atunci pricepu Ingmar că se rătăcise şi că trebuia să se întoarcă.

Năuc şi cătrănit că se putuse rătăci, rămase locului în mijlocul pădurii aceleia iară cărări. îi vuia prea rău capul ca să se dumirească pe unde s-o apuce. O luă mai întâi într-o parte, apoi într-alta. Pe urmă se gândi să se întoarcă mergând pe propriile urme, dar căzuse întunericul, şi nu le mai vedea. Şi copacii din jur erau tot mai înalţi. Nu se îndoia că pe oriunde ar fi luat-o n-ar fi reuşit decât să se îndepărteze tot mai mult de marginea pădurii.

Era ca un făcut, ca o vrăjitorie care-l amăgea să rătăcească de jur împrejur toată seara şi să întârzie la baie.

Işi îndesă căciula pe frunte, îşi înnodă încă o dată bine jartierele, dar capul tot aşa de tare îi vâjâia. Era acum o beznă de nepătruns şi începu să creadă că va fi obligat să rămână în pădure toată noaptea.

Se propti de trunchiul unui brad şi rămase nemişcat ca să i se limpezească gândurile. Ştia foarte bine pădurea, o bătuse de atâtea ori, c-ar fi trebuit să recunoască fiecare copac. În copilărie, ducea pe acolo oile la păscut. Tot acolo punea şi laţuri pentru păsări. În tinereţe, ajuta la tăiatul copacilor. Văzuse pădurea doborâtă şi o văzuse crescând iar din cioturi.

În sfârşit, i se păru că începe să

recunoască locul unde se afla, şi îşi spuse că dacă o să meargă pe acolo, şi pe acolo, o să ajungă unde trebuie. Dar degeaba, fiindcă pe oriunde o lua se afunda tot mai mult în pădure.

Deodată simţi sub picioare pământ tare, alunecos, şi asta-i dădu de înţeles că, în fine, ajunsese pe un drum. Căută să-l urmeze, pentru că, în orice caz, un drum ducea întotdeauna undeva. Numai că drumul ăsta îl purtă într-un luminiş unde viscolul îşi făcea iar de cap; din nou dispăruse orice urmă de cărare şi totul era acoperit de nămeţi. Bătrânul îşi pierdu atunci tot curajul şi se simţi ca vai de lume, sortit să piară cu zile în sălbăticie.

II ajunsese oboseala după mersul acela îndelungat şi anevoios prin zăpadă. Se tot aşeza pe câte-un pietroi să-şi tragă sufletul. Dar cum se aşeza, îl şi dobora somnul, şi era sigur că dacă ar fi adormit ar fi murit îngheţat. Aşadar, încerca să nu se oprească din mers. Numai asta îl putea salva.

Merse el ce merse, dar nici vorbă să se mai poată lupta cu dorinţa de a se aşeza undeva. Trebuia neapărat să-şi odihnească mădularele şi nu-i mai păsa că asta l-ar fi putut costa viaţa.

Atât de mare era plăcerea să stea

nemişcat, că deloc nu-l chinuia ideea morţii. Ba chiar simţea un fel de bucurie la gândul că după ce-ar muri i-ar fi îndelung lăudate meritele în biserică. îşi amintea ce frumos vorbise preotul la moartea tatălui său, şi sigur că avea să pomenească şi despre el ceva frumos. Va spune că era proprietarul celui mai vechi conac din împrejurimi, va vorbi despre onoarea de a se trage dintr-o familie de vază ca a lui şi despre simţul răspunderii.

Da, sigur, era vorba de răspundere, asta ştiuse din- lotdeauna. Dacă le chema Ingmarsson, trebuia să iii piept greutăţilor până în pânzele albe.

Se cutremură la gândul că nu era deloc onorabil să fii găsit mort de ger în mijlocul unei păduri sălbatice. Nu voia cu nici un chip să se vorbească despre asta după moartea lui. Se ridică în picioare şi continuă să rătăcească. Dar fiindcă stătuse atâta timp nemişcat, de îndată ce-o porni îi căzu o mulţime de zăpadă de pe haina de blană.

Curând, iar se opri şi se puse pe visat.

De data asta, gândul morţii îi păru şi mai plăcut. Işi văzu în gând toată înmormântarea şi fu martor al respectului tuturor în faţa trupului său neînsufleţit.

Văzu masa întinsă în sala de festivităţi de la etaj, preotul şi preoteasa la locurile de onoare, judecătorul şi el la masă, cu gulerul plisat peste pieptul îngust, doamna maior, impunătoare în rochia de mătase neagră şi colierul gros de aur, învârtit de mai multe ori în jurul gâtului.

Şi văzu toate saloanele de primire îmbrăcate în alb. Cearşafuri albe la ferestre, huse albe pe mobile. Şi ramuri de brad pe tot drumul de la intrare şi până la biserică.

Şi timp de două săptămâni se copsese pâine, se tăiaseră vite, se făcuse bere, se spălase. În paisprezece zile, se puseseră pe foc douăzeci de braţe de lemne.

Trupul mortului pe catafalc în sala mare, mireasma focului în camerele încălzite. Se cântă lângă mort când se înşurubează capacul sicriului, plăcuţe de argint pe sicriu. Furnicar de oaspeţi în curte.

Toţi cei din asociaţia proprietarilor de pământ se foiesc să rânduiască bucatele aduse de săteni, pălă-
riile de sărbătoare au fost periate, rachiul de toamnă a fost băut la masa de după înmormântare şi toate drumurile mişună de oameni, ca la târg.

Şi iar se ridică în picioare bătrânul. Ii auzise pe oameni vorbind despre el la masă.

— Dar cum să moară degerat? întrebă judecătorul. Ce-o fi căutat acolo, în inima pădurii?

Şi căpitanul răspunse că berea de Crăciun şi rachiul trebuie să fi fost de vină.

Asta-l trezi din nou la realitate pe bătrân. Ingmars- sonii nu erau băutori. Să nu se spună despre el că şi-a pierdut capul chiar înainte să moară. Şi iar o luă din loc, şi merse şi tot merse. Dar oboseala îl dobora şi abia se ţinea pe picioare. Ajunsese sus, pe culmea dealului unde se afla pădurea. Ştia asta, fiindcă pământul era aspru, pietros, stâncile erau mari, nu ca în vale. Ii

alunecă piciorul între două pietre, şi de-abia reuşi să şi-l tragă de-acolo, şi nu contenea cu văicăreala. Era la capătul puterilor.

Se trezi dintr-odată pe o grămadă de crengi de brad. Căzuse uşor pe zăpadă, pe crengile acelea, şi nu se lovise deloc, dar nici nu mai avu putere să se urnească. Nu mai voia nimic pe lumea asta decât să doarmă. Săltă puţin crengile să-şi facă un culcuş, ca sub o plapumă. Dar când să se cuibărească printre ramuri, simţi că mai era ceva acolo, cald şi moale.

„Probabil că aici doarme un urs”, îşi zise.

Simţea că animalul se mişcă, şi auzea cum suflă vântul în preajmă. Bătrânul zăcea neclintit şi se gândea că ursul n-avea decât să-l mănânce. Nu mai putea face nici un pas ca să scape.

Dar ursul nu-i pusese gând rău celui care se pripăşise în adăpostul lui pe o noapte atât de viforoasă. Se trase puţintel înăuntrul bârlogului, ca să aibă loc şi noul oaspete, şi apoi adormi din nou, respirând cu şuierături regulate.

*

În timpul ăsta, la conacul

Ingmarssonilor, bucuria Crăciunului fusese spulberată. II căutaseră peste tot pe Ingmar Ingmarsson în seara Ajunului.

Mai întâi în conac şi în toate anexele. Apoi, din pod până-n beci. Pe urmă, au întrebat de el prin vecini.

Şi când nu l-au găsit, fiii şi ginerii lui au pornit pe câmpuri şi prin îngrădituri. Faclele ce trebuiau să lumineze paşii convoiului de credincioşi spre utrenie au fost aprinse şi purtate pe drumuri şi poteci, prin rafalele de zăpadă viscolită. Dar vântul le măturase pe toate, şi vuietul furtunii acoperea vocile oamenilor care încercau să strige şi să-l cheme pe bătrân. Cutreierară peste tot până mult după miezul nopţii, dar era limpede că trebuiau să aştepte dimineaţa următoare dacă voiau să-l găsească pe dispărut.

Abia miji lumina ştearsă a zorilor, că toată lumea de la conacul Ingmarssonilor era în picioare, şi bărbaţii se adunaseră în curte, gata de plecare. Dar nu apucaseră să plece când apăru bătrâna stăpână a casei să-i cheme pe toţi înăuntru. Ii pofti să ia loc pe băncile din camera mare, ea se aşeză la masă cu Biblia în faţă şi începu să citească. Căutase cât se pricepuse ea de bine ceva potrivit clipelor prin care

treceau, şi găsise povestea cu bărbatul care plecase de la Ierusalim la Ierihon şi căzuse pradă tâlharilor.

Citea încet şi cântat despre nenorocitul acela căruia îi venise în ajutor Bunul Samaritean. Fii şi gineri, fiice şi nurori şedeau cu toţii pe băncile din jurul bătrânei. Toţi îi semănau, iar ei semănau unii cu alţii, bine legaţi, vânjoşi, cu feţe bătrânicioase, înţelepte, că doar se trăgeau cu toţii din neamul Ingmarssonilor. Aveau păr roşcat, piele pistruiată, ochi azurii şi gene albe. Se mai deosebeau ei, dar nici unuia nu-i lipsea cuta aspră în jurul gurii, aveau ochi somnoroşi şi mişcări molatice, de parcă orice le era greu de făcut. Cu toate astea, se vedea că erau din pătura celor mai de seamă din ţinut şi că se credeau mai ceva decât alţii.

Toţi Ingmarssonii, fii şi fiice, suspinau adânc ascultând ce citea bătrâna. Se întrebau dacă nu cumva vreun bun samaritean îl găsise pe stăpânul casei şi-l luase sub aripa lui ocrotitoare. Pentru că toţi Ing- marssonii simţeau că-şi pierd o bucăţică din suflet de câte ori unuia dintre ei i se întâmpla o nenorocire.

Bătrâna citi ea cât citi şi până la urmă ajunse la întrebarea: „Care din aceşti trei ţi

se pare că a fost aproapele cehii căzut între tâlhari?”

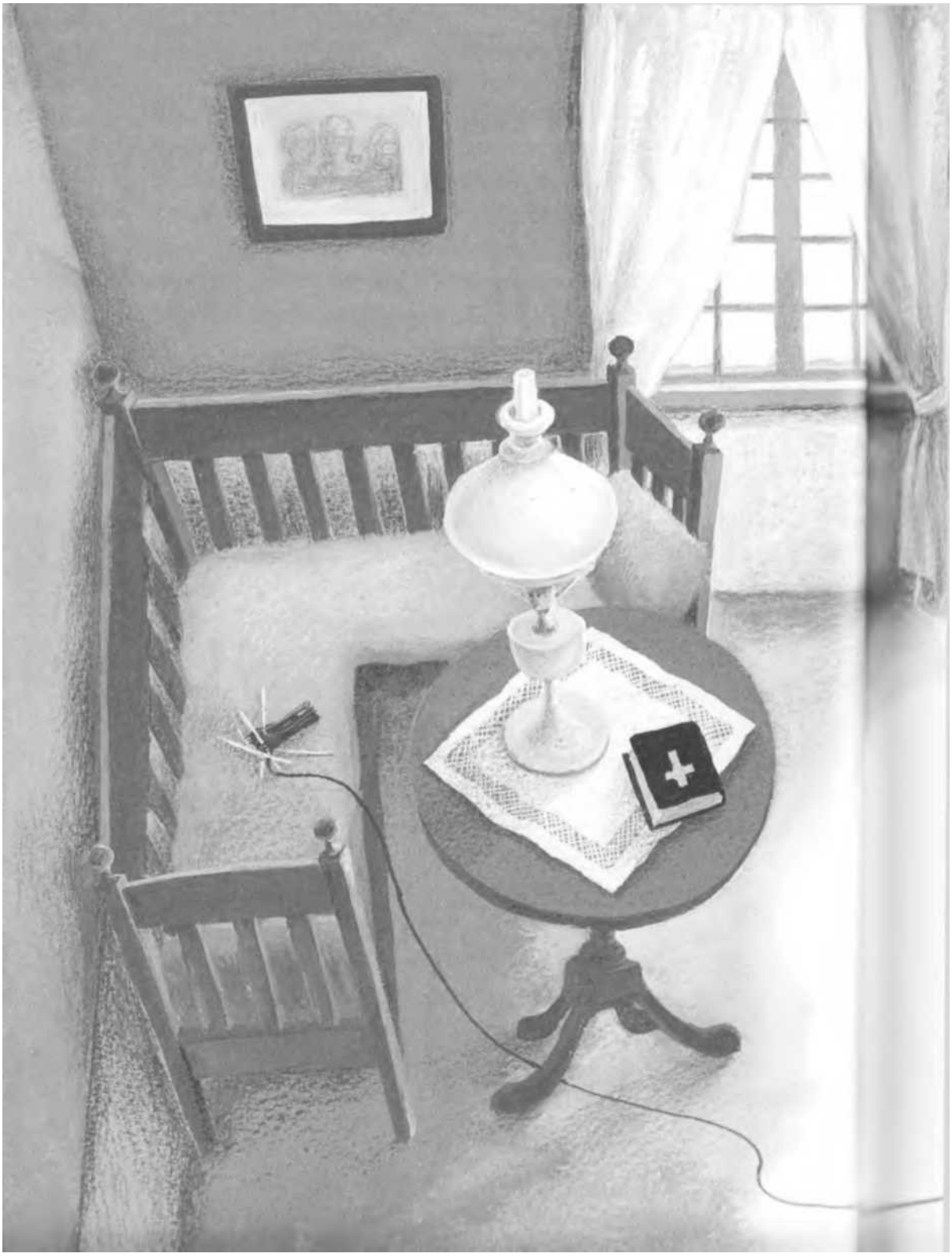

Dar înainte să citească răspunsul, se deschise uşa şi bătrânul Ingmar intră în odaie.

— Mamă! Uite-l pe tata, spuse una din fiice, şi nu se mai citi că acela care se dovedise a fi aproapele fusese cel milostiv.

*

Puţin mai târziu în acea zi, stăpâna casei şedea în acelaşi loc ca înainte, şi citea iar din Biblie. Era singură. Femeile se duseseră la biserică, iar bărbaţii plecaseră în pădure, la vânătoare de urs. De îndată ce terminase de mâncat şi de băut, Ingmar Ing- marsson îşi luase băieţii şi porniseră spre pădure. Fiindcă aşa erau rânduite lucrurile. Datoria unui bărbat era să doboare ursul, oriunde se întâlnea cu el. Nu mergea să cruţi viaţa unui urs, pentru că mai curând sau mai târziu ursului i se face poftă de carne, şi atunci nu-i îndurător nici cu oamenii, nici cu animalele.

Dar după ce plecară la vânătoare, pe bătrână o cuprinse o mare nelinişte, aşa că se puse iar pe citit. Acum citea despre ce se vorbise în ziua aceea la predica din biserică, dar se opri când ajunse la: „Pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”

Rămase cu ochii pironiţi pe vorbele acelea, pleoapele dădeau să i se închidă şi ofta adânc din când în când. Nu citi mai departe, repeta mereu încet şi prelung:

— Pe pământ pace, între oameni bunăvoire!

Şi în timp ce spunea vorbele astea, intră în odaie fiul cel mare.

— Mamă! spuse şoptit fiul.

Ea îl auzi, dar întrebă fără să-şi ia ochii din carte.

— N-ai mers şi tu în pădure?

— Ba da, spuse fiul şi mai în şoaptă, am fost, de-acolo vin.

— Vino aici, la masă, zise mama, că nu te văd bine!

Fiul se apropie, dar când privirea mamei se ridică spre băiat, îl văzu cum tremură. Trebuia să se sprijine de marginea mesei ca să-şi ţină în frâu mâinile.

— Aţi doborât ursul? întrebă mama.

Dar de data asta fiul nu mai putu răspunde şi dădu doar din cap că nu.

Bătrâna se ridică în picioare şi făcu ce nu mai făcuse de când fiul fusese prunc. Se apropie de el, îl mângâie pe braţ şi pe obraz, îl trase jos pe bancă, se aşează lângă el şi-i luă mâna într-a sa.

— Spune-mi, băiatul meu, ce s-a întâmplat?

Bărbatul simţi mângâierile care-l alinaseră în copilărie când se simţea nefericit şi neputincios, şi se înduioşă atât de tare, că-i dădură lacrimile.

— înţeleg că s-a întâmplat ceva cu tata,

spuse bătrâna.
— Da, dar e şi mai rău, spuse fiul în hohote de plâns.
— Mai rău?
Bărbatul plângea tot mai tare şi nu ştia cum să prindă putere să vorbească. În cele din urmă, îşi ridică mâna vânjoasă, cu degete late, şi arătă cu ele ceea ce mama tocmai citise: „Pe pământ pace.”
— Despre asta e vorba? întrebă ea.
— Da.
— E despre pacea de Crăciun?
— Da.
— Azi-dimineaţă aţi vrut să faceţi o faptă urâtă, nu?
— Da.
— Şi Dumnezeu ne-a pedepsit?
— Dumnezeu ne-a pedepsit.
Abia acum îi povesti fiul ce se întâmplase. Cântaseră culcuşul ursului, şi când ajunseseră destul de aproape şi văzuseră mormanul crengilor de brad, se opriseră să-şi pregătească puştile. Dar nu apucară, fiindcă ursul ieşi furios din vizuina lui şi se năpusti asupra lor. Nu se uită nici la stânga, nici la dreapta, ci se repezi direct la bătrânul Ingmar Ingmarsson, îi trase o labă peste cap şi-l puse la pământ de parcă fusese lovit de

trăsnet. Ceilalţi nu păţiră nici unul vreun rău. Ursul trecu pe lângă ei ca săgeata şi o zbughi în pădure.

*

În după-amiaza aceea, soţia şi fiul lui Ingmar Ingmarsson se duseră la preot acasă să-i anunţe decesul. Vorbi fiul. Bătrâna mamă stătea şi asculta, şi lata îi era neclintită de parcă împietrise.

Preotul şedea în fotoliul de la masa de scris. Catastifele erau deschise şi înscrise decesul. Scria mai încet decât de obicei, ca să aibă timp să găsească ceva potrivit de spus văduvei, fiindcă era oricum un caz mai neobişnuit. Fiul îi povestise foarte deschis cum se petrecuseră lucrurile, dar preotul dorea să ştie cum primiseră ei cele întâmplate. Ingmarssonii erau oameni mai ciudaţi.

Când preotul închise registrul, fiul spuse:

— Vrem să vă spunem că nu dorim nici o cuvântare pentru tata.

Preotul îşi împinse ochelarii în sus pe frunte şi o privi pe bătrână cu ochi aspri şi iscoditori. Dar ea stătea la fel de ţeapănă

ca până atunci. Işi răsucea doar puţin batista pe care-o ţinea între mâini.

— îl vom îngropa într-o zi de lucru, mai spuse fiul.

— Aşa carevasăzică, spuse preotul.

Simţea că-l apucă ameţeala. Să-l îngroape pe bătrânul Ingmar Ingmarsson şi să nu ştie nimeni? Credincioşii să nu stea pe movilă ca să privească toată ceremonia când e dus la groapă?

— Şi nici masă de pomenire după aceea. Vecinilor le-am spus, aşa că nu trebuie să se gândească nimeni să aducă de mâncare.

— Aşa carevasăzică, spuse iar preotul.

Nu-i venea altceva în minte. Ştia foarte bine ce fel de oameni erau cei care nu întindeau masa după înmormântare. Văzuse el câtă mângâiere aducea o astfel de masă văduvelor şi orfanilor.

— Şi nici o procesiune. O să fiu doar eu cu fraţii mei.

Preotul se uită rugător la bătrână. Era cu putinţă ca ea să încuviinţeze una ca asta? Se întreba dacă ce spunea fiul era voinţa ei. Femeia stătea acolo şi se lăsa jefuită de ceea ce, fără îndoială, îi era mai scump decât aurul şi argintul.

— Să nu bată clopotele şi să nu fie podoabe de argint pe sicriu. Aşa dorim noi,

mama şi cu mine, dar am venit să vă spunem, pentru că vrem să auzim ce ziceţi, dacă sunteţi de părere că e nedrept faţă de tata.

De data asta, deschise şi bătrâna gura:

— Aşa e, vrem să ştim dacă ar putea fi nedrept faţă de tata.

Preotul continuă să tacă, şi atunci femeia se grăbi să-şi descarce sufletul:

— Vreau să ştiţi că dacă bărbatul meu ar fi greşit faţă de rege, sau faţă de prefect, sau dacă ar fi fost condamnat la spânzurătoare şi ar fi trebuit să tai eu frânghia şi să-l scot de-acolo, tot ar fi avut parte de o înmormântare onorabilă, ca şi taică-său înaintea lui, fiindcă Ingmarssonilor de nimeni nu le este teamă şi din calea nimănui nu trebuie să se ferească. Dar de Crăciun, Dumnezeu a poruncit să fie pace între animale şi oameni, şi bietul animal a ascultat de porunca Domnului, în timp ce noi am încăl-cat-o, şi din pricina asta ne găsim sub pedeapsa lui Dumnezeu.

Preotul se ridică, se apropie de bătrână şi spuse:

— E drept ce spuneţi şi trebuie să faceţi după cum vă este voia. Şi fără îndoială, adăugă el, poate că în primul rând cu

gândul la familie: Ingmarsonii sunt oameni însemnaţi.

Auzind vorbele preotului, bătrâna îşi îndreptă puţin spatele şi preotul văzu o clipă în ea simbolul unei familii cu rădăcini adânci, de multe generaţii, înţelegea ce anume le dăduse veac de veac acestor oameni greoi şi zgârciţi la vorbă puterea de a fi în fruntea ţinutului lor.

— E de datoria Ingmarssonilor să dea pildă oamenilor, spuse bătrâna. Trebuie să le arătăm că suntem smeriţi în faţa lui Dumnezeu.

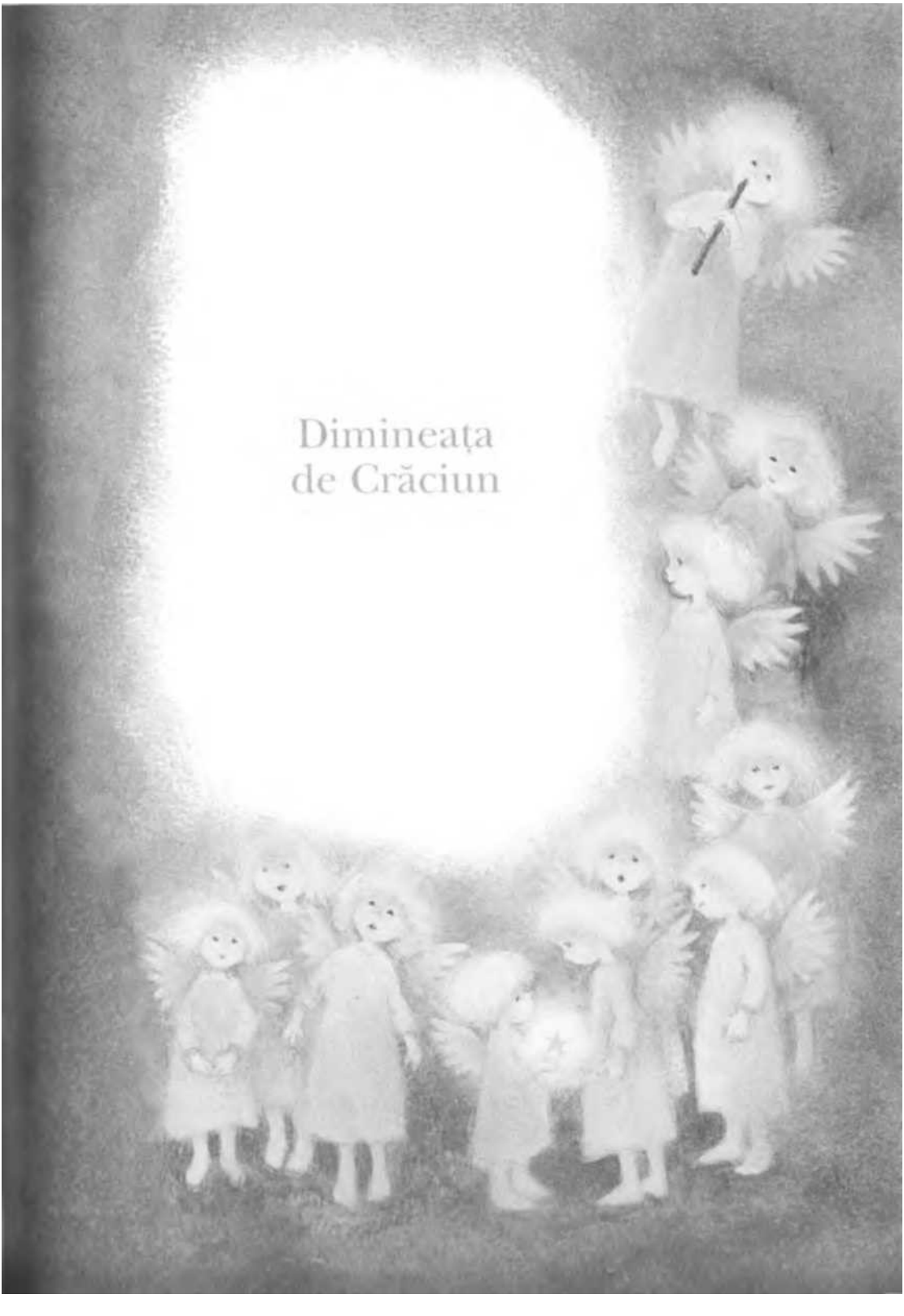
Dimineața
de Crăciun

^_>!ând fetiţa era de un an şi patru luni, Jan Andersson din Skrolycka o luă şi pe ea la biserică în dimineaţa zilei de Crăciun.

Nevestei lui, Kattrina, i se părea că fetiţa era prea mică să fie dusă la biserică, şi se temea c-o să înceapă să ţipe, aşa cum se întâmplase când au dus-o la vaccinat. Dar făcură după voia bărbatului, pentru că oricum se obişnuia să meargă şi copiii mici la utrenia din prima zi de Crăciun.

Aşadar, porniră cu fetiţa la biserică pe la orele cinci dimineaţa. Era înnorat şi o beznă ca într-un beci, dar nu prea frig. Aerul era aproape călduţ şi foarte liniştit, aşa cum e îndeobşte spre sfârşitul lui decembrie.

Mai întâi aveau de mers pe o potecă îngustă, între câmpuri şi păşuni, în Askedalarna. Trebuiau pe urmă să coboare povârnişul peste Snipaåsen, şi abia atunci

intrau pe un drum mai ca lumea.

Casa marc cu două caturi din Falia, unde ardeau lumânări la fiecare fereastră, era ca un far pentru localnicii din Skrolycka, ajutându-i să găsească mai uşor locul unde stătea Börje. Acolo se întâlniră cu câţiva vecini. Făcuseră cu toţii facle şi rămăseseră şi peste noapte. Unul purta o faclă, şi în urma lui mergea un grup mic de oameni. Cei mai mulţi înaintau în tăcere, dar sufletul le era plin de bucurie. Mergeau în urma luminii şi li se părea că sunt aidoma celor trei magi călăuziţi de o stea, în căutarea regelui nou-născut al iudeilor.

Sus, în vârful pădurii, aveau de trecut pe lângă un pietroi pe care un uriaş din Frykerud îl azvârlise asupra bisericii din Svartsjö într-o dimineaţă de Crăciun, dar din fericire pietroiul zburase deasupra turlei şi căzuse aici, pe Snipaåsen. Acum, când convoiul credincioşilor se îndrepta spre biserică, pietroiul zăcea în locul obişnuit, pe pământ, dar ştiau cu toţii că în timpul nopţii fusese ridicat şi pus pe doisprezece piloni de aur şi că spiriduşii mâncaseră, băuseră şi dansaseră dedesubt.

Nu era o plăcere să treci pe lângă un asemenea pietroi în dimineaţa de Crăciun,

şi Jan se uită înapoi spre Kattrina, să vadă dacă o ţinea strâns în braţe pe fetiţă. Dar Kattrina mergea cum îi era ei felul, sigură, liniştită, şi vorbea cu unul dintre vecini. Nu se gândea că locul pe unde treceau ar putea fi primejdios.

Prin părţile acelea, la înălţime, brazii erau străvechi, şi când îi vedeai în lumina faclelor, cu perniţe de zăpadă pe ramuri, nu puteai să nu observi că mulţi dintre ei, pe care la început îi luai drept copaci, nu erau decât nişte spiriduşi cu ochi pătrunzători sub căciuli de nea şi cu gheare lungi, ascuţite, care ieşeau din mănuşile groase de zăpadă.

Cât timp stăteau liniştiţi, nu făceau nici un rău, dar ce s-ar fi întâmplat dacă vreunul dintre ei şi-ar fi întinse braţul şi l-ar fi înşfăcat pe unul din trecători! Oamenii în toată firea sau bătrânii nu prea aveau de ce se teme, dar Jan auzise că spiriduşilor tare le mai plăceau puii de om, şi cu cât mai mici, cu atât mai bine.

Jan nu se îndoia că fetiţa lor era în afara oricărui pericol în braţele Kattrinei. Şi totuşi, nu era deloc greu pentru mâinile mari, înzestrate cu gheare, ale spiriduşilor să-i smulgă copilul. Dar oricât de primej-

dios era locul acela, tatăl nu cuteza să-i ia nevesti-sii fetiţa din braţe. Ar fi putut stârni un spiriduş.

Copacii-spiriduşi începuseră deja să foşnească şi să murmure între ei. Se auzeau trosnituri sus, printre crengi, ca şi cum ar fi încercat să se pună în mişcare.

Jan nu îndrăznea să-i întrebe pe ceilalţi dacă şi ei auzeau şi vedeau ce auzea şi vedea el. S-ar fi putut ca tocmai întrebarea asta să-l întărâte pe spiriduş.

Gândul ăsta îl chinuia şi nu ştia ce să facă. Un singur lucru îi trecu prin minte: să cânte un psalm chiar acolo, în pădure.

N-avea voce bună şi nu cântase niciodată să-l audă cinT'va. N-avca nici ureche bună, aşa că nu se

încumetase până atunci să cânte în biserică, dar acum era musai, şi nu mai conta cum va ieşi.

Vedea el că vecinii erau puţin miraţi. Cei aflaţi mai în faţă se împiedicară unii de alţii şi se uitară înapoi. Nu trebuiau să-l întrerupă, trebuiau să-l lase să cânte.

Insă imediat după aceea o femeie îi şopti:

— Stai puţin, Jan, că te-ajut eu!

Şi începu ea psalmul cu melodia care trebuia şi tonul cel bun.

Se auzea frumos în noapte, printre pomi. Nici ceilalţi nu se putură stăpâni, şi se alăturară şi ei celor care cântau: „Fii bine-venită, frumoasă dimineaţă, vestită nouă de gura profeţilor!”

Atunci spiriduşii copacilor fură cuprinşi de un val de nelinişte. Işi scuturară căciulile de zăpadă de li se văzură ochii supăraţi şi îşi ascunseră ghearele întinse sub acele de brad şi sub zăpadă. Când se termină prima strofă, nimeni nu mai putu să vadă pe înălţimea împădurită altceva decât brazi străvechi, paşnici.

*

Faclele care le luminaseră oamenilor din Askedalarna paşii prin pădure se stinseră

când ajunseră la drumul mare. Pe acolo mergeau la lumina ce venea de la căsuţele sătenilor. Cum lăsau în urmă câte o casă, licăreau luminiţele alteia puţin mai încolo. Erau lumânări la toate ferestrele, ca să-i ajute pe drumeţii săraci să găsească drumul spre biserică.

În cele din urmă, se ajungea pe un deal de unde se vedea biserica. Lumina răzbatea prin ferestre ca dintr-o uriaşă lanternă. Când le apăru în faţă biserica, oamenii din convoi se opriră să-şi tragă sufletul. După toate căsuţele şi ferestrele joase pe lângă care trecuseră, biserica li se părea acum nemaipomenit de mare, nemaipomenit de luminoasă.

De îndată ce zări biserica, gândurile îl purtară pe Jan la nişte oameni săraci din Palestina care mergeau pe jos într-o noapte, ducând cu ei un copilaş, singura lor bucurie şi mângâiere. Veneau de la Betleem şi se îndreptau spre templul din Ierusalim. Dar trebuiau să aibă grijă şi să se furişeze prin negura nopţii, fiindcă mulţi erau cei care-i puseseră gând rău copilului.

Locuitorii din Askedalarna porniseră foarte devreme la drum, ca să ajungă înaintea celor care nu veneau pe jos, dar

aproape de biserică aceştia îi ajunseră din urmă. Soseau călare, şi caii fornăiau, clopoţeii sunau vesel, şi treceau repede ca săgeata, aşa că sărmanii drumeţi săreau într-o parte, drept în nămeţi.

Acum Jan ducea el fetiţa şi era tot timpul nevoit să se ferească din calea celor cu cai. Era greu să mergi aşa pe un drum întunecat, dar curând aveau să se simtă în siguranţă.

În spatele lor se auzeau bătând clopotele bisericii şi tropăitul cailor. Apăru o sanie mare trasă de doi cai. În sanie şedea un domn cu blană neagră şi căciulă înaltă de blană, şi alături de el, tânăra lui soţie. Bărbatul ţinea hamurile, iar în spatele lui şedea vizitiul, cu o faclă în mână. O ţinea sus de tot, astfel că flacăra era împinsă înapoi de vânt, lăsând în urmă o dâră lungă de scântei şi fum.

Jan era cocoţat pe o movilă de zăpadă de la marginea drumului, cu copilul în braţe. Părea tare primejdios, fiindcă deodată i se afundă un picior adânc de tot în nămeţi şi era cât pe ce să cadă. Domnul din sanie trase hamurile şi strigă binevoitor către cei care se feriseră din calea lui:

— Daţi-mi încoa’ copilul, să-l duc eu la biserică! E primejdios cu un copilaş în

braţe, când trece atâta lume cu săniile.

— Mulţumesc! răspunse Jan Andersson. Lăsaţi că mă descurc eu.

— O punem pe fetiţă aici, între noi, Jan, zise tânăra doamnă.

— Mulţumesc! Nu, lăsaţi.

— Ei, văd că n-ai încredere s-o dai din mână. Aşa e? mai spuse cel cu sania şi porni mai departe râzând.

Călătorii îşi continuară drumul, care se făcea tot mai primejdios, mai anevoios. Săniile treceau una după alta. Nu era cal în comună care să nu fie înhămat în dimineaţa zilei de Crăciun.

— Ai fi putut s-o laşi pe fetiţă să meargă cu ei, zise Kattrina. Mă tem c-o să cazi cu ea cu tot.

— Să le fi dat eu copilul? Poate nu ştii ce spui. N-ai văzut cine erau?

— Ei, şi ce-ar fi fost dac-o lăsai să meargă cu patronul fabricii din Duvnäs?

Jan Andersson din Skrolycka se opri locului.

— Era patronul fabricii din Duvnäs? spuse Jan, de parcă tocmai s-ar fi trezit dintr-un vis.

— Da, el era. Dar tu cine credeai că e?

Chiar aşa, unde-i erau lui Jan gândurile? Ce copil dusese el în braţe? încotro

mergea? în ce ţară se aflase tot drumul?

Jan îşi trecu mâna peste frunte şi-i răspunse Kattrinei, parcă puţin ruşinat:

— Eu credeam că era regele Irod din Iudeea şi Irodiada, soţia lui!

Cele șapte păcate de moarte

’ ecuratul ispititor voia să-şi bată joc de un anume călugăr. Işi puse o sutană largă şi o pălărie cu borul lat, ca să nu-l recunoască nimeni, şi merse la bătrânul călugăr, care şedea în scaunul spovedaniei din catedrală şi îşi aştepta credincioşii.

— Preafericite părinte, spuse necuratul, eu sunt plugar şi fiu de plugar. Mă scol când răsare soarele şi nu uit niciodată rugăciunea de dimineaţă. Pe urmă trudesc toată ziulica afară pe câmp. Mă hrănesc cu pâine şi lapte, şi când vreau să mă veselesc cu prietenii îi servesc cu miere şi fructe. Părinţii îmi sunt bătrâni, şi eu le sunt singurul sprijin. Nevastă n-am şi nici nu duc dorul femeilor. Merg regulat la biserică şi dau zecimea din tot ce am. Preafericite părinte, asta mi-a fost spovedania. îmi dai iertarea?

— Fiule, spuse călugărul, eşti omul cel

mai pios pe care l-am cunoscut vreodată. îţi dau din toată inima iertarea. Dar mai întâi vreau să-ţi povestesc ceva ce s-a întâmplat nu demult aici, prin părţile noastre. Arc să te bucure, fiindcă ai să afli multe lucruri demne de laudă care s-au făcut, şi cu toate astea îţi vei putea spune că cei care le-au făptuit sunt doar nişte bieţi păcătoşi în comparaţie cu tine.

— Părinte, mă ispiteşti la înfumurare, zise necuratul.

— Să mă ferească Dumnezeu de un asemenea păcat! răspunse călugărul. Aşteaptă să-mi auzi povestea şi-ai să gândeşti altfel.

Şi începu să povestească:

„Mândrul stăpân al castelului cel mare din vârf de munte, de dincolo de râu, se hotărî într-o bună zi să-şi mărite fata cu un om puternic şi bogat care o iubea tare mult. Dar fata nu voia deloc, fiindcă îşi promisese deja inima altuia.

Aşadar, tânăra îi scrise iubitului ei o scrisoare, spu- nându-i că tatăl ei o silea să se mărite cu un altul. «De aceea îţi spun acum de mii de ori adio şi te rog ca nu cumva să-ţi faci vreun rău de dragul meu, fiindcă inima mea tot ţie îţi este credincioasă.»

Dar nobilul, tatăl fetei, luă pe ascuns scrisoarea din tolba poştaşului şi o rupse.

Veni ziua nunţii, şi fata o întâmpină cu lacrimi în ochi. Dar în biserică nu plânse. Suferinţa i se aşternu pe faţă şi-o împietri. Şi toată lumea din biserică îi plângea de milă.

Tatăl văzu şi el cum tristeţea îi împietrise fetei chipul. Atunci se îngrozi de ceea ce făcuse. Şi când se întoarseră acasă de la biserică, o chemă pe fată în odaia lui secretă şi-i spuse:

— Copila mea dragă, am fost nedrept cu tine.

Şi, cu toate că era mândru de felul lui, căzu în genunchi şi mărturisi că se făcuse vinovat de o faptă josnică, şi anume că-i luase scrisoarea, fiindcă se temuse că iubitul ei ar fi venit călare cu scutierii lui şi ar fi răpit-o pe mireasă, dacă ar fi aflat de nuntă.

Fata îi spuse:

— Să zicem că nu ştii câtă nenorocire ai provocat. Apoi ieşi pe podul castelului.

Mirele veni după ea.

— Draga mea, de ce văd atâta suferinţă pe chipul tău? spuse el.

Atunci mireasa răspunse:

— Fiindcă am un iubit şi i-am jurat să nu-

l părăsesc niciodată.

Dar el zise:

— Să nu disperi că eşti soţia mea! Iubirea ce ţi-o port e-atât de mare, că nu cred că un altul te-ar putea face mai fericită decât am să te fac eu.

— Aşa gândesc toţi cei ce iubesc, spuse fata şi nu mai adăugă nimic.

— Spune-mi doar cum pot să-ţi alung tristeţea de pe chip, zise mirele, şi-ai să vezi că ce spun e-adevărat.

Mireasa prinse atunci curaj şi se gândi: «Am să-i spun, şi poate că Dumnezeu îi va înmuia inima.» Şi i-a spus că ea şi iubitul ei şi-au jurat că dacă unul din ei îl va trăda pe celălalt cel părăsit va trebui să se omoare în ziua nunţii celui drag.

— Aşa că azi iubitul meu are să se omoare, spuse mireasa.

Şi, nefericită cum era, se prăbuşi la picioarele mirelui şi rămase acolo implorându-1:

— Lasă-mă să mă duc la el, până nu apucă să-şi ia viaţa!

Suferinţa femeii era atât de cumplită, încât bărbatul, cu toate că se gândea «Dacă o las să meargă la cel care-o iubeşte, n-am s-o mai văd niciodată», şi-a învins îndoielile şi i-a zis:

— Poţi să faci cum doreşti.

Atunci mireasa se ridică şi-i mulţumi înlăcrimată. Se duse apoi în salon, unde nuntaşii, aşezaţi la locurile lor de-a lungul mesei întinse, aşteptau cu nerăbdare să înceapă ospăţul, pentru că erau tare înfometaţi şi după atâta mers călare, şi după slujba prelungită de la biserică.

— Dragi domni şi doamne, li se adresă mireasa, trebuie să vă spun că în seara asta, cu încuviinţarea soţului meu, am să plec la iubitul meu, care are de gând să se omoare fiindcă i-am fost necredincioasă. Şi acum vreau să mă duc la el şi să-i spun că am fost silită. Să nu vă miraţi că mă duc chiar eu, fiindcă atunci când e vorba de aşa ceva nu poţi trimite nici scrisoare, nici vreun sol în care să te poţi încrede. Dar pe dumneavoastră vreau să vă rog: mâncaţi, beţi şi vcseliţi-vă cât sunt eu plecată! Pentru că vin înapoi de îndată ce-i salvez iubitului meu viaţa!

Dar toţi oaspeţii au plâns când mireasa şi-a povestit necazul pe care-l avea şi au răspuns:

— Nu vrem cu nici un chip să mâncăm şi să bem când tu treci printr-o asemenea suferinţă. Pleacă şi o să începem ospăţul

când te întorci.

Şi se ridicară de la masă.

Când mireasa trecu prin curtea castelului, auzi mult zgomot venind dinspre bucătărie. Un slujitor alergase la maistrul bucătar să-i strige că ospăţul nu va începe decât peste câteva ore. Şi bucătarul se îngrozi la gândul că toate fripturile şi celelalte bucate se vor strica. Azvârli în foc un calup de unt şi trânti pe podeaua de piatră un coş plin cu ouă, după care, doborându-l şi pe slujitor peste pragul bucătăriei, se urcă pe el cu măturoiul ridicat, gata să-l lovească.

Dar când mireasa ieşi în curte, îl rugă să-i dea drumul, şi bucătarul se înduplecă la rugămintea ei, îşi înfrânse lovitura, strigând:

— Lăudat fie Domnul că te-a făcut aşa de milostivă! Nu vreau să-ţi sporesc supărarea.

După care puse bine mâncarea şi ore întregi nu mai spuse nimănui vreun cuvânt mânios.

Şi mireasa o luă de una singură prin pădure, fiindcă voia să ajungă pe jos la iubitul ei, şi fără însoţitori, aşa cum se duce omul la capela Maicii Domnului când e profund îndurerat.

În pădure trăia un ticălos, un tâlhar. Din desişul unde era ascuns, o văzu venind pc mireasă, care avea degetele pline de inele, coroană de aur pe cap, cingătoare grea de argint la mijloc şi perle în jurul gâtului. Şi atunci tâlharul îşi zise: «Femeia asta e-o fiinţă slabă şi vreau să-i iau comorile. Bogăţiile astea o să-mi ajungă ca să plec în altă ţară, să nu mai duc viaţa asta jalnică în pădure şi să mă fac şi eu om cinstit şi respectat.»

Dar când mireasa se apropie şi-i văzu chipul, rămase neputincios. Dumnezeu o făcuse foarte frumoasă. Şi omul se gândi: «Nu pot să-i fac rău. E mireasă şi e aşa de frumoasă, că nu pot s-o jefuiesc înainte de nuntă.»

Tot în acea pădure trăia un pustnic bătrân, care-şi chinuia trupul ţinându-se treaz şase zile şi dormind numai în a şaptea zi. Făcuse el un legământ că, dacă n-avea parte de tihnă pentru somn în a şaptea zi, trebuia să mai vegheze încă şase zile. Fiindcă, zicea el, aşa voise Dumnezeu. Acum, cea de-a şaptea zi tocmai i se sfârşea, şi nu apucase să doarmă, din pricină că veniseră la el o sumedenie de oameni bolnavi şi îndureraţi. Dar când

scăpă de toţi şi se pregătea să se culce, o zări pe mireasă înaintând prin desişul pădurii. Şi se gândea aşa: «Chim va izbuti călătoarea asta să treacă apele învolburate ale râului, care au crescut atâta în timpul nopţii şi au dărâmat şi podul?» Atunci, ieşi din locul unde şedea, merse cu ea până la râu şi o trecu apa hiând-o în spinare. Până să se întoarcă în adăpostul lui, timpul i se împlinise, aşa că din pricina acelei străine fu nevoit să mai vegheze şase zile. Dar nu-i păru rău, fiindcă era atât de minunată, că oricine o vedea era bucuros să dea ceva de la el de dragul ei.

Mireasa ajunse în cele din urmă la casa iubitului. Dar logodnicul ei se închisese în odaia lui şi încuiase uşa cu lacăte grele. Când fata bătu la uşă, nu deschise, căci tocmai îşi scosese sabia din teacă şi voia să se omoare.

Tânăra nu putu nici să strige, nici să-l roage, fiindcă neliniştea o tulbura atât de mult, că-i pierise glasul. Dar lacrimile îi curgeau şiroaie pe podeaua de piatră, iar el auzea prin uşa de stejar cum plângea în hohote. Şi, ascultând-o, nu putu să se omoare, ci îi deschise uşa.

Fata stătea în faţa lui cu mâinile

împreunate şi îi spuse că fusese silită. Şi când bărbatul văzu că ea încă îl mai iubea, îi promise să nu se omoare. Ea i se cuibări la piept şi el o sărută, şi simţiră amândoi, în acelaşi timp, toată bucuria şi toată disperarea pe care o poate cuprinde inima.

El îi spuse:

— Şi acum trebuie să pleci, fiindcă eşti a altuia.

Şi ea răspunse:

— Cum aş putea să plec?

Dar nobilul bărbat, care-o iubea pe fată, se desprinse din braţele ei şi zise:

— Nu vreau să fiu nedrept cu cel ce te-a lăsat să vii la mine.

După care a cerut să i se înhame doi cai şi merse împreună cu fata până la casa tatălui ei.”

Toate astea i le povesti călugărul necuratului ispititor şi încă nu ştia cu cine stă de vorbă. Şi îl întrebă care dintre toţi cei pe care-i pomenise i se păruse lui că se jertfise cel mai mult. Deoarece călugărul era om înţelept şi ştia foarte bine că nici o fiinţă omenească nu e lipsită de păcate, aşa cum zicea străinul acela că este. Şi cu povestea asta voia să ştie care dintre cele şapte păcate de moarte era păcatul lui cel mai mare. Fiindcă, după cum ar fi răspuns

străinul, că tatăl, sau mirele, sau nuntaşii, sau maistrul bucătar, sau tâlharul, sau pustnicul, sau iubitul se jertfise cel mai mult, călugărul ar fi aflat dacă trufia, sau invidia, sau lăcomia, sau mânia, sau avariţia, sau lenea satt pofta trupească era păcatul care-i stăpânea sufletul. Căci piosul ştia prea bine că îi era cel mai greu să urmeze virtutea pe care o admira cel mai mult la alţii.

Dar necuratul era atât de preocupat de propriul său joc, încât nu băgă de seamă şiretenia călugărului.

— Sincer să fiu, spuse necuratul, nu mi-e uşor să-ţi răspund la întrebare. Nu mi s-a părut că mirele s-a jertfit mai puţin decât iubitul, şi nici nuntaşii decât tâlharul. Toţi merită cea mai înaltă laudă.

Şi credea că răspunde cum doreşte călugărul.

— Totuşi, pentru numele lui Dumnezeu, rosti îngrozit piosul călugăr, spune ce faptă pui înaintea celorlalte, sau spune-mi că pe nici una nu pui mare preţ!

— Nu-i aşa, preafericite părinte, răspunse necuratul, nimic din ce-au făcut oamenii ăştia nu mi se pare uşor. Şi nici nu pot spune că vreunul e în fruntea tuturor.

Dar călugărul se aplecă şi, cu buzele

lângă urechea necuratului, spuse:

— Te rog stăruitor să spui că unul dintre ei e cel mai bun!

Dar necuratul nu se lăsă şi ceru iertarea pentru care venise.

— Atunci te faci vinovat de toate cele şapte păcate, exclamă călugărul. Trebuie să fii diavolul însuşi, nu om!

Şi spunând vorbele astea, se ridică imediat din scaunul spovedaniei şi se repezi la altar. Şi de-acolo strigă:

— *Vade retro,* satana...

Când necuratul ispititor văzu că se înşelase, îşi desfăşură mantia ca nişte aripi şi-şi luă zborul printre cupolele întunecate ale bisericii, ca un liliac mare şi negru.

Aşadar, gândul necurat al ispititorului dăduse greş. Dar nu numai atât, fiindcă mila lui Dumnezeu făcuse din el o binecuvântare. Pentru că povestirea călugărului a fost folosită mult timp de atunci încolo ca să se scoată la iveală ce sălăşluieşte în sufletul omului. Bine folosită, e ca năvodul din mâinile pescarului. După cum pescarul îşi aruncă năvodul ca să prindă peştii din mare, tot aşa e aruncată şi povestirea asta în inima omului, pentru ca păcatele să-i fie scoase la lumină, să poată fi înfruntate şi biruite.

Fântâna Magilor

k eceta, acră şi cu ochii duşi în fundul capului, umbla de ici-colo prin scaieţii zbârciţi şi iarba gălbejită.

Era vară. Soarele strălucea fierbinte peste crestele fără pic de umbră ale munţilor, cea mai slabă adiere smulgea valuri groase de praf calcaros din pământul alb-cenuşiu, turmele stăteau locului, adunate în văi, lângă pâraiele secate.

Seceta bătea drumurile şi cerceta rezervele de apă. O luă spre bazinele împăratului Solomon şi oftă văzând că mai era multă apă între malurile stân- coase. Pe urmă merse la vestitul izvor al lui David din Betleem. Şi acolo găsi apă. După aceea îşi târşâi picioarele pe drumul care ducea de la Betleem la Ierusalim.

Pe la jumătatea distanţei, văzu Fântâna Magilor, în locul ei obişnuit de la marginea drumului, şi observă de îndată că era pe

cale să se usuce. Seceta se aşează pe colacul fântânii, făcut dintr-un pietroi găurit la mijloc, privi în jos şi văzu că oglinda lucitoare a apei, îndeobşte foarte aproape de gura fântânii, coborâse atât de mult, încât era acum murdară şi tulbure din pricina mâlului şi a gunoaielor de pe fund.

Când văzu chipul pârlit de arşiţă al Secetei oglin- dindu-sc în faţa ei împâclită, fântâna scoase un clipocit de spaimă.

— Aş vrea să ştiu când se va sfârşi totul, spuse Seceta. Că acolo jos n-ai să găseşti nici vână de apă care să-ţi mai poată da viaţă. Numai ploaia te-ar putea scăpa, dar slavă Domnului că de ploaie nici nu poate fi vorba încă două-trei luni de-aici înainte.

— Stai liniştită, suspină fântâna. Nimic nu mă mai poate salva. Mi-ar trebui cel puţin un izvor din rai.

— Păi, atunci n-am să te părăsesc până ce nu te duci de-a binelea.

Seceta ştia că bătrâna fântână nu mai avea mult, aşa că voia s-o vadă cum se prăpădeşte, picătură după picătură.

Se aşează bine pe colac şi se bucura să audă suspinele din adâncuri ale fântânii. La fel de bine îi făcea să-i vadă pe călătorii

însetaţi coborând găleata şi trăgând-o înapoi cu numai câteva picături de apă mâloasă de pe fundul fântânii.

Aşa trecu toată ziua, şi când se lăsă întunericul Seceta se uită iar în adâncul fântânii. Tot mai lucea puţină apă pe fund.

— Am să stau aici toată noaptea, strigă Seceta. Nu te grăbi! Sunt sigură că până se face lumină şi-am să pot vedea iar în adâncul tău s-a zis cu tine.

Seceta se ghemui pe colacul fântânii, în timp ce noaptea se lăsa peste ludeea, mai crudă, mai greu de îndurat decât ziua. Şacalii şi câinii chelălăiau fără încetare, iar vacile şi măgarii însetaţi le răspundeau din staulele lor încinse. Când mai adia uneori, vântul nu aducea nici o răcoare, ci era fierbinte şi înăbuşitor, ca răsuflarea gâfâită a unei namile adormite.

Dar stelele luminau cerul cu sclipiri mai minunate ca oricând, şi luna nouă, mică şi lucitoare, răspândea o frumuseţe de lumină verde-albastră peste colinele cenuşii. Şi în lumina asta Seceta văzu o caravană numeroasă urcând pe colina unde se afla Fântâna Magilor.

Privea încântată convoiul acela lung, gândindu-se din nou că toată setea care

venea sus, la fântână, nu va mai găsi nici o picătură de apă ca s-o potolească. Erau atât de mulţi – şi animale, şi călăreţi că ar fi golit o fântână întreagă, chiar de-ar fi fost plină până sus. Deodată, Seceta simţi că era ceva neobişnuit cu caravana, ceva fantomatic, cum umbla aşa, în miez de noapte. S-au ivit mai întâi cămilele, sus pe o colină, la orizont: ar fi coborât din cer. Păreau mai mari decât alte cămile şi cărau cu prea multă uşurinţă nişte poveri imense.

Dar nu i se părea că n-ar fi adevărate. Seceta le vedea cât se poate de limpede. Putea chiar să vadă că primele trei erau dromaderi, că pielea le era cenuşie şi lucioasă, că aveau căpestre scump«, că scoarţele

de pe şei aveau franjuri şi că pe ele erau călăreţi mândri, de rang.

Convoiul se opri la fântână, dromaderii se aşezară pe pământ din trei mişcări smucite şi repezi, şi călăreţii se dădură jos din şei. Cămilele cărăuşe rămaseră în picioare şi, pe măsură ce se adunau toate la un loc, formau un fel de pădure uriaşă de gâturi lungi, cocoaşe şi grămezi de pachete misterios legate.

Cei trei călăreţi se apropiară în grabă de Secetă şi o salutară cu mâna la frunte şi apoi la piept. Seceta văzu că purtau veşminte orbitor de albe şi turbane enorme. Pe marginea de sus a turbanelor era prinsă câte o stea sclipitoare care lumina de parcă ar fi fost luată direct de pe cer.

— Venim dintr-o ţară îndepărtată, zise unul dintre străini, şi te rugăm să ne spui dacă asta e într-adevăr Fântâna Magilor.

— Aşa îi zice azi, răspunse Seceta, dar mâine n-o să mai fie aici. În noaptea asta are să moară.

— înţeleg şi eu că aşa stau lucrurile, de vreme ce te văd aici, zise călăreţul. Dar nu-i una dintre fântânile sfinte care nicicând nu seacă? Sau de unde-şi are numele?

— Ştiu că e sfântă, zise Seceta, dar n-are a face. Cei trei magi sunt acum în rai.

Cei trei călători se uitară unul la altul.

— Chiar ştii povestea adevărată a fântânii ăsteia străvechi? o întrebară ei pe Secetă.

— Ştiu povestea tuturor fântânilor, izvoarelor, pâraielor şi râurilor, le răspunse ea mândră.

— Fii bună atunci şi spune-ne-o, s-o auzim şi noi! o rugară străinii.

Şi se aşezară s-o asculte pe cea care de veacuri poartă duşmănie faţă de tot ce creşte.

Seceta îşi drese glasul, se sui pe colacul fântânii, ca povestitorul într-un jilţ, şi începu să povestească.

„Cu mulţi ani în urmă, la Gabes, în Media – un oraş ce mi-a fost adesea loc drag de refugiu, fiindcă e la marginea deşertului –, trăiau trei bărbaţi, şi li se dusese faima pentru înţelepciunea lor. Dar mai erau şi foarte săraci, lucru neobişnuit, pentru că la Gabes se punea mult preţ pe cunoştinţe şi erau bine plătite. Dar cu ei nu putea să fie altfel, din pricină că unul era grozav de bătrân, altul era chinuit de lepră, iar al treilea era negru ca smoala şi

cu buze groase. Oamenii ziceau că cel dintâi era prea bătrân ca să aibă ce să-i înveţe, pe al doilea îl ocoleau ca să nu-i molipsească, şi pe al treilea nu voiau să-l asculte, pentru că nu mai auziseră de vreun gând înţelept venit din Etiopia.

Dar pe cei trei înţelepţi îi unea nenorocirea lor. în timpul zilei, cerşeau cu toţii la poarta aceluiaşi templu, şi noaptea dormeau pe acelaşi acoperiş. în felul ăsta le trecea mai repede vremea, deoarece cugetau împreună asupra minunăţiilor pe care le observau în jurul lor, la lucruri şi la oameni.

într-o noapte, pe când dormeau alături pe un acoperiş plin de maci roşii, îmbătători, cel mai bătrân dintre ei se trezi şi abia apucă să arunce o privire prin jur, că-i şi trezi pe ceilalţi doi.

— Lăudată fie sărăcia noastră care ne sileşte să dormim afară, sub cerul liber, începu bătrânul. Treziţi-vă şi ridicaţi ochii spre cer!

Ei da, continuă Seceta, cu glas ceva mai blând, fusese o noapte ca niciodată, şi cel care i-a fost martor n-o poate uita. Bolta cerească, de obicei neclintită, era atât de luminoasă, încât devenise străvezie,

adâncă şi văluroasă ca marea. Lumina se unduia înainte şi-ndărăt, şi stelele se vedeau ca fiind la diferite adâncimi, unele dedesubt, înotând între valurile de lumină, altele la suprafaţă.

Dar în depărtare, cât puteau ei cuprinde cu privirea, şi sus de tot, cei trei văzură o uşoară înnegu- rare. Şi înnegurarea asta se rostogolea prin văzduh ca o minge, şi cu cât ajungea mai aproape, cu atât mai tare se lumina, şi lumina apărea ca nişte tran- dafiri – veşteji-i-ar Dumnezeu pe toţi! – când crapă bobocii. Şi mingea tot creştea şi până la urmă învelişul ei întunecat plesni şi lumina ţâşni ca patru frunze limpezi de jur împrejur. Şi, în fine, când coborî până la steaua cea mai apropiată, mingea se opri. Atunci, aripioarele acelea negricioase ce atârnau pe margini se dădură la o parte şi din ele începură să iasă frunză după frunză de lumină minunată, trandafirie, şi străluceau toate ca stelele printre stele.

Când sărmanii bai baţi vă/ijfă minunea asta, g.m diră, în înţelepciunea lot, că în a< ea (lipit s< nas» usc pe pământ un rege puternic, unul a cărui putere avea s-o întreacă pe cea a lui Cirus sau Alexandru. Atunci îşi spuseră unul altuia:

— Hai să mergem la tatăl şi la mama

nou-născu- lului şi să le spunem ce-am văzut! Poate c-o să ne dea ca răsplată o pungă cu bănuţi sau o brăţară de aur.

îşi luă fiecare toiagul şi o porniră la drum. Străbătură oraşul, dar după ce ieşiră pe poartă, rămaseră câteva clipe descumpăniţi, fiindcă nu vedeau în faţa ochilor decât imensa întindere a deşertului încântător de uscat, pe care oamenii îl urăsc. Băgară de seamă că steaua cea nouă arunca un fir de lumină deasupra nisipului din deşert şi atunci o luară, plini de încredere, pe unde-i călăuzea steaua.

Şi merseră ei ce merseră toată noaptea prin deşert, vorbind neîncetat despre tânărul rege, nou-născutul pe care aveau să-l găsească dormind într-un leagăn de aur sau jucându-se cu pietre preţioase.

Ca să mai scurteze orele nopţii, vorbeau şi despre cum o să se înfăţişeze tatălui-rege şi mamei-regină, şi cum o să le spună că cerul hărăzise fiului lor putere şi slavă şi frumuseţe şi fericire, mai ceva decât avusese Solomon.

Se mândreau că Dumnezeu îi chemase tocmai pe ei să vadă steaua. îşi spuneau că părinţii nou-năs- cutului nu puteau să le dea mai puţin de douăzeci de bani de aur, şi poate aveau să le dea atât de mult, încât să nu mai trebuiască să simtă calvarul

sărăciei.

Eu stăteam la pândă în deşert ca un leu, zise Seceta, şi mă pregăteam să mă năpustesc cu toate chinurile setei asupra drumeţilor ăstora, dar mi-au scăpat.

Steaua îi călăuzi toată noaptea, şi când se făcu dimineaţă şi cerul se lumină, când celelalte stele păliră, ea rămase pe loc lucind stăruitor deasupra deşertului, până-i duse la o oază unde găsiră un izvor şi pomi fructiferi grei de roade. Se odihniră acolo toată ziua, şi abia în amurg, când văzură din nou pe nisipul deşertului firul de lumină al stelei, porniră mai departe.

După cum văd oamenii lucrurile, continuă Seceta, călătoria le-a fost minunată. Steaua îi călăuzea astfel încât să nu sufere nici de sete, nici de foame. Ocolea scaieţii tăioşi, ocolea nisipurile mişcătoare, îi păzea de arşiţa soarelui şi de furtunile fierbinţi de nisip. Cei trei înţelepţi îşi spuneau fără încetare unul altuia:

— Dumnezeu ne ocroteşte şi ne binecuvântează călătoria. Suntem solii lui Dumnezeu.

Dar până la urmă am căpătat eu putere asupra lor, povesti Seceta. Inimile înţelepţilor ăstora călăuziţi de stea se

transformară într-un deşert la fel de uscat ca acela pe care păşeau. Se umplură de o îngâmfare stearpă şi de-o lăcomie rău-prevestitoare.

— Suntem solii lui Dumnezeu, strigau cei trei înţelepţi, răsplata nu va fi prea mare nici dacă tatăl nou-născutului ne va dărui o caravană încărcată cu aur.

Steaua îi călăuzi în cele din urmă peste vestitul Iordan şi apoi în sus, pe colinele Iudeii. Şi într-o noapte se opri undeva deasupra orăşelului Betleem, care strălucea printre măslinii din vârful unui deal.

Ochii celor trei înţelepţi căutau un palat cu turnuri, cu ziduri de apărare şi alte lucruri pe care le vezi într-un oraş regesc, însă nu văzură nimic din toate astea. Dar partea cea mai proastă era că steaua nu-i conducea în inima oraşului, ci se oprise în faţa unei peşteri de la marginea drumului. Acolo, lumina blândă a stelei alunecă prin intrarea peşterii şi le arătă celor trei călători un copilaş în braţele mamei lui, care-l legăna să adoarmă.

Şi cu toate că cei trei înţelepţi văzură că lumina stelei înconjura capul copilului ca o coroană, rămaseră neclintiţi în afara peşterii. Nu intrară pentru a-i proroci

copilaşului onoruri şi împărăţii. Se întoarseră cu spatele fără să se arate şi o luară-n jos, la vale.

— Am venit la nişte cerşetori tot aşa de neînsemnaţi şi de prăpădiţi ca şi noi? spuseră cei trei. Ne-a împins oare Dumnezeu până aici ca să ne batem joc de ei şi să prorocim onoruri unui fiu de păstor? Copilul ăsta n-are să ajungă în vecii vecilor mai departe de turma de oi pe care-o va păstori prin văile locului.”

Seceta se opri şi dădu din cap, căutând încuviinţarea celor din jur, care-o ascultau. „Păi n-am eu dreptate?” părea să spună. Există fără îndoială ceva şi mai uscat decât nisipul deşertului. Nimic nu-i mai sterp decât inima omenească.

„N-au apucat s-ajungă prea departe, şi cei trei înţelepţi şi-au spus că poate nu călătoriseră cum trebuie pe urma stelei şi se rătăciseră, povesti Seceta după aceea. Şi-au ridicat ochii spre cer ca să găsească din nou steaua şi calea cea bună. Dar steaua, a cărei lumină le arătase drumul de la început, din ţara de la Răsărit, dispăruse de pe cer.

Deodată, cei trei străini se cutremurară şi se citea pe chipurile lor cât de adâncă le era suferinţa.

Ceea ce s-a petrecut atunci, spuse Seceta, e pasămite o bucurie, după felul de a gândi al oamenilor. Dar un lucru era sigur, şi anume că atunci când n-au mai văzut steaua cei trei au priceput imediat că păcătuiseră faţă de Dumnezeu. Şi s-a întâmplat cu ei, povesti Seceta înfiorată, ce se întâmplă cu pământul toamna, când încep ploile torenţiale. Tremurau de groază, ca de fulgere şi tunete, fiinţa întreagă li s-a înmuiat şi smerenia le-a crescut în suflet ca iarba verde.

Timp de trei zile şi trei nopţi cutreierară prin ţară ca să descopere copilul căruia trebuiau să i se roage. Dar steaua nu li se arătă şi erau din ce în ce mai năuciţi şi copleşiţi de cea mai profundă tristeţe şi de disperare. În a treia noapte ajunseră până aici, la fântâna asta, şi se apropiară ca să-şi potolească setea. Dumnezeu le iertase deja păcatul, aşa că, aplecându-se să privească în adâncul fântânii, văzură în oglinda apei imaginea stelei care-i călăuzise din ţara de la Răsărit.

îndată o văzură şi pc cer, şi steaua le arătă din nou drumul spre peştera din Betleem. De astă dată înge- nunchează înaintea copilului şi spuseră:

— Iţi aducem pocale din aur pline cu tămâie şi mirodenii scumpe. Ai să fii cel mai mare rege de pe pământ, de la facerea lumii şi până la sfârşitul ei.

Atunci copilul îşi puse mâna pe capetele lor aplecate şi, când se ridicară, ce să vezi? Fuseseră şi ei binecuvântaţi cu daruri, daruri mai mari decât le-ar fi dat un rege. Pentru că bătrânul cerşetor întinerise, lepro- sul se însănătoşise, iar negrul se făcuse alb şi frumos. Şi se zice că erau atât de minunaţi, că plecară şi apoi deveniră cu toţii regi, fiecare în regatul lui."

Seceta se opri din povestit, şi cei trei străini o lăudară.

— Bine-ai povestit, îi spuseră.

— Dar mă mir, zise unul dintre ei, că cei trei înţelepţi n-au făcut ceva pentru fântâna asta, care le-a arătat steaua. Să fi uitat ei o asemenea faptă bună?

— N-ar trebui oare ca o astfel de fântână să existe întotdeauna, spuse al doilea străin, ca să le aducă aminte oamenilor că fericirea pe care şi-o pierd pe culmile înfumurării poate fi regăsită în adâncurile smereniei?

— Să fie cei duşi pe lumea cealaltă mai răi decât cei vii? spuse al treilea. Oare să-şi piardă cei din rai recunoştinţa?

La toate astea Seceta răspunse cu un ţipăt. îi recunoscuse pe străini, pricepuse cine erau călătorii. Şi o luă la fugă ca o nebună, ca să nu vadă cum cei trei magi înţelepţi îşi cheamă slujitorii, îşi duc la fântână cămilele încărcate cu burdufuri cu apă şi umplu biata fântână muribundă cu apa adusă din rai.

Mărăcinarul cu gât roşu

A . . .

sta se întâmpla pe vremea când Tatăl nostru făcea lumea, nu numai cerul şi pământul, ci şi toate animalele şi plantele, şi le dădea nume.

Au rămas multe povestiri despre vremea aceea, şi dacă le-am şti pe toate, am avea cunoştinţă despre tot ce e pe lume, lucruri pe care azi nu le pricepem.

Atunci, demult, într-o zi când Tatăl nostru şedea în rai şi vopsea păsările, se întâmplă să i se termine vopselele din cănite, aşa că sticletele ar fi rămas necolorat dacă Tatăl nostru nu şi-ar fi şters pensulele de penele lui.

Tot de atunci are şi măgarul urechile lungi, fiindcă nu-şi aducea aminte ce nume i se dăduse. Abia făcea câţiva paşi pe pajiştile raiului, că se şi întorcea să întrebe cum îl cheamă. După ce se întoarse de trei

ori, Tatăl nostru începu să-şi cam piardă răbdarea, îl apucă de amândouă urechile şi-i zise:

— Te cheamă măgar, măgar, măgar.

Şi, în timp ce-i vorbea, îl trăgea de urechi, ca să audă mai bine şi să-şi aducă aminte ce i se spune.

În aceeaşi zi îşi primi şi albina pedeapsa. Când Tatăl nostru o făcu pe albină, ea se puse imediat pe adunat miere, şi atunci animalele şi oamenii, simţind cât de minunată îi era mireasma, au vrut şi ei să guste. Dar albina voia să aibă toată mierea numai pentru ea şi-i izgonea cu acul ei otrăvitor de îndată ce se apropiau de fagure. Tatăl nostru văzu ce se întâmpla şi-o chemă grabnic pe albină ca s-o pe- depsească.

— Ai primit de la mine darul de a culege mierea, lucrul cel mai minunat al Facerii, spuse Tatăl nostru, dar nu ţi-am dat şi dreptul să fii rea cu aproapele tău. Ţine bine minte: de îndată ce înţepi pe cineva care vrea să guste din miere, va trebui să mori.

Da, aşa a fost, şi tot atunci a orbit greierul, iar furnica a rămas fără aripi; multe ciudăţenii se petre- cură în acea zi.

Puternicul şi blândul nostru Tată gândi ziua întreagă sporindu-şi Creaţia, şi spre seară dori să facă o păsărică cenuşie. Şi când fu gata, îi spuse:

— Să nu uiţi că te cheamă mărăcinar cu gât roşu!

Apoi, îşi deschise mâna, îl aşeză pe mărăcinar în palmă şi-i dădu drumul să zboare.

Dar după ce mărăcinarul zbură încolo şi-ncoace deasupra frumosului pământ unde avea să-şi ducă viaţa, dori şi el să afle cum arată. Şi atunci văzu că era cenuşiu peste tot, chiar şi gâtul tot cenuşiu era. Mărăcinarul cu gât roşu se întoarse pe toate părţile, se oglindi în apă, dar nu descoperi nici urmă de pană roşie.

Atunci zbură înapoi la Tatăl nostru.

Bunul şi blândul Tată şedea în rai, şi din mâinile lui ieşeau fluturi care-i fâlfâiau în jurul capului şi porumbei care-i uguiau pe umeri, iar din ţărâna din jur creşteau trandafiri, crini şi margarete.

De frică, micuţului mărăcinar îi bătea tare de tot inimioara, dar zbura în cercuri line şi se apropia tot mai mult de Tatăl nostru.

Şi Tatăl nostru îl întrebă ce doreşte.

— Un singur lucru voiam să întreb, spuse păsărică.

— Şi ce anume vrei să ştii? spuse Tatăl.

— De ce mă cheamă mărăcinar cu gât roşu, dacă sunt cenuşiu din cioc şi până-n vârful cozii? De ce să mi se zică mărăcinar cu gât roşu, dacă n-am nici măcar o singură pană roşie?

Şi pasărea îl privea pe Tatăl nostru cu rugă în ochii ei mici şi negri. întoarse apoi capul. De jur împrejur vedea fazani, cu totul roşii sub un strat subţire de pulbere aurie, papagali cu gulere bogate, şi ele roşii, cocoşi cu creste roşii, ca să nu mai vorbim de fluturi, de caraşi şi de trandafiri. Se gândea desigur că n-ar fi fost nevoie decât de o singură picătură de vopsea şi ar fi fost şi el frumos, şi atunci i s-ar fi potrivit şi numele.

— Pentru ce să mă cheme mărăcinar cu gât roşu, dacă sunt cenuşiu peste tot? întrebă din nou pasărea şi se aştepta ca Tatăl nostru să-i spună: „Vai,

drăguţule, văd şi eu c-am uitat să-ţi vopsesc penele gâtului cu roşu, dar stai puţin, că ţi le fac într-o clipită.”

Dar Tatăl nostru zâmbi liniştit şi-i spuse:

— Eu ţi-am zis mărăcinar cu gât roşu, şi aşa o să te cheme, dar trebuie să ai tu grijă să-ţi meriţi penele acelea roşii.

Şi din nou îşi ridică Tatăl nostru mâna şi-l lăsă pe mărăcinar să zboare în lumea largă.

Pasărea zbură pânăjos în rai, cugetând la ce i se spusese. Cum putea o biată păsărică să-şi facă rost de pene roşii?

Lin singur gând îi veni în minte, şi anume să-şi încropească un cuib într-un mărăciniş. Şi-l făcu înăuntru, unde spinii măceşilor erau foarte deşi. Ca şi cum aştepta ca o petală de trandafir să i se lipească de gâtlej şi să-i coloreze penele.

*

Trecură o groază de ani din ziua aceea, care fusese cea mai veselă zi a pământului. De atunci, şi animalele, şi oamenii plecaseră din rai şi se răspândiseră prin lume. Oamenii făcuseră mul ţi paşi înainte, învăţaseră să lucreze ogoarele, să cutreiere mările, îşi făcuseră haine şi podoabe,

învăţaseră de mult chiar să-şi ridice temple măreţe şi oraşe impunătoare, precum Teba, Roma şi Ierusalimul.

Şi veni încă o zi pe care istoria pământului avea să şi-o amintească timp îndelungat, şi în dimineaţa acelei zile un mărăcinar cu gât roşu şedea pe un deluşor sterp din afara zidurilor Ierusalimului şi le cânta puilor lui, care se odihneau în micul lor cuib dintr-un mărăciniş mai scund.

Mărăcinarul cu gât roşu le povestea puişorilor despre minunăţia Facerii şi despre cum au fost date numele, aşa cum se întâmplase, la începutul începutului, cu mărăcinarul care auzise vorbele Tatălui şi ieşise din mâinile lui.

— Şi iacătă, îşi încheie el povestirea, a trecut atâta amar de vreme de la zilele Facerii, s-au deschis atâţia boboci de trandafiri, au ieşit atâţia pui de pasăre din ouleţcle lor, că nimeni nu-i în stare să-i mai numere, dar mărăcinarul cu gât roşu tot cenuşiu a rămas. N-a izbutit încă să-şi merite penele roşii.

Puişorii îşi deschiseră pliscurile cât putură ci de larg şi întrebară dacă străbunii lor n-au căutat să făp- tuiască ceva măreţ, ca să fie demni de nepreţuita vopsea roşie.

— Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă, spuse micul mărăcinar, dar am dat cu toţii greş. Când primul mărăcinar cu gât roşu a întâlnit odată o altă pasăre aidoma lui şi s-a îndrăgostit năprasnic de ea, a început să simtă că-i ia foc pieptul, şi atunci a crezut că a priceput. „Ah”, s-a gândit el atunci, „Tatăl nostru vrea să vadă că iubesc atât de tare, încât jăraticul iubirii pe care-l port în inimă îmi va înroşi penele”. Dar n-a fost aşa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, şi (ol aşa vi se va întâmpla şi vouă.

Puii ciripiră îndureraţi şi începură deja să sufere că vopseaua roşie nu le va împodobi niciodată pufu- leţii penelor de la gât.

— Ne-am pus speranţa şi în cântec, mai spuse mărăcinarul cu glas tărăgănat. Şi primul mărăcinar cu gât roşu s-a apucat să cânte cu atâta patimă, că iar a cutezat să nădăjduiască. „Ah”, s-a gândit el atunci, „focul ăsta al cântului, care-mi este cuibărit în suflet, are să-mi vopsească în roşu penele gâtului”. Dar n-a fost aşa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, şi tot aşa vi se va întâmpla şi vouă.

Şi din nou se auzi ciripitul plin de tristeţe din gâtlejurile încă pe jumătate dezgolite ale puilor.

— Ne-am mai pus speranţa şi în bărbăţia şi dâr- zenia noastră, spuse mărăcinarul. Primul mărăcinar cu gât roşu s-a luat la trântă cu alte păsări, şi pieptul îi era înflăcărat de dorul luptei. „Ah”, s-a gândit el atunci, „pofta de luptă care-mi arde-n inimă îmi va înroşi penele”. Dar n-a fost aşa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, şi tot aşa vi se va întâmpla şi vouă.

Când curajoşii puişori piuiră că ei vor încerca totuşi să capete mult doritul dar, părintele mărăcinar le răspunse îndurerat că ar fi peste putinţă. Cum să mai spere, când atâţia strămoşi însemnaţi nu izbutiseră? Ce-ar putea face ei mai mult decât să iubească, să cânte şi să se războiască?

Ce-ar putea...

Pasărea se opri la mijlocul frazei când văzu că pe una din porţile Ierusalimului tocmai intrau foarte

mulţi oameni, îndreptându-se cu toţii spre colina unde-şi făcuse ea cuibul.

Veneau călăreţi pe cai falnici, cavaleri cu suliţe lungi, ajutoare de călăi, cu piroane şi ciocane, un convoi de preoţi şi judecători înaintând plini de demnitate, femei plângând şi, mai ales, o puzderie de oameni care alergau fără noimă încolo şi-ncoace, o mulţime înfiorătoare de vagabonzi care urlau neîncetat.

Micuţa pasăre cenuşie şedea tremurând pe marginea cuibului. Ii era groază în fiecare clipă că mulţimea va călca în picioare mărăcinişul şi-i va omorî puişorii.

— Aveţi grijă! le strigă micuţilor fără apărare. Staţi ghemuiţi unul lângă altul şi nu scoateţi un sunet! Vedeţi că vine un cal drept peste noi! Şi-acum vine un soldat care poartă sandale cu ţinte de fier. Iar acum dă năvală tot puhoiul ăsta cumplit!

Deodată, mărăcinarul cu gât roşu îşi încetă strigătele de alarmă, se linişti şi rămase mut. Aproape că uitase de primejdia care-l păştea.

Sări jos în cuib şi-şi întinse aripile peste puişorii lui.

— Nu se poate, asta-i ceva înfiorător, spuse pasărea. Nu vreau să vedeţi una ca

asta. Trei nelegiuiţi pe care-i duc la răstignit.

Şi îşi potrivi aripile, ca puii să nu poată vedea nimic. Auziră doar bătăi răsunătoare de ciocan, strigăte şi vaiete şi zbieretele sălbatice ale mulţimii.

Mărăcinarul cu gât roşu urmărea ce se întâmplă şi ochii i se măriseră de groază. Nu-şi putea lua privirea de la cei trei nefericiţi.

— Ce cruzi sunt oamenii! zise după câteva clipe. Nu le e de-ajuns să-i vadă pe nenorocirii ăştia bătuţi în cuie pe cruce. Unuia i-au aşezat pe cap şi o coroană de spini. Şi văd că spinii i-au zdrelit fruntea, şi-i curge sânge. Şi bărbatul ăsta e aşa de frumos şi priveşte înjur cu ochi aşa de blânzi, că orice om ar trebui să-l iubească. Mă uit la el cum suferă şi parcă simt că un vârf de săgeată îmi străpunge inima.

Mila mărăcinarului pentru cel ce purta coroana de spini era tot mai mare.

„Dacă aş fi fratele meu, vulturul”, îşi zise, „i-aş smulge cuiele din mâini, şi cu ghearele mele puternice i-aş goni pe toţi ăştia care-l chinuiesc”.

Vedea cum sângele picura pe fruntea răstignitului şi nu mai putu să stea nemişcat în cuib.

„Aşa mic şi slab cum sunt, poate izbutesc să fac ceva pentru acest biet om în suferinţă”, se gândi pasărea. Ieşi din cuib, se înălţă în aer şi zbură în cercuri largi de jur împrejurul răstignitului.

Se învârti de câteva ori, dar nu îndrăzni

să se apropie, fiindcă era o pasăre micuţă, care niciodată nu cutezase să se apropie de un om. Dar încetul cu încetul prinse curaj, zbură spre răstignit şi-i scoase cu ciocul un spin care-i străpunsese fruntea.

Şi când trase spinul, o picătură din sângele răstignitului căzu pe gâtul mărăcinarului. Picătura de sânge i se prelinse apoi, vopsindu-i toate penele fine de la gât.

Răstignitul îşi desfăcu buzele şi-i şopti:

— Datorită milosteniei tale ai câştigat ceea ce neamul tău şi-a dorit încă de la facerea lumii.

De îndată ce pasărea se întoarse în cuib, puii strigară:

— Ai gâtul roşu, penele gâtului sunt mai roşii ca trandafirii!

— Nu-i decât o picătură de sânge de pe fruntea acelui biet om, zise pasărea. O să dispară de îndată ce-am să mă scald în pârâiaş sau într-un izvor cu apă limpede.

Dar oricât se îmbăie micuţa pasăre, culoarea roşie de la gât nu mai ieşea, şi când puişorii se făcură mari, acel roşu ca sângele al penelor de la gât lucea şi pe ei, aşa cum lucesc penele oricărui mărăcinar cu gât roşu până în ziua de azi.

Cuprins

Notă asujmi ediţiei / 5

Cartea de Crăciun / 7
Fuga în Egipt / 17
Dumnezeu şi Sfântul Petru / 27
Prinţesa din Babilon / 43
Cursa de şoareci / 51
Noaptea sfântă / 69
Viziunea împăratului / 83
La Nazaret / 95
(aaniul / 103
Pacea Domnului / 1 19
Dimineaţa de Crăciun / 139
Cele şapte păcate de moarte / 149
Fântâna Magilor / 161

Mărăcinarul cu gât roşu / 175

La piciul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

.Nimeni în Europa nu poate spune poveşti atât de frumos ca ea. .
< Hermapn Hesse

ISBN 978-973-50-3328-6